

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta
Katedra správního práva a správní vědy

Diplomová práce
Doručování ve správním řízení

Autor: Tereza Drábková

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

Práce zpracována dle právního stavu ke dni: 30. 9. 2015

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 30. 9. 2015

Tereza Drábková

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji panu JUDr. Petrovi Svobodovi, Ph.D., vedoucímu této diplomové práce, za odbornou pomoc, vstřícnost při tvorbě práce a za možnost zpracovat individuálně zvolené téma. Děkuji rovněž panu MVDr. Milanovi Vodičkovi za cenné rady.

Obsah

Univerzita Karlova v Praze.....	1
Právnická fakulta.....	1
Katedra správního práva a správní vědy.....	1
Diplomová práce.....	1
Doručování ve správním řízení.....	1
1. ÚVOD.....	2
2. VYMEZENÍ KLÍČOVÝCH POJMŮ, INSTITUTŮ A PROBLÉMŮ.....	3
2.1. <i>Pojem doručení, jeho účel a smysl</i>	3
2.2. <i>Formy a způsoby doručování</i>	5
2.3. <i>Používané pojmy</i>	6
2.3.1. <i>Fikce doručení</i>	6
2.3.2. <i>Určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena</i> 13	
2.3.3. <i>Okamžik doručení</i>	20
2.3.4. <i>Atribut doručení</i>	20
3. ÚSTAVNÍ VÝCHODISKA.....	21
3.1. <i>Právo na spravedlivý proces</i>	21
3.2. <i>Svoboda vlastnictví</i>	22
3.3. <i>Právo na odpočinek</i>	23
4. FORMY DORUČOVÁNÍ.....	24
4.1. <i>Elektronická forma</i>	24
4.1.1. <i>Adresné (individuální) doručování</i>	24
4.1.2. <i>Neadresné doručování</i>	60
4.2. <i>Listinná forma</i>	61
4.2.1. <i>Adresné (individuální) doručování</i>	61
4.2.2. <i>Neadresné doručování</i>	89
5. DORUČOVÁNÍ DO CIZINY.....	95
6. VADY DORUČENÍ.....	96
6.1. <i>Vady při doručování do datové schránky</i>	96
6.1.1. <i>Záměna datových schránek</i>	97
6.1.2. <i>Záměna subjektů</i>	97
6.1.3. <i>Nedodržení pořadí doručování</i>	98
6.1.4. <i>Nereflektování postavení subjektu v řízení</i>	98
6.2. <i>Vady při listinné formě doručování</i>	99
7. ZÁVĚR.....	100
SEZNAM ZKRATEK.....	103
SEZNAM ZKRATEK NĚKTERÝCH POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ.....	104
SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ.....	105
POUŽITÁ LITERATURA.....	108
<i>Neperiodická literatura</i>	108
<i>Periodická literatura</i>	109
POUŽITÁ JUDIKATURA.....	110
POUŽITÁ ROZHODNUTÍ A STANOVISKA SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ.....	113
SEZNAM PŘÍLOH.....	113
RESUMÉ.....	123

NÁZEV PRÁCE/ TITLE.....	124
KLÍČOVÁ SLOVA/ KEYWORDS.....	124

1. ÚVOD

Správné, včasné, průkazné a nezpochybnitelné doručení je základním procesním úkonem v rámci všech právních řízení a úkonů.

Musí mít určité parametry a těmi jsou za prvé identifikace subjektu, kterému je doručováno, a jeho adresy pro doručování, a za druhé průkaznost a nezpochybnitelnost doručení. Dále pak patřičný okamžik doručení (ve lhůtě, nikoli před nebo po ní) a řádný způsob doručení.¹ Pokud kterýkoliv z parametrů není naplněn, lze ve všech případech napadat řádný průběh, případně účinek úkonu, se kterým doručení souvisí.

I Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) opakovaně judikoval, že nenaplnění atributů správného doručení je nutno považovat za podstatnou vadu řízení vedoucí k nezákonnému rozhodnutí.²

Jedním z nejčastějších řízení, se kterým se občané setkávají, je řízení správní. Z toho důvodu jsem se zaměřila právě na doručování ve správním řízení, nicméně v rámci srovnání uvedu i některá jiná řízení.³

Koneckonců správním řízením je například i stavební řízení, řízení v oblasti sociálního a zdravotního pojištění a mnoho dalších.⁴

Výše uvedené mě vedlo k rozhodnutí věnovat celou diplomovou práci problematice doručování ve správním řízení.

Ve své práci vycházím především z dostupné literatury a veřejných informačních zdrojů. S doručováním jsem se také setkala během svých studentských stáží v advokátních kancelářích, na soudu a státním zastupitelství.

Diplomová práce má dvě základní části, v první se věnuji teoretickým východiskům a obecným pojmům, ve druhé pak konkrétním formám a způsobům

---

¹ Ing. Zdeněk Burda uvádí, že nejčastější komplikace při doručování jsou spojeny s otázkami, zda bylo doručeno správnému subjektu, na správnou adresu, správným způsobem a včas. Viz BURDA, Zdeněk. Judikatura k doručování. *Daně a právo v praxi 2011/6*, 2011, roč. 2011, č. 6. Dostupné z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34057v43534-judikatura-k-dorucovani/?search_query=\\$issue=11418](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34057v43534-judikatura-k-dorucovani/?search_query=$issue=11418).

² rozhodnutí NSS ze dne 28. 3. 2013, sp. zn. 7 Afs 11/2012. Dostupné z: www.nssoud.cz.

³ Například řízení podle občanského soudního řádu a daňového řádu.

⁴ § 1 odst. 1 správní řád

doručování, které doznaly v posledních deseti letech řadu zásadních a revolučních změn, souvisejících s digitalizací a přechodem k novému médiu pro záznam a uchování informací. Americký sociolog Randall Collins ve svých studiích popisuje, jak dopad těchto změn bývá hlubší a výraznější než události typu válek a revolucí.⁵

Trendy v oblasti doručování jednoznačně směřují k elektronickým prostředkům, kterým proto věnuji patřičnou pozornost. V České Republice to jsou obzvláště datové schránky, jejichž zavádění a používání stále vyvolá nové otázky, které ve své práci také zmiňuji.

Základním cílem je systematicky a komplexně zmapovat oblast doručování ve správním řízení, včetně snahy najít odpovědi na některé výše uvedené otázky a nejasnosti s využitím dostupné judikatury, literatury a normativních předpisů.

Ve své práci se zabývám doručováním v užším slova smyslu, tedy od orgánů veřejné moci k subjektům.⁶

2. VYMEZENÍ KLÍČOVÝCH POJMŮ, INSTITUTŮ A PROBLÉMŮ

2.1. Pojem doručení, jeho účel a smysl

Doručení je komunikační prostředek, jehož prostřednictvím dochází k přenosu informací v řízení a je tudíž základním předpokladem, aby konkrétní řízení mohlo proběhnout.

Vedle pojmu „doručení“ hovoří správní řád ještě o „oznámení“ a o „ústním vyhlášení“. Pojem „oznámení“ používá správní řád v řízeních zahajovaných *ex offo*⁷. Takové řízení je zahájeno dnem, „*kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi uvedenému v § 27 odst. 1 doručením oznámení nebo ústním prohlášením*“.⁸ Zmíněné oznámení o zahájení řízení je tzv. procesním sdělením⁹, tedy úkonem podle části čtvrté správního řádu¹⁰ a správní orgán jej může, kromě adresného oznámení¹¹,

---

⁵ Dostupné z: <http://sociological-eye.blogspot.cz/>.

⁶ Nikoli od subjektu k OVM. V takovém případě hovoříme o „podání“ viz § 37 správního řádu.

⁷ viz § 46 správního řádu

⁸ § 46 odst. 1 správního řádu

⁹ Laicky řečeno „přípisem“

¹⁰ Výjimkou je oznámení o zahájení přezkumného řízení podle § 96 odst. 1 správního řádu, které je koncipováno jako „usnesení“.

¹¹ Z formulace zákona plyne, že záleží na uvážení správního orgánu, zda přistoupí i k neadresnému oznámení. Nejedná se tudíž o obligatorní podmínku.

zveřejnit také na své úřední desce. Dále se s „oznámením“ setkáváme u fikce doručení podle § 23 odst. 3 správního řádu.¹²

Pojem „ústní vyhlášení“ nalezneme v § 71 správního řádu, který upravuje vydání rozhodnutí. Vydáním rozhodnutí se podle § 71 odst. 2 písm. b) mimo jiné rozumí též „ústní vyhlášení, pokud má účinky oznámení“. V souladu s § 72 odst. 1 správního řádu se za okamžik vydání rozhodnutí považuje jeho ústní vyhlášení pouze za předpokladu, že se účastník vzdal práva na doručení písemného vyhotovení stejnopisu rozhodnutí.¹³ O oznámení rozhodnutí ústním vyhlášením se učiní záznam do spisu podle § 67 odst. 2 správního řádu.

Základní účel doručování spatřuji v zajištění informovanosti všech účastníků řízení o skutečnostech a úkonech, ke kterým během řízení došlo, nebo které mají nastat.¹⁴ Na prvním místě se jedná o komunikační prostředek jak mezi účastníky řízení a správním orgánem, tak i mezi účastníky řízení navzájem.¹⁵

Podobně formuloval účel doručování NSS: „*Institut doručování v právním řádu značně významný (...) má celou řadu konkrétních právních dopadů, nelze zároveň přehlížet fakt, že svojí podstatou se jedná o komunikační prostředek, kdy doručení slouží k seznámení účastníků konkrétního řízení s určitými úkony, provedenými orgány veřejné moci (...) je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech (včetně přístupu k soudu).*“¹⁶

Doručování významně zasahuje do hmotněprávního postavení účastníků, má vliv na vznik, změnu a zánik jejich práv a povinností, odvíjí se od něj běh lhůt a váže se na něj právní moc a vykonatelnost.^{17,18}

---

¹² Jedná se o „oznámení o neúspěšném doručení písemností“, které bude rozebráno podrobněji v následujícím textu.

¹³ Rozhodnutí, u kterých se účastník může vzdát práva na doručení písemného vyhotovení, upravuje § 73 odst. 3 správního řádu.

¹⁴ K tomu shodně KORBEL, František; PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. 7. 2009. *Právní rozhledy: mimořádná příloha*, 2009, č. 17, s. 12.
Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=7453>.

¹⁵ Viz rozhodnutí NSS ze dne 29. 8. 2012, čj. 1 Ans 7/2012-43. Dostupné z: www.nssoud.cz.

¹⁶ rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010-95

¹⁷ viz rozhodnutí NSS ze dne 1. 11. 2006, čj. 3 As 54/2005-185, dostupné z: www.nssoud.cz

¹⁸ Viz § 46 správního řádu o zahájení řízení ex officio, počátek běhu lhůty pro odvolání podle § 83 odst. 1 správního řádu a možnost soudu rozhodnout bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního.

Smyslem řádného doručování je, aby vlastní řízení mohlo proběhnout, a to i v případě nespolutracujících účastníků. Vzhledem k často účelovému jednání účastníků při doručování písemností správního orgánu nelze k doručování přistupovat čistě formálně. Naopak je třeba vždy přihlídnout ke smyslu a účelu doručení a vykládat jej ve světle naplnění materiální funkce doručení.¹⁹

2.2. Formy a způsoby doručování²⁰

Ve své práci odlišuji dvě základní formy doručování, a to jednak v listinné (analogové), jednak v elektronické (digitální) podobě.

Pod písemný dokument („písemnost“)²¹ ve své práci podřazuji jak listinný, tak elektronický dokument, k čemuž se přiklání i judikatura²² a odborná literatura. Toto pojetí odpovídá i definici dokumentu v § 2 písm. e) zákona o archivnictví, kde je „dokumentem každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, at' již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena“.

Písemnost má několik charakteristických znaků. Předně je nosičem (jak hmotným, tak i nehmotným) zachycujícím určitou informaci, vtělenou do ní jejím autorem, s nímž souvisí, a to způsobem, který umožňuje si tuto informaci opětovně přečíst. Zároveň je z písemnosti zřejmá identita autora nebo fakt, že se jedná o anonymní písemnost.²³

Za listinu považuji pouze dokument v papírové podobě.²⁴

¹⁹ viz rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2009, čj. 1 Afs 148/2008-73, ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010-95, ze dne 29. 8. 2012, čj. 1 Ans 7/2012-43, dostupné z: www.nssoud.cz

²⁰ viz Příloha č. 12 Tabulka forem, typů a způsobů doručení a jejich atributů.

²¹ S pojmem „písemnost“ pracuje i správní řád viz § 19 správního řádu

²² K tomuto shodně i NSS v usnesení NSS ze dne 22. 6. 2010, sp. zn. Vol 31/2010-7

s, kde uvádí: „V důsledku změn, které se v rámci právního řádu v poslední době staly (...) je proto současně třeba zcela jednoznačně přehodnotit dosavadní výkladovou dichotomii podání písemných a podání učiněných osobně a aplikovat spíše rozlišování podání listinných a ostatních (i podání učiněné v elektronické podobě je totiž podáním písemným).“

²³ MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 249. ISBN 978-80-87576-36-6.

²⁴ Shodně MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 252. ISBN 978-80-87576-36-6, uvádí: „listina je písemnost zachycená na papírovém nosiči, papírový dokument, dokument v listinné podobě“.

Adresné doručování (neboli individuální)²⁵, stavím do protikladu k neadresnému doručování veřejnou vyhláškou. Adresně lze doručovat formou elektronickou nebo listinnou. Při elektronické formě komunikace může doručující orgán volit mezi dvěma způsoby, jimiž může doručovat, a to buď prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, nebo na elektronickou adresu (email). Při volbě listinné formy může doručující správní orgán také volit mezi dvěma způsoby doručování, a to buď doručováním samotným správním orgánem, nebo doručováním zprostředkovaným. Zprostředkovaně může správní orgán doručovat prostřednictvím obecního úřadu nebo jemu naroveně postavenému správnímu orgánu, policejního orgánu příslušného podle místa doručení, Obecní policie, je-li k řízení příslušný orgán obce²⁶ a provozovatelem poštovních služeb.²⁷

Za neadresné doručování považuji doručování veřejnou vyhláškou, při kterém musí být písemnost paralelně zveřejněna i na elektronické úřední desce správního orgánu.²⁸ Písemnost je tudíž i při neadresném doručování doručována jak listinnou, tak i elektronickou formou.

2.3. Používané pojmy

2.3.1. Fikce doručení

I v doručování má fikce své místo. Ať už se jedná o nedbalé nebo záměrně nespolupracující účastníky řízení, nelze dopustit, aby v důsledku okolností na jejich straně nemohlo řízení proběhnout. V takovém případě nastupuje fikce náhradního doručení, která posiluje právní jistotu a umožňuje pokračovat v řízení.

Pojmem a účelem fikce u náhradního doručení se zabýval NSS: „*Právní fikce je právně technický postup, pomocí něhož se považuje za existující situace, jež je zjevně v rozporu s realitou a která dovoluje, aby z ní byly vyvozeny odlišné právní důsledky než*

---

²⁵ Zákon používá u adresného (individuálního) doručení pojem „jednotlivě“ viz § 144 odst. 6 správního řádu. Z obavy, aby použitím tohoto pojmu nedošlo k mýlce, že se v daném případě jedná o doručení pouze jednotlivé písemnosti nebo doručování pouze jednomu z účastníků jsem ve své práci zvolila terminologii odlišnou.

²⁶ K tomu JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 74. ISBN 978-807-4004-018, uvádí: „*pouze orgány obce a nikoli orgány kraje nebo jiné správní orgány*“.

²⁷ Podle § 19 odst. 2 správního řádu: „*Správní orgán zvolí takovou poštovní službu, aby z uzavřené poštovní smlouvy vyplývala povinnost dodat poštovní zásilku obsahující písemnost způsobem, který je v souladu s požadavky tohoto zákona na doručení písemnosti.*“ Podrobně zákon o poštovních službách.

²⁸ Viz § 25 odst. 2 správního řádu.

ty, které by plynuly z pouhého konstatování faktu. Účelem fikce v právu je posílit právní jistotu (...) Právní fikce jako nástroj odmítnutí reality právem je nástrojem výjimečným, striktně určeným k zajištění právní jistoty (...) Aby mohla právní fikce svůj účel (dosažení právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje (...) Nejsou-li všechny právní náležitosti splněny, není soud oprávněn naplnění fikce konstatovat.“²⁹

Na základě fikce lze doručovat v několika situacích, jimž odpovídá název konkrétní fikce.

Lze se setkat i s názorem, že u doručování do datové schránky fikce nenastává, neboť z vlastní povahy pojmu „fikce“ plyne určité fingování skutečnosti. U doručování to znamená, že se doručovaná písemnost má za doručenu, ač se s ní adresát fakticky neseznámil, resp. mu nebyla dodána. U datové schránky se rozlišuje okamžik dodání a doručení a: „uložení informace do datové schránky adresáta ovšem vede k dodání zásilky do sféry adresáta“.³⁰ U listinného doručení se po nastoupení fikce, tj. po deseti dnech od uložení, vhodí písemnost, nevyloučil-li to správní orgán, do adresátovy domovní schránky, čímž se také dostane do jeho dispozice a adresát má možnost se s ní následně seznámit. K fingování skutečnosti, tj. v uvedeném případě, předpokládání seznámení se adresáta s doručovanou písemností ač tento se s ní reálně seznámit nemusel, může tedy docházet při doručování listinnou i elektronickou formou, proto výše uvedený názor, že u doručování do datové schránky k fingování skutečnosti nedochází a nejedná se tudíž o fikci v pravém slova smyslu, nesdílím.

Fikce pro nezastižení

Nejdříve se podrobněji zaměřím na tzv. fikci doručení pro nezastižení adresáta, kterou správní řád upravuje v § 24 odst. 1 takto: „*Jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenu posledním dnem této lhůty.*“^{31,32}

²⁹ rozhodnutí NSS ze dne 5. 11. 2008, čj. 7 As 9/2008-70

³⁰ SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, 267 s. Praktická právnická příručka, s. 141. ISBN 978-80-7201-777-5.

³¹ Opačný názor zastává SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 40. ISBN 978 80 7201 777 5. Dle autorů je od 1. 9. 2009 zavedena přísná fikce: „*že se adresát na své adrese pro doručování, zdržuje*“.

³² Na běh desetidenní lhůty plně dopadají pravidla o počítání času formulovaná v obecném ustanovení § 40 správního řádu. Podrobněji rozebráno dále.

Tato fikce nastává tehdy, pokud nebylo možné adresátovi písemnost doručit,³³ ať již to adresát zavinil svým aktivním jednáním, když se vyhýbal převzetí, nebo svou nedbalostí. Taková písemnost se v souladu se zákonem uloží na určeném místě³⁴ (zpravidla na poště). Od uložení³⁵ písemnosti běží adresátovi desetidenní lhůta k jejímu vyzvednutí,³⁶ o čemž je adresát informován výzvou k vyzvednutí s poučením zanechaném v poštovní schránce nebo na jiném vhodném místě.^{37,38} Jedná se o poučení o právních důsledcích nevyzvednutí písemnosti a o možnosti požádat o určení neplatnosti doručení.³⁹ Právní důsledky a informace obsažené v poučení upravuje § 24 odst. 5 správního řádu: „Zároveň s oznámením podle odstavce 4 se adresát písemně poučí o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1, 3 a 4 vyvolalo nebo o možnosti postupu podle § 24 odst. 2. Toto poučení musí obsahovat i označení správního orgánu, který písemnost odesílá, a jeho adresu.“

Za jiné vhodné místo podle § 23 odst. 4 správního řádu označil ve své judikatuře NSS například vnitřní stranu vstupních dveří, nástěnku bytového domu a P. O. Box (poštovní přihrádku).^{40,41} Správní řád účinný od 1. 1. 2006 nepodmiňuje řádné doručení

---

³³ SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 128. ISBN 978-80-7201-777-5. Poznávají, že se tato fikce vztahuje pouze k písemnostem určeným do vlastních rukou. Není-li písemnost určena do vlastních rukou, jednalo by se o vývěsní dobu, která činí také deset dní. Ve správním řízení se tzv. obvykle doručují např. složenky na platbu daně z nemovitosti podle daňového řádu.

³⁴ Viz § 23 odst. 3 správního řádu: „Písemnost se uloží

a) u správního orgánu, který ji vyhotovil, nebo

b) u obecního úřadu nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb, pokud se doručuje jejich prostřednictvím.“

³⁵ SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 128. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři rozlišují mezi uložení a vyvěšením. Uložení považují za: „zpřístupnění písemnosti na zákonem pevně stanoveném místě, a to pouze ve vztahu k adresátovi“. Zatímco vyvěšení je: „speciálním aktem doručení soudní písemnosti, který přímo nesměřuje k doručení písemnosti adresátu, ale veřejné publikaci písemnosti, kterou se nepodařilo doručit přímo nebo náhradním způsobem“.

³⁶ viz § 24 odst. 1 správního řádu

³⁷ K tomu DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, 2 sv., s. 246. ISBN 978-80-7400-107-9, poznamenává, že „Nelze-li výzvu z objektivních důvodů na místě zanechat (adresát nemá domovní schránku, ani jiné vhodné místo není k dispozici), písemnost se i přesto uloží a účinky fikce nastanou po uplynutí desetidenní lhůty od uložení, výjimkou by bylo pochybení doručujícího orgánu, který by výzvu na místě nezanechal, i když to bylo proveditelné.“

³⁸ V rozhodnutí NSS ze dne 28. 12. 2005, čj. 6 Azs 528/2004-92, NSS deklaroval, že „případná ztráta písemného uvědomění o uložení zásilky na poště, bylo-li doručeno do sféry ovládané adresátem, jde (za jinak splněných podmínek náhradního doručení) na vrub adresáta“.

³⁹ Podrobněji rozebráno dále.

⁴⁰ viz rozhodnutí NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012-29

⁴¹ Viz čl. 24 odst. 2 a čl. 32 odst. 3 Poštovních podmínek platných od 1. 4. 2015.

tím, zda se adresát v místě doručení zdržuje,⁴² proto již lze oproti dřívějšímu postupu doručovat i do P. O. Boxu, ač je zřejmé, že se tam adresát zdržovat nemůže.⁴³

Poněkud rozporuplně se staví NSS k otázce, zda je možnost zanechat poučení v P. O. Boxu podmíněna povinností doručujícího orgánu pokusit se nejdříve o faktické doručení písemnosti (např. na místo trvalého pobytu). NSS v tomto směru upozorňuje na doslovné znění § 23 odst. 1 správního řádu: „*který předpokládá uložení písemnosti teprve tehdy, pokud není adresát zastížen a není možné doručení jiným způsobem,*“ ve spojení s § 23 odst. 4, který hovoří o oznámení „*o neúspěšném doručení písemnosti*“.⁴⁴ NSS nicméně deklaroval, že doručování do P. O. Boxu je v souladu s principem odpovědnosti adresáta za přebírání jemu doručovaných písemností,⁴⁵ neboť zřízením P. O. Boxu adresát přebírá i povinnost písemnosti tam doručované přebírat.⁴⁶ NSS staví P. O. Box jako jiné vhodné místo vedle domovní schránky a nepodmiňuje doručení do P. O. Boxu předešlým, neúspěšným doručením do domovní schránky.⁴⁷

Na běh desetidenní lhůty plně dopadají pravidla o počítání času formulovaná v obecném ustanovení § 40 správního řádu, případně-li tedy poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, posledním dnem lhůty bude nejbližší pracovní den, kdy si adresát mohl písemnost reálně vyzvednout a seznámit se s ní. Obecné ustanovení § 40 správního řádu se uplatní, neboť žádné speciální ustanovení nestanoví pravidla pro počítání této lhůty a zjevně se tedy jedná o mezeru v zákoně.⁴⁸ Aplikace obecných pravidel v § 40 správního řádu by musela být vyloučena „*zcela jednoznačným, pro účastníky srozumitelným způsobem*“,⁴⁹ aby účastníci (ale i správní orgány) neměli důvod pochybovat o jejich vyloučení a byla chráněna právní jistota účastníků.

Lhůta 10 dní běží ode dne následujícího po dni, kdy byla písemnost uložena na poště („připravena k vyzvednutí“ ve smyslu § 41 odst. 1 správního řádu), což vyplývá z § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu.

---

⁴² Občanský soudní řád rovněž tuto podmínku neobsahuje.

⁴³ viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 10. 2011, čj. 8 As 16/2011-83

⁴⁴ rozhodnutí NSS ze dne 31. 10. 2011, čj. 8 As 16/2011-83

⁴⁵ Viz KORBEL, František. *Datová schránka a doručování*. [online prezentace]. Praha, Brno: Česká advokátní komora, 2012. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=8135>.

⁴⁶ viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 10. 2011, čj. 8 As 16/2011-83

⁴⁷ tamtéž

⁴⁸ K běhu této lhůty se vyjádřil NSS v rozhodnutí ze dne 29. 8. 2008, čj. 4 Ads 83/2008-39. Dále rozhodnutí NSS ze dne 3. 2. 2010, čj. 1 As 78/2009-76 a náleží ÚS ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. II. ÚS. 157/03.

⁴⁹ Viz rozhodnutí NSS ze dne 27. 5. 2010, čj. 9 As 55/2009-45

Mějme na paměti, že tato pravidla neplatí při doručování do datové schránky, u které nastává fikce doručení, nepřihlásí-li se do datové schránky oprávněná osoba ve lhůtě deseti dnů ode dne dodání datové zprávy bez ohledu na sobotu, neděli nebo svátek.⁵⁰ Posledním dnem desetidenní lhůty se písemnost považuje za doručenou se všemi účinky řádného doručení. Přihlásí-li se oprávněná osoba později, účinky doručení tím již nijak neovlivní.⁵¹

Nevyloučil-li to správní orgán, vhodí se následně písemnost do adresátovy domovní schránky, nebo se zanechá na jiném vhodném místě, aby se s ní mohl seznámit. Není-li to fakticky možné, vrátí se zpět správnímu orgánu. Nicméně tento úkon již nemá žádné právní účinky a slouží jen a pouze k zajištění informovanosti adresáta.

V § 24 odst. 2 správního řádu je stanovena možnost zvrátit účinky fikce, prokáže-li adresát, že pro nevyzvednutí písemnosti měl vážný důvod, který nezavinil, nebo z jeho strany šlo o dočasnou nepřítomnost a zažádá o určení neplatnosti doručení, nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.^{52,53} Takovým vážným důvodem může být i opožděné předání údajů o změně adresy pro doručování ohlašovou obecnímu úřadu. Na této prodlevě nemůže nést účastník vinu.⁵⁴

Důkazní břemeno ohledně nezaviněného nevyzvednutí písemnosti leží na jejím adresátovi,⁵⁵ zatímco splnění podmínek pro uplatnění fikce prokazuje správní orgán, a to: „*obvykle tím, že založí do spisu vrácenou obálku s nevyzvednutou písemností, včetně předtištěné doručenky*“.⁵⁶

Nadále nemá na uplatnění fikce vliv skutečnost, že se adresát v době běhu úložní doby na místě doručení nezdržoval,⁵⁷ namísto toho je mu dána možnost jednat po

---

⁵⁰ § 17 odst. 4 ZDS, ve znění pozdějších předpisů. Potvrzeno judikaturou např. v rozhodnutí NSS ze dne 16. 5. 2013, čj. 5 Afs 76/2012-28.

⁵¹ viz rozhodnutí NSS ze dne 12. 5. 2008, čj. 5 As 44/2007-93

⁵² Tato formulace byla zavedena zákonem č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Do té doby mohl adresát žádat o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 správního řádu.

⁵³ K podmínkám uplatnění fikce doručení viz rozhodnutí NSS ze dne 8. 6. 2011, čj. 2 As 43/2010-42.

⁵⁴ Viz Často kladené dotazy ke správnímu řádu. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁵⁵ viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 Afs 32/2009-105

⁵⁶ rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 As 26/2009-67

⁵⁷ Rozdíl od předchozí právní úpravy. Stanoveno např. v rozhodnutí NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012-29 a rozhodnutí NSS ze dne 23. 12. 2009, čj. 5 Afs 113/2008-50 a ve vztahu k právníkům osobám např. v rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 As 26/2009-67.

uplatnění fikce a negativním účinkům z ní pro něj vyplývajícím zabránit.⁵⁸ Podmínky stanoví § 41 správního řádu, který upravuje navrácení v předešlý stav.

Fikce pro odepření

Dalším typem fikce náhradního doručení je tzv. fikce doručení pro odepření přijetí písemnosti adresátem. U tohoto typu fikce jsou negativní účinky vázány na úmyslné jednání adresáta, který doručení písemnosti znemožní tím, že si ji odmítne převzít nebo neposkytne potřebnou součinnost nutnou k doručení.⁵⁹

Fikce pro odepření je upravena v § 24 odst. 4 správního řádu v první větě: *„Jestliže osoba uvedená v odstavci 3 předání poučení znemožní nebo jestliže i přes poučení podle § 23 odst. 5 nebo podle odstavce 3 doručení neumožní, písemnost se považuje za doručenou dnem, kdy k neúspěšnému pokusu o doručení došlo. Účinky doručení v takovém případě nastanou dnem, kdy došlo k neúspěšnému pokusu o doručení.“*

Za neposkytnutí součinnosti lze podřadit např. odmítnutí prokázání totožnosti na výzvu doručujícího orgánu, zastírání totožnosti vydáváním se za jinou osobu nebo požadování otevření obálky před jejím převzetím.⁶⁰ Odepřít přijetí písemnosti může adresát i v průběhu úložní doby, když se sice dostaví na místo jejího uložení, ale po zjištění, o jakou písemnost jde a od jakého je správního orgánu, si ji odmítne převzít.⁶¹ O právních důsledcích takového jednání musí být adresát poučen, stejně tak jako o účincích fikce.⁶² Byl-li adresát poučen o následcích nevyzvednutí písemnosti podle § 23 odst. 5 správního řádu, například poučením vhozeným do domovní schránky nebo

---

⁵⁸ S žádostí je třeba spojit zmeškaný úkon (např. odvolání) viz rozhodnutí NSS ze dne 20. 5. 2010, čj. 9 As 42/2010-49.

⁵⁹ Analogické použití pravidla, které zakotvuje § 50c odst. 2 OSŘ, zatímco ve správním řádu úprava absentuje. Domnívám se, že absence tohoto pravidla ve správním řádu není úmyslem zákonodárce, nýbrž se jedná o mezeru v zákoně.

⁶⁰ Viz DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 239. ISBN 978-80-7400-107-9. Jedná se i o jakékoliv jiné úmyslné či nedbalostní maření doručení. Opětovně, jako v poznámce pod čarou č. 59, tento výklad používám analogicky na případy dle správního řádu, ač se jedná o výklad z komentáře k § 50c odst. 2 OSŘ, neboť jsem přesvědčena, že tento výklad nejde proti smyslu, ani účelu správního řádu.

⁶¹ Viz PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 2013*. Praha: Leges, s. 81. ISBN 80-875-7635-7.

⁶² Srovnej § 24 odst. 3 správního řádu a § 50g odst. 4 občanského soudního řádu, který upravuje formu poučení, jenž může být písemné nebo ústní.

zanechaném na jiném vhodném místě (na i pod domovními dveřmi),⁶³ další poučení není nutné.⁶⁴

Způsob odepření a průběh celé situace (tj. konkrétního skutkového stavu) je podle § 50g odst. 4 občanského soudního řádu potřeba popsat na doručence. Stejně tak i skutečnost, že adresát byl poučen o následcích svého jednání.⁶⁵ Domnívám se, že tuto úpravu lze použít analogicky na doručenkou ve správním řízení.⁶⁶ Doručovatel následně ještě vyznačí datum odepření, připojí svůj podpis a vrátí písemnost odesílateli.⁶⁷

Z povahy věci se tato fikce neuplatní při doručování do datové schránky, do které bude, i přes nevoli adresáta, doručeno nejpozději uplynutím desetidenní lhůty fikcí.

Fikcí při doručování osobám, které nejsou známy nebo osobám neznámého pobytu či sídla,⁶⁸ kterým je doručováno veřejnou vyhláškou, se budu věnovat podrobněji v příslušné kapitole o neadresném doručování.

Nevyvratitelná domněnka doručení při volbě jiné, než zákonem stanovené, formy doručení

Z důvodu úplnosti výkladu si dovoluji, v souvislosti s výše uvedenými fikcemi doručení, krátce pojednat o nevyvratitelné domněnce doručení.

Možnost zvolit si jiný způsob doručení,⁶⁹ namísto doručení do vlastních rukou, umožňuje § 19 odst. 8 správního řádu. Zvolená formulace v zákoně neponechává prostor pro uvážení správního orgánu k tomu, zda žádosti adresáta vyhoví či nikoliv.^{70,71}

---

⁶³ Otázkou zůstává, zda to není v rozporu se zachováním listovního tajemství, viz Často kladené dotazy ke správnímu řádu. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu-casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁶⁴ § 24 odst. 4 věta druhá správního řádu

⁶⁵ Srovnej SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 102. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři poznamenávají, že „Doručovatel musí skutek opravdu popsat. Nestačí, když poznamená, že 'adresát odmítl převzetí písemnosti'. Takové konstatování je již právním vyhodnocením situace...“

⁶⁶ Správní řád náležitosti doručenkou neupravuje.

⁶⁷ Viz KOPECKÝ, Martin. *Doručování ve správním řízení*. *Právní rádce*, 1998, s. 21.

⁶⁸ § 25 odst. 2 správního řádu

⁶⁹ Tj. doručení podle § 20 odst. 3 a 4 správního řádu, doručuje-li se fyzické osobě, a podle § 21 odst. 4 a 5 správního řádu, doručuje-li se právnické osobě.

⁷⁰ Viz formulace zákona v § 19 odst. 8 větě první správního řádu: „Písemnosti uvedené v odstavci 4 se na požádání adresáta doručují jiným způsobem podle tohoto zákona.“

⁷¹ Shodně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 252. ISBN 978-80-7273-166-4.

V § 19 odst. 8 druhé větě správní řád stanoví domněnku doručení po 3 dnech od odeslání písemnosti. Do této nevyvratitelné domněnky doručení se promítají zvýšené požadavky kladené na odpovědnost adresáta za doručení písemnosti, který se dobrovolně vzdá nároku na doručení do vlastních rukou a přistoupí na jiný způsob doručení. Samozřejmě takto nelze vyloučit prioritní doručování do datové schránky.⁷²

U doručování na elektronickou adresu je stanovena odlišnost, kdy zákon nastoupení účinků doručení podmiňuje zasláním potvrzení opatřeným uznávaným elektronickým podpisem. Neodešle-li adresát toto potvrzení nejpozději následující pracovní den, správní orgán mu bude doručovat stanoveným způsobem bez ohledu na jeho žádost.⁷³

2.3.2. Určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena⁷⁴

Správní řád obsahuje důvody žádosti o vyslovení neplatnosti, podle znění v občanském soudním řádu neúčinnosti,⁷⁵ rovněž podle znění § 17 odst. 5 ZDS neúčinnosti,⁷⁶ doručení v § 24 odst. 2 správního řádu: „*Prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41⁷⁷ požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.*“⁷⁸

Přípustnými důvody je dočasná nepřítomnost nebo jiný vážný důvod za podmínky, že jej nezavinil ten, kdo o vyslovení neplatnosti doručení žádá. U fyzické osoby by omluvitelným důvodem mohl být například dlouhodobý pobyt v nemocnici,

---

⁷² Viz § 17 odst. 1 ZDS.

⁷³ Viz § 19 odst. 8 správního řádu

⁷⁴ Viz § 24 odst. 2 správního řádu

⁷⁵ Dříve upraveno institutem prominutí zmeškání úkonu, který byl nahrazen zákonem č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. 7. 2009. K tomu PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 2013*. Praha: Leges, 2012, s. 81. ISBN 80-875-7635-7. Autor se vyjadřuje k dřívější úpravě takto „*předtím se takové situace řešily žádostí o prominutí zmeškání úkonu, směřující k navrácení v předešlý stav.*“

⁷⁶ Tato terminologická nejednotnost v zákonech je následkem spíše nedůslednosti zákonodárce, než reálné odlišnosti pojmů, které lze, dle mého názoru, považovat za identické.

⁷⁷ § 41 správního řádu obsahuje úpravu navrácení v předešlý stav, kterým se rozumí: „*prominutí zmeškání úkonu, který je třeba provést nejpozději při ústním jednání nebo v určité lhůtě, nebo povolení zpětvzetí nebo změny obsahu podání, kterou by jinak nebylo možno učinit.*“

⁷⁸ Speciální úpravu obsahuje § 48 odst. 1 daňového řádu. Podle daňového řádu se musí jednat o „*závažné a předem nepředvídatelné důvody*“.

zatímco u právnické osoby by se jednalo například o situaci, kdy „*právnické osobě byla zpřístupněna datová schránka, aniž by objektivně existovala osoba oprávněná za ni k přístupu do datové schránky*“.⁷⁹ Žádost o vyslovení neplatnosti doručení by odůvodňoval i stav, kdy došlo k zneplatnění přístupových údajů jediné osoby oprávněné k přístupu do datové schránky a k doručení písemnosti došlo v mezidobí od zneplatnění původních a získání nových přístupových údajů.⁸⁰

NS naopak deklaroval, že ve vztahu k datovým schránkám není omluvitelným důvodem, pokud žadatel nedisponoval platnými údaji pro přístup do datové schránky a z toho důvodu si písemnost nevyzvedl.⁸¹ Obdobně NSS neshledal za dostatečně závažný důvod pouhou existenci „neschopenky“, ze které jednoznačně nevyplývá, že by adresát nebyl, ze zdravotních důvodů (např. nařízený „klid na lůžku“), schopen určitého jednání.⁸²

Správní řád klade důraz na princip odpovědnosti adresáta za doručení.⁸³ Ke zmíněnému principu se přiklonil i ÚS konstatováním, že „*úprava od základu mění pojetí doručování podle dosavadní úpravy tím, že opouští paternalistický přístup, který jí dominoval, a naopak vychází ze zásady, že každý si má svá práva střežit především sám*“.⁸⁴

Na rozdíl od fyzických osob je u právnických osob velmi diskutabilní jejich možnost žádat o prominutí zmeškání úkonu⁸⁵ z důvodu „dočasné nepřítomnosti“, tedy pokud se na adrese jejího sídla nebo organizační složky nikdo nezdržoval.

Z doslovného znění § 21 odst. 3 správního řádu: „*Právnická osoba nemůže žádat o prominutí zmeškání úkonu s poukazem na to, že se na adrese jejího sídla nebo sídla její organizační složky nikdo nezdržuje,*“ lze dovodit, že jí správní řád tuto možnost na rozdíl od fyzických osob nedává. K tomu však NSS poznamenává, že po

---

⁷⁹ Doporučení Ministerstva vnitra ČR pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby ze dne 1. 11. 2012, *Datové schránky a činnost správních orgánů*, s. 17. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>.

⁸⁰ Doporučení Ministerstva vnitra ČR pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby ze dne 1. 11. 2012, *Datové schránky a činnost správních orgánů*, s. 23. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>

⁸¹ viz rozhodnutí NS ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. 32 Cdo 3981/2011

⁸² viz rozhodnutí NSS ze dne 7. 1. 2015, čj. 52 A 48/2014-45

⁸³ viz KORBEL, František. *Datová schránka a doručování*. [online prezentace]. Praha, Brno: Česká advokátní komora, 2012. Fakt, že se adresát na dané adrese nezdržuje, již není samo o sobě důvodem pro vyslovení neúčinnosti doručení, nýbrž je vázáno na „dočasnou nepřítomnost nebo jiný vážný, adresátem nezaviněný, důvod“. Viz doslovné znění § 24 odst. 2 správního řádu.

⁸⁴ usnesení ÚS ze dne 30. 6. 2010, sp. zn. II ÚS 1308/10

⁸⁵ § 41 správního řádu

právnícké osobě nelze požadovat, aby v protikladu k fyzické osobě byla v každé situaci objektivně odpovědná za převzetí písemnosti.⁸⁶ Účelem speciálních ustanovení týkajících se právníckých osob je, stejně jako u fyzických osob, vyloučit účelové vyhýbání se doručení. U právníckých osob např. tím, že bude v příslušném rejstříku zapsáno její formální sídlo, na kterém se trvale nezdržuje, nepřebírá doručované písemnosti, ani nevyvíjí žádnou činnost, neboť právnícké osoby mají povinnost mít ve veřejném rejstříku zapsané sídlo na „skutečné“ adrese, kde si poštu přebírají. *„Je odpovědností právnícké osoby, aby zajistila, že v místě jejího zapsaného sídla budou přebírány jí určené zásilky, pokud tak neučiní, musí nést negativní procesní následky.“*⁸⁷ NSS uzavírá, že není vyloučeno: *„aby i právnícká osoba požádala podle § 24 odst. 2 správního řádu o prominutí zmeškání úkonu (nyní určení neplatnosti doručení) z důvodu dočasné nepřítomnosti či z jiného vážného důvodu na straně osob oprávněných k přijetí jí určených zásilek“*.⁸⁸

Nelze-li doručit písemnost právnícké osobě, může správní orgán doručit písemnost osobám způsobilým jednat za právníckou osobu před soudem.⁸⁹ Z použití formulace „může“ v zákoně vyplývá, že tento pokus o doručení není podmínkou nastoupení fikce doručení, a bude záviset na uvážení správního orgánu, zda jej učiní, nebo písemnost podle § 23 správního řádu uloží.⁹⁰ Nicméně se domnívám, že i přes toto (nijak nelimitované) správní uvážení,⁹¹ je správní orgán povinen aktivně zjišťovat sídlo adresáta a snažit se o naplnění účelu doručování.⁹²

K pravidlu zakotvenému v § 21 odst. 3 správního řádu, podle něhož: *„správní orgán však v případě, že na uvedené adrese nebyl nikdo zastížen, může písemnost doručit osobám uvedeným v § 30 na jejich adresu“*, je v odborné literatuře poznamenáváno, že *„není použitelné v případě, kdy správní orgán na základě § 19 odst.*

---

⁸⁶ rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 As 26/2009-67

⁸⁷ tamtéž

⁸⁸ tamtéž

⁸⁹ srovnej § 21 odst. 3 a § 30 správního řádu

⁹⁰ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 275. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor poukazuje na fakt, že *„nejde však o podmínku fikce doručení podle § 23 odst. 2 v případě doručování do vlastních rukou (...) pokud správní orgán takový pokus neučiní, nebude to znamenat vadu doručování a bude se postupovat podle ustanovení o uložení písemnosti (resp. ustanovení o překážkách při doručování § 23 a § 24 SŘ)“*.

⁹¹ Viz formulace „může“ v § 21 odst. 3 správního řádu.

⁹² Povinností správního orgánu nevyužívat automaticky některé instituty správního řádu, zajišťující průběh řízení (konkrétně veřejnou vyhlášku a ustanovení opatrovníka) se NSS zabýval v rozhodnutí NSS ze dne 29. 11. 2012, 7 As 130/2012-29.

2 správního řádu doručuje prostřednictvím provozovatele poštovních služeb“.⁹³ Doručovatel ve zmíněném případě písemnost uloží. Správní orgán by mohl postupovat podle § 21 odst. 3 správního řádu, pokud by mu byla písemnost provozovatelem poštovních služeb vrácena.⁹⁴

Reálné uplatnění pravidla o doručení osobám uvedeným v § 30 správního řádu „se tak může uplatnit zejm. v případě, pokud správní orgán doručuje sám prostřednictvím vlastních úředních osob, kdy je doručovaná písemnost stále v jeho dispozici“.⁹⁵

Jak deklaroval NSS,⁹⁶ toto omezení se nevztahuje na možnost právnické osoby žádat o neplatnost doručení, prokáže-li vážný důvod, kvůli němuž nebylo možné písemnost doručit, a který nastal bez jejího zavinění, neboť § 24 odst. 2 správního řádu je obecným ustanovením, které se týká jak fyzických tak i právnických osob. Na právnickou osobu se bude aplikovat, obdobně jako na fyzickou osobu, ustanovení § 41 správního řádu.

Otázkou však zůstává, zdali je třeba po prohlášení neplatnosti doručení žádat o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 správního řádu, neboť nebylo-li řádně doručeno, lhůta nemohla začít plynout a nešlo jí zmeškat.⁹⁷ Dle mého názoru je z logiky věci zřejmé, že žádat následně po prohlášení neplatnosti doručení o prominutí zmeškání úkonu by bylo zcela nadbytečným a neúměrným zatěžováním adresáta, který nemohl zmeškat úkon ve lhůtě, jež nezačala plynout, neboť nenastal okamžik, kterým by její běh započal (tj. okamžik doručení).

Pojem navrácení v předešlý stav objasňuje § 41 odst. 1 správního řádu: „Navrácením v předešlý stav se rozumí prominutí zmeškání úkonu, který je třeba provést nejpozději při ústním jednání nebo v určité lhůtě, nebo povolení zpětvzetí nebo změny obsahu podání, kterou by jinak nebylo možno učinit.“

---

⁹³ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 275–276. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁹⁴ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 275–276. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁹⁵ tamtéž

⁹⁶ rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 As 26/2009-67

⁹⁷ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 274. ISBN 978-80-7273-166-4.

V § 41 odst. 2 téhož zákona jsou stanoveny podmínky, za kterých lze žádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.⁹⁸ Podmínkou je jednak povinnost žadatele dodržet subjektivní lhůtu 15 dnů pro podání žádosti, která běží od pominutí překážky, která mu bránila úkon učinit⁹⁹ a zároveň povinnost připojit k žádosti o prominutí zmeškání úkonu zmeškaný úkon, a to vše v objektivní lhůtě jednoho roku. Tato objektivní lhůta běží od konce desetidenní úložní doby.¹⁰⁰

Žádosti může správní orgán přiznat odkladný účinek podle § 41 odst. 5 správního řádu „*pokud podateli hrozí vážná újma a nevznikne-li přiznáním odkladného účinku újma způsobená dotčením práv nabytých v dobré víře nebo dotčením veřejného zájmu převyšujícího újmu hrozící podateli*“.

Žadateli správní orgán vyhoví tehdy, pokud prokáže závažné důvody, které byly překážkou provedení daného úkonu a nastaly bez jeho zavinění,¹⁰¹ bere přitom na zřetel ochranu práv nabytých v dobré víře a veřejný zájem.¹⁰²

U žádosti o neúčinnost doručení (nebo okamžiku doručení) písemnosti do datové schránky je třeba dbát na dikci ustanovení § 17 odst. 5 ZDS, podle kterého o určení neúčinnosti doručení může žádat pouze osoba, pro niž byla datová schránka zřízena, nikoli například osoba pověřená.

Podle § 41 odst. 6 správního řádu: „*o prominutí zmeškání úkonu rozhoduje usnesením správní orgán, který v době požádání o prominutí zmeškání úkonu vede řízení. V případě, že správní orgán promine zmeškaný úkon, doplní řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto*“.

Ustanovení § 41 odst. 6 správního řádu je dosti problematické, neboť plynule nenavazuje na předchozí ustanovení správního řádu, konkrétně na § 24 odst. 2 správního řádu, ze kterého, jak je uvedeno výše, logickým výkladem vyvozují, že

---

⁹⁸ Pokud žadatel tyto podmínky nesplní, nelze jeho žádosti vyhovět.

⁹⁹ Podrobně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 296. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor upozorňuje, že „*nejde o překážku, jež bránila učinit úkon, ale o překážku podle § 24 odst. 2, tj. překážku, která bránila vyzvednout si písemnost, tzn. že patnáctidenní lhůta pro podání žádosti by se měla počítat od odpadnutí této překážky*“.

¹⁰⁰ Shodně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 296. ISBN 978-80-7273-166-4.

¹⁰¹ Shodně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 296. ISBN 978-80-7273-166-4.

¹⁰² Viz § 41 odst. 5 správního řádu. K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 296. ISBN 978-80-7273-166-4, uvádí, že „*může jít zejména o případ, kdy by doručovanou písemností bylo rozhodnutí, kterým se někomu přiznává nějaké právo, přičemž v důsledku skutečností podle § 24 odst. 2 zmeškal jiný účastník řízení odvolací lhůtu a rozhodnutí tak nabylo na základě § 73 odst. 1 právní moci*“.

adresát není povinen po prohlášení neplatnosti doručení ještě následně žádat o prominutí zmeškání úkonu. Doplnění řízení o zmeškaný úkon tudíž není zapotřebí vzhledem k tomu, že je-li neplatně doručeno, nemohl být započat běh lhůt, ani nemohly nastat právní následky, jejichž předpokladem je řádné doručení písemnosti. „*Doplnění řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto, však následovat nebude, neboť správní orgán žádný úkon nepromíjí, ale jen prohlašuje neplatnost (neúčinnost) doručení. Výsledkem prohlášení neúčinnosti doručení, tak bude jen povinnost správního orgánu písemnost řádně doručit.*“¹⁰³

Zamítající (negativní) usnesení oznamuje správní orgán podateli, zatímco vyhovující usnesení musí správní orgán doručit všem dotčeným osobám.¹⁰⁴ Od okamžiku doručení rozhodnutí o vyhovění žádosti se odvíjí běh lhůt (např. lhůty k podání odvolání). Správní orgán, často reálně v právní praxi na rozdíl od odborné literatury,¹⁰⁵ zpravidla účastníkovi nedoručuje znovu danou písemnost (např. výzvu podle daňového řádu), u níž prohlásil neúčinnost doručení. Účastník řízení by tudíž neměl vyčkávat s konkrétním úkonem (např. podání odvolání) na její doručení, ke kterému nemusí dojít a lhůta by mu v takovém případě marně uplynula.¹⁰⁶

Otázkou je, zdali musí adresát s žádostí o určení neplatnosti doručení spojit i případně onen zmeškaný úkon. § 24 odst. 2 správního řádu výslovně stanoví, že adresát: „*může za podmínek ustanovení § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena*“ Doslovným výkladem tohoto ustanovení lze dojít ke kladné odpovědi, tedy že je povinností adresáta s žádostí rovnou spojit i zmeškaný úkon. Přesto si dovoluji tomuto názoru oponovat, neboť zákon nelze vykládat pouze formalisticky, je třeba vzít v potaz i smysl daného institutu, účel, který má být dosažen, a v nejasnostech také základní zásady a principy na nichž spočívá náš právní řád. V tomto konkrétním případě se domnívám, že by výše uvedeným výkladem byla nejasnost a nejednoznačnost právní úpravy kladena k tíži adresáta. Podpůrně jako

---

¹⁰³ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, 1446 s. ISBN 978-80-7273-166-4.

¹⁰⁴ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 297. ISBN 978-80-7273-166-4.

¹⁰⁵ Například v daňovém řízení podle daňového řádu

¹⁰⁶ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 297–298. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor poukazuje na znění ustanovení § 84 odst. 2 správního řádu: „*Neoznámení rozhodnutí se nemůže dovolávat ten, kdo se s ním prokazatelně seznámil.*“ Jestliže adresát podal žádost podle § 24 odst. 2 správního řádu, „*lze předpokládat, že se s jejím obsahem (doručované písemnosti, pozn. autora) seznámil, neboť jinak by o něco takového nežádal.*“

analogii lze uvést právní úpravu, kterou nalezneme v § 48 daňového řádu, jenž k neúčinnosti doručení stanoví v odst. 2, „*žádost je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy se adresát s doručovanou písemností skutečně seznámil, nejpozději však do 6 měsíců od doručení*“ a v odst. 3, „*shledá-li správce daně žádost důvodnou, vysloví neúčinnost doručení, jinak žádost zamítne; písemnost se pak považuje za doručenou dnem oznámení rozhodnutí o vyslovení neúčinnosti doručení*“. Daňový řád tedy spojuje s okamžikem oznámení rozhodnutí o vyslovení neúčinnosti doručení počátek běhu lhůt např. i pro podání zmeškaného úkonu. Řešení zakotvené v daňovém řádu považují za důslednější a plně respektující práva adresáta.

Dále je sporný výklad slovního spojení: „*určení neplatnosti okamžiku, kdy byla písemnost doručena*“ v ustanovení § 24 odst. 2 správního řádu.¹⁰⁷ Domnívám se, že okamžik doručení nemůže být platný ani neplatný a fakticky se tímto slovním spojením zamýšlí stanovení doby, kdy okamžik doručení nastal.¹⁰⁸ Odbor legislativy Ministerstva vnitra ČR k tomu poskytl následující výklad: „*Žádostí o určení okamžiku, kdy byla písemnost doručena, se může adresát domoci určení pozdějšího okamžiku doručení a tím zlepšit své procesní postavení (např. ve vztahu k běhu lhůt vázaných na doručení písemnosti). K určení neplatnosti doručení může dojít například v případě, kdy nebyly splněny všechny požadavky doručení a nelze tak určit okamžik doručení...*“¹⁰⁹ Lze zde vidět paralelu k okamžiku doručení, jak s ním pracuje ZDS konkrétně v ustanovení § 17 odst. 3, který stanoví, že „*Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu,*“ a v odst. 5: „*Osoba, pro niž byla datová schránka zřízena, může za podmínek stanovených jiným právním předpisem žádat o určení neúčinnosti doručení podle odstavce 4.*“

---

¹⁰⁷ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 298. ISBN 978-80-7273-166-4. Podle autora: „*Okamžik nemůže být platný nebo neplatný – jde o to, že k určitému okamžiku k doručení písemnosti došlo nebo naopak nedošlo, pak jde jinými slovy o otázku určení platnosti (účinnosti) doručení.*“

¹⁰⁸ Například za situace, kdy doručovatel vyznačil na doručence chybně den doručení a účastník se domáhá určení skutečného dne (okamžiku) doručení.

¹⁰⁹ Změny v doručování podle správního řádu po 1. 7. 2009. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Vzhledem k tomu, že přihlášením pověřené osoby jsou doručeny všechny datové zprávy, ke kterým má na základě pověření přístup,¹¹⁰ a jen s takto určeným okruhem zpráv má konkrétní pověřená osoba faktickou možnost se seznámit, nemůže nastat situace, kdy by byla doručena zpráva přihlášením osoby, která k ní přístup nemá. Držitel datové schránky tudíž nemusí žádat o neplatnost okamžiku, kdy byla písemnost doručena, přihlásila-li se do datové schránky neoprávněná osoba, neboť jejím přihlášením k doručení nedojde. Využití možnosti požádat o určení neúčinnosti doručení prostřednictvím datové schránky je proto omezeno jen na stav, kdy došlo k doručení fikcí dle § 17 odst. 4 ZDS. Zůstává na judikatuře soudů objasnit význam (a použití) pojmu „určení neplatnosti okamžiku, kdy byla písemnost doručena“.^{111,112}

2.3.3. Okamžik doručení

Správné určení okamžiku doručení je bezpochyby podstatné pro běh lhůt i pro zodpovězení otázky řádnosti doručení. Velmi diskutovaným se stal okamžik doručení po přijetí ZDS v souvislosti se zprovozněním informačního systému datových schránek (dále jen „ISDS“).

ZDS rozlišuje okamžik doručení při doručování do datové schránky orgánu veřejné moci (dále jen „OVM“), kterým je již dodání dokumentu do datové schránky OVM a při doručování fyzickým osobám, podnikajícím fyzickým osobám a právnickým osobám (vyjma právě OVM). Na ty se vztahuje § 17 odst. 3 ZDS a je jim doručeno faktickým přihlášením osoby nebo fikcí doručení, a to desátým dnem od dne dodání dokumentu (datové zprávy) do datové schránky, podle § 17 odst. 4 téhož zákona.

Vzhledem k úzké souvislosti okamžiku doručení s doručováním prostřednictvím datových schránek bude toto téma blíže rozebráno v příslušné kapitole o elektronickém doručování.

2.3.4. Atribut doručení

Za atribut doručení považují zákonem definovanou charakteristiku doručení.

---

¹¹⁰ Přičemž varianty rozsahu práv ve vztahu k doručným datovým zprávám jsou čist zprávy nebo čist zprávy určené do vlastních rukou.

¹¹¹ Srovnej VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 298–299. ISBN 978-80-7273-166-4.

¹¹² Srovnej SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 168. ISBN 978-80-7201-777-5.

Atributem je doporučené¹¹³ doručení do vlastních rukou adresáta,¹¹⁴ doporučené doručení nikoli do vlastních rukou¹¹⁵ a doporučené doručení s podacím lístkem odesílatele, tzv. obyčejné doručení.¹¹⁶

K těmto atributům dále přistupuje možnost správního orgánu vyloučit náhradní doručení.

3. ÚSTAVNÍ VÝCHODISKA

3.1. Právo na spravedlivý proces

Prostřednictvím doručování dochází k naplňování základního ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces. Právo na řádné oznámení rozhodnutí¹¹⁷ vyplývá z čl. 36 Listiny základních práv a svobod, který zakotvuje právo na soudní a jinou ochranu, konkrétně v odst. 1 – „právo na stanovený postup“. Právní účinky rozhodnutí jsou vázány až na jeho oznámení adresátům, neboť „*neoznámené rozhodnutí by ve vztahu k nim (...) postrádalo praktický smysl právní regulace lidského chování*“.¹¹⁸

Novelou občanského soudního řádu s účinností od 1. 7. 2009 došlo k posílení právní jistoty účastníků, a to jednak zavedením institutu „vlození (písemnosti) do schránky“, který slouží k zajištění informovanosti adresátů v situaci, kdy se jim písemnost nepodařilo doručit zákonem stanoveným způsobem, a jednak i částečným sjednocením úpravy doručování v občanském soudním řádu s úpravou v ostatních procesních řádech, mezi nimiž je řazen i správní řád. Sjednocení se týká především způsobů a pořadí doručování písemností a lhůt u právní fikce doručení.

---

¹¹³ § 19 odst. 6 správního řádu

¹¹⁴ § 19 odst. 4–5, § 20 odst. 2, § 21 odst. 2 správního řádu, § 17 odst. 6 ZDS

¹¹⁵ § 20 odst. 3, § 21 odst. 4 správního řádu

¹¹⁶ § 20 odst. 4, § 21 odst. 5 správního řádu

¹¹⁷ Více SVOBODA, Petr. *Ústavní základy správního řízení v České republice: Právo na spravedlivý proces a české správní řízení*. Praha: Linde, 2007, s. 312. ISBN 80-7201-676-1. Ve správním řádu provedeno § 72, § 19–26, § 73–74, § 83–84. Výjimkou z práva na oznámení rozhodnutí jsou usnesení podle § 76 odst. 3 téhož zákona, která se pouze poznamenávají do spisu; nicméně i o nich je správní orgán povinen účastníky „vhodným způsobem vyrozumět“ Dále příručka EVPS Rady Evropy *Principy správního práva týkající se vztahů mezi správními orgány a soukromými osobami*, kapitola 3, oddíl V, bod 49.

¹¹⁸ SVOBODA, Petr. *Ústavní základy správního řízení v České republice: Právo na spravedlivý proces a české správní řízení*. Praha: Linde, 2007, s. 312. ISBN 80-7201-676-1.

Právní fikce je předmětem pozornosti soudů, konkrétně se jejím významem, jakožto nástroje posilujícího právní jistotu adresátů, zabýval NSS, ten deklaroval, že účelem fikce je především posílení právní jistoty účastníků řízení a nikoli pouze zajištění efektivního průběhu řízení. Musí být používána jako *ultima ratio* a při splnění všech zákonných podmínek.¹¹⁹

Fikce doručení neunikla ani pozornosti ÚS. Ten judikoval porušení práva na spravedlivý proces v civilním soudním řízení při doručování platebního rozkazu prostřednictvím České pošty a nemožnost nastoupení fikce doručení, je-li doručení vadné, neboť fikce doručení nemůže vadné doručení zhojit. V situaci, kdy adresát postrádá reálnou možnost se s písemností seznámit, by použití fikce vedlo naopak k narušení právní jistoty¹²⁰ a popření samotného smyslu doručení (seznámení se adresáta s písemností).

3.2. Svoboda vlastnictví

V souvislosti se zavedením primárního doručování do datové schránky a obligatornosti jejich zřízení u vybraných subjektů se začaly objevovat názory, že je tím neúměrně zasahováno do základních práv a svobod občanů, zejména do vlastnického práva zakotveného v čl. 11 Listiny základních práv a svobod, neboť základní náležitostí komunikace skrz ISDS je přístup na internet, a tedy i vlastnictví k tomu potřebného vybavení.

K povinnému používání datových schránek a s tím souvisejícímu přístupu na internet se vyjádřil ÚS takto: „*V současné globální komunikační společnosti nemůže být o objektivní nemožnosti přístupu k internetu vůbec uvažováno. Tvrzení stěžovatele, že ‚nemá internet‘ samo o sobě neznamená objektivní nemožnost splnění zákonem uložené povinnosti. Skutečnost, že splnění zákonem uložené povinnosti vyžaduje např. zaplacení si služby internetu, opět nemůže být charakterizováno jako protiústavní, neboť s*

---

¹¹⁹ viz rozhodnutí NSS ze dne 5. 11. 2008, čj. 7 As 9/2008-70

¹²⁰ viz náleží ÚS ze dne 1. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 92/01. ÚS judikoval, že „*Pojmovým znakem právní fikce je disparita mezi realitou a právem. Vadné doručení nemůže být zhojeno, protože se osoba, již je doručováno, o doručované písemnosti nedozví, a účel doručení tak není reálně naplněn. Je-li účelem fikce náhradního doručení posílení právní jistoty, je vyvození právní fikce doručení v situaci, kdy bylo doručováno vadně, postupem, jenž právní jistotu nechrání, ale naopak oslabuje.*“

*výkonem určitých činností vždy souvisí určité náklady, s čímž je třeba počítat. Výjimkou by bylo, kdyby takové náklady byly likvidační či nepřiměřeně vysoké.*¹²¹

Jednotlivá práva je vždy potřeba posuzovat proporcionálně jedno vedle druhého a hledat cestu zachování obou posuzovaných práv vedle sebe, aniž by existencí jednoho došlo k neúměrnému zásahu do jiného. V uvedeném případě ÚS zvážil povinné zřízení datové schránky a svobodu vlastnictví, přičemž došel k závěru, že nutnost přístupu na internet při používání ISDS svobodu vlastnictví nadměrně neomezuje, nicméně nelze předvídat další vývoj judikatury soudů v této věci, při postupující elektronizaci veřejné správy.

3.3. Právo na odpočinek

V souvislosti s právem na spravedlivý proces a svobodou vlastnictví se jeví vhodným zmínit ještě jedno velmi diskutované téma, ač se přímo o ústavní právo nejedná. Tímto tématem je absence práva na odpočinek u držitelů datových schránek.

Každý má podle § 92 zákoníku práce právo na nepřetržitý odpočinek v týdnu¹²² a podle § 212n téhož zákona i na dovolenou.¹²³

Všem uživatelům datových schránek je jasné, že vzhledem k fikci doručení, která nastává po deseti dnech, pokud se do datové schránky nepřihlásila oprávněná osoba a nedošlo k doručení jejím přihlášením, jim žádné právo na odpočinek od jejich datové schránky nenáleží. Naopak i ÚS potvrdil povinnost uživatelů datových schránek pravidelně kontrolovat jejich obsah v souladu se zásadou *vigilantibus iura*.¹²⁴ Plánuje-li např. advokát dovolenou bez přístupu k internetovému spojení, měl by zajistit „vybírání“ jeho datové schránky pověřenou osobou, jinak riskuje doručení fikcí a v konečném důsledku třeba i zmeškání lhůty (např. k podání odvolání).

Tvrdomost zákona koriguje možnost žádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, k němuž byla písemnost doručena, bránil-li ve vyzvednutí písemnosti žadateli vážný důvod.

---

¹²¹ usnesení ÚS ze dne 21. 7. 2011, III. ÚS 1513/11

¹²² V délce min. 35 hodin (mladiství 48 hodin), ve výjimečných případech lze zkrátit na 24 hodin, ale vždy během dvou týdnů musí čas na odpočinek činit méně než 70 hodin.

¹²³ Přičemž základní výměra dovolené za kalendářní rok činí podle § 213 zákoníku práce nejméně 4 týdny.

¹²⁴ viz náleží ÚS ze dne 1. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2594/11

Až další vývoj judikatury ukáže, zda je tento argument relevantní nebo nikoli. Přesto se alespoň dovolím nastínit několik možných scénářů. Prvním z nich je situace, kdy se plánovaná dovolená nečekaně o několik dní protáhne následkem nepředvídatelné události, kterou mohou způsobit jednak přírodní podmínky (např. zemětřesení, nepříznivé povětrnostní podmínky) a jednak i sociální události (demonstrace a stávky obyvatel, terorismus). Ani jedno z výše uvedeného nelze klást adresátu za vinu, neboť ten je nejen nemohl předvídat ani ovlivnit, proto by se k fikci doručení nastalé po dobu trvání této nečekané události, nemělo přihlížet. V některých rysech se s výše uvedenou situací shoduje stav, kdy u pacienta, po plánované operaci, nastanou nečekané komplikace a jeho pobyt se v jejich důsledku protáhne. V takovém případě by soudy, dle mého názoru, neměly v otázce vyloučení aplikace fikce váhat.

4. FORMY DORUČOVÁNÍ

Doručovat lze listinnou a elektronickou formou, které jsou si z hlediska účinků rovny.

4.1. *Elektronická forma*

Elektronicky se doručuje přednostně do datové schránky.¹²⁵ Kromě datové schránky lze doručovat za stanovených podmínek na požádání účastníka prostřednictvím emailové korespondence.¹²⁶

4.1.1. Adresné (individuální) doručování

Při adresném doručování má adresát zpravidla větší možnost se s doručovanou písemností seznámit, oproti neadresnému doručování veřejnou vyhláškou, které nastupuje ve specifických, zákonem stanovených případech.

Do datové schránky¹²⁷

Přednost před ostatními formami doručování má doručování do datové schránky, budu se mu proto věnovat nejdříve.

---

¹²⁵ Viz § 19 odst. 1 správního řádu.

¹²⁶ Viz § 19 odst. 4 správního řádu.

¹²⁷ Informace, včetně seznamu držitelů datových schránek, lze nalézt na Jednotném portálu veřejné správy, dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/obcan/> a pod záložkou eGovernment dostupné z: <http://www.mvcr.cz/datove-schranky.aspx>.

Přelomovým rokem pro doručování se dá nazvat rok 2009, kdy byl zprovozněn informační systém datových schránek,¹²⁸ a to konkrétně den 1. 7. 2009. Toho dne nabyly účinnosti ZDS.¹²⁹ Podle § 14 odst. 1 zmíněného zákona je ISDS informačním systémem veřejné správy a nalezneme v něm informace o datových schránkách a jejich uživateli.

Právní rámec obsahující úpravu datových schránek zahrnuje kromě uvedeného ZDS dvě vyhlášky. Vyhlášku č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů a vyhlášku č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. V širším kontextu lze dále uvést zákon o archivnictví, zákon o elektronickém podpisu a zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.¹³⁰

Datové schránky byly zřízeny z moci úřední, a to povinně (a bezplatně)¹³¹ právními osobám, OVM včetně územních samosprávných celků (dále jen „ÚSC“) a vybraným podnikajícími fyzickými osobami uvedenými v § 4 odst. 3 ZDS,¹³² z nichž advokáti a daňoví poradci měli přechodným ustanovením stanoven odklad z povinného zřízení datové schránky, takže jim povinnost zřídit datovou schránku vznikla až prvním dnem prvního kalendářního měsíce třetího roku po dni nabytí účinnosti zákona. Rozhodující pro ně byl tedy až den 1. 7. 2012. Poslední věta § 31 odst. 3 ZDS je nicméně opravňovala žádat o zřízení datové schránky fyzické osoby nezávisle na stanoveném odkladu. Právními osobami zřizovanými na základě zákona, jsou datové schránky zřizovány bezodkladně po jejich vzniku, u právnických osob zapsaných do obchodního rejstříku bezodkladně po obdržení informace o jejich zapsání.¹³³ Organům veřejné moci zřizovaným na základě zákona bezodkladně po jejich vzniku, notářům a exekutorům po evidenčním zápisu.¹³⁴ ÚSC se zřizuje jedna datová schránka,¹³⁵ ale

---

¹²⁸ viz zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁹ Na základě tohoto zákona byla mj. přijata úprava autorizované konverze dokumentů a vytvořena databáze ověřovacích doložek.

¹³⁰ Podrobnosti o parametrech a používání datových schránek nalezneme v Provozním řádu ISDS. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/dulezite-informace/provozni-rad-isds>.

¹³¹ Informační povinnost Ministerstva spravedlnosti ČR, rejstříkových soudů, stavovských komor a správních orgánů vedoucích evidenci podnikajících osob stanoví § 15 odst. 2–8 ZDS.

¹³² advokátům, daňovým poradcům a insolvenčním správcům

¹³³ viz § 5 odst. 1 ZDS

¹³⁴ viz § 6 odst. 1 ZDS

¹³⁵ viz § 7 odst. 1 ZDS

mohou požádat OVM o zřízení další datové schránky, především pro potřeby organizačního členění.¹³⁶

Na žádost se datová schránka zřizuje bezplatně a to fyzickým osobám podle § 3 ZDS, přičemž podmínkou je jejich svéprávnost.¹³⁷ Ke zřízení je stanovena lhůta 3 dnů od podání žádosti. Podnikající fyzické osoby mají nárok na zřízení jedné datové schránky a zároveň si mohou nechat zřídit další datovou schránku jako fyzická osoba.¹³⁸ Právníkům osobám neuvedeným v § 5 odst. 1 ZDS se datová schránka zřizuje podle § 5 odst. 2 ZDS, protože se jedná se o úkon podle § 30 správního řádu a může jej učinit jen ten, kdo je oprávněn jednat za právnickou osobu v řízení před soudem podle ustanovení občanského soudního řádu. Na žádost zřizuje Ministerstvo vnitra ČR další datovou schránku OVM podle § 6 odst. 2 ZDS.¹³⁹

Zřizovatelem a správcem¹⁴⁰ ISDS je Ministerstvo vnitra ČR dle § 2 odst. 2 ZDS a provozovatelem¹⁴¹ je Česká pošta,¹⁴² které náleží za provozování odměna.¹⁴³

Typy datových schránek

Z výše uvedeného můžeme vyvodit dva základní typy datových schránek, a to:

1) Datové schránky OVM

Úpravu obsahuje § 6 ZDS. Pojem OVM zákon sám definuje v § 1 odst. 1 písm. a). Jsou jimi „státní orgány, orgány ÚSC, státní fondy, zdravotní pojišťovny, Český rozhlas, Česká televize, samosprávné komory zřízené zákonem, notáři a soudními exekutoři“.

Fyzické nebo právnické osoby, které nespádají pod tento výčet, avšak vykonávají působnost v oblasti veřejné správy, mohou zažádat, aby jejich datová

---

¹³⁶ viz § 6 odst. 2 ZDS

¹³⁷ Podle nově zavedené terminologie NOZ, dříve nazýváno „způsobilost k právním úkonům“.

¹³⁸ viz § 4 ZDS

¹³⁹ Zejména pro potřebu vnitřní organizační jednotky OVM nebo výkonu konkrétní agendy, obdobně jako je uvedeno výše u ÚSC.

¹⁴⁰ viz § 2 písm. c) zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

¹⁴¹ viz § 2 písm. d) zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

¹⁴² Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/index>.

¹⁴³ Podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

schránka plnila rovněž funkci datové schránky veřejné moci (tedy datové schránky podle § 6 ZDS).¹⁴⁴

2) Datové schránky (soukromých) osob

ZDS striktně rozlišuje mezi různými typy datových schránek osob, a to nejenom pro právnické nebo fyzické osoby, ale u podnikajících osob jsou rozlišovány i některé předměty činnosti, pro něž byly datové schránky zřízeny (advokacie, daňové poradenství ad.).

OVM nemohou doručovat do libovolné schránky, nýbrž musí zjišťovat, v jakém postavení daná osoba jednala a na základě tohoto zjištění pak přistoupit k doručení do příslušné datové schránky. Stejně tak jako nelze (řádně) doručovat fyzické osobě písemnost ve věcech jejího podnikání do její datové schránky (nepodnikající) fyzické osoby, tak i fyzické osobě vystupující v postavení insolvenčního správce nelze doručovat písemnosti týkající se tohoto předmětu činnosti do datové schránky advokáta.^{145,146}

Datové schránky (soukromých) osob lze dále dělit podle držitele:

a) Podnikající fyzické osoby

Podle § 4 odst. 2 ZDS má podnikající fyzická osoba nárok na zřízení pouze jedné datové schránky, s výjimkou podle § 4 odst. 3 ZDS. Podle § 4 odst. 3 ZDS jsou advokátům, daňovým poradcům a insolvenčním správcům zřizovány datové schránky podle předmětu činnosti obligatorně a zároveň není vyloučeno, aby zažádali o zřízení další datové schránky jako fyzická osoba anebo fyzická osoba podnikající.¹⁴⁷

Jedna a tatáž fyzická osoba může mít zároveň obligatorně zřízenou datovou schránku jako advokát, daňový poradce, insolvenční správce nebo paralelně více typů těchto schránek a k tomu může být držitelem i další datové schránky jako podnikající fyzická osoba. Pro své osobní potřeby, nesouvisející s výkonem povolání, si může

---

¹⁴⁴ viz § 5a ZDS

¹⁴⁵ viz rozhodnutí NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 7 Afs 46/2010-51

¹⁴⁶ Viz Datové schránky a činnost správních orgánů: Doporučení pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby, 2012, dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>; „...byla zřízena jak datová schránka fyzické osoby, tak datová schránka podnikající fyzické osoby; každá z takto zřízených datových schránek však musí být používána pro doručování korespondence související s právním postavením držitele příslušné kategorie datové schránky“.

¹⁴⁷ viz § 4 ZDS

nechat zřídit ještě datovou schránku fyzické osoby. Celkem tak počet datových schránek u jedné osoby může teoreticky dosáhnout až pěti.

Je-li žadatel o zřízení datové schránky plně svéprávný, zřídí mu Ministerstvo vnitra ČR datovou schránku do 3 pracovních dnů od podání žádosti. Žádost musí obsahovat úředně ověřený podpis fyzické osoby nebo uznávaný elektronický podpis podle § 27 odst. 2 ZDS¹⁴⁸ a splňovat další náležitosti stanovené v § 4 odst. 3 ZDS.¹⁴⁹

b) Fyzické osoby

Úpravu obsahuje § 3 ZDS, přičemž náležitosti žádosti, zřízení a subjektivní podmínky na straně fyzické osoby jsou shodné jako u podnikající fyzické osoby. Fyzická osoba může mít pouze jednu datovou schránku tohoto typu.

c) Právnícké osoby¹⁵⁰

Ty lze dále dělit podle obligatornosti zřízení na:

I. Obligatorní držitele datových schránek

V § 5 odst. 1 ZDS zákon vyjmenovává právnícké osoby, jimž je datová schránka zřizována povinně. Těmi jsou právnícké osoby zřízené na základě zákona, kterým je datová schránka zřízena bezodkladně po jejich vzniku, právnícké osoby zapsané v obchodním rejstříku a organizační složky podniku zahraniční právnícké osoby zapsané v obchodním rejstříku, kterým je datová schránka ministerstvem zřízena bezodkladně po obdržení informace o jejich zápisu do obchodního rejstříku.

Požadován je zápis výslovně do obchodního rejstříku a nikoli do jiných veřejných rejstříků jako je rejstřík obecně prospěšných společností, společenství vlastníků jednotek a nadační rejstřík, které jsou speciálními rejstříky dle zvláštního zákona č.

---

¹⁴⁸ Tzv. elektronická žádost, třetí možností podle § 27 odst. 2 ZDS je podepsání žádosti před vyjmenovanými osobami.

¹⁴⁹ Například jméno a příjmení žadatele, jeho datum narození. Viz § 4 odst. 3 a odst. 4. ZDS

¹⁵⁰ Právnícké osoby nezapsané v obchodním rejstříku nemají povinně datovou schránku. Takovými právníckými osobami jsou např. obecně prospěšné společnosti zapsané v rejstříku obecně prospěšných společností nebo spolky zapsané v rejstříku spolků podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právníckých a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů, a nelze je podřadit pod pojem „obchodní rejstřík“, jak jej obsahuje ZDS.¹⁵¹

II. Držitele datové schránky na žádost

V § 5 odst. 2 ZDS je upravena možnost právnických osob neuvedených v § 5 odst. 1 ZDS požádat o bezplatné zřízení datové schránky, o tzv. dobrovolnou datovou schránku právnické osoby. Právnická osoba má nárok na zřízení pouze jedné datové schránky, ať už obligatorní, nebo dobrovolné. Náležitosti žádosti jsou obdobné jako u žádosti fyzické osoby.

Pojmosloví

Pojem a funkce datové schránky jsou popsány v § 2 odst. 1 ZDS:

„Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k

- a) doručování orgány veřejné moci,*
- b) provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci,*
- c) dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.“*

Datovou schránkou se přenáší datové zprávy. Definice datové zprávy je obsažena v § 19 odst. 1 ZDS a jsou jí dokumenty doručované a úkony prováděné prostřednictvím datových schránek vyjmenovaných osob. Datová zpráva se skládá z obálky s dodejkou a doručenkou a z vlastního obsahu, který musí splňovat náležitosti dle vyhlášky č. 194/2009 Sb.¹⁵² Obsah může být tvořen jednou i více přílohami za dodržení přípustného limitu celkové velikosti datové zprávy 10 MB. Datové zprávy v ISDS mají příponu „zfo“ a musí být archivovány celé, z důvodu zachování jejich důkazní hodnoty ohledně odesílatele, příjemce, stejně jako okamžiku dodání a doručení. Tyto parametry jsou zajištěny pomocí elektronických značek a časových razítek na obálce datové zprávy, proto nestačí archivovat jen vlastní obsah.

---

¹⁵¹ Viz KORBEL, František; PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. 7. 2009. *Právní rozhledy: mimořádná příloha*, 2009, č. 17, s. 12. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=7453>.

Autoři odkazují i na shodný výklad, ke kterému došla společná výkladová skupina Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR k ZDS.

¹⁵² V této vyhlášce, v příloze č. 3, jsou vyjmenovány přípustné datové formáty textové (např. pdf, txt, doc/docx), obrázkové (např. jpg, gif, png), zvukové (např. mp2/mp3) a obrazové (např. wav). Je v ní stanoven limit velikosti datové zprávy (10 MB) a v příloze č. 1 jsou vyjmenovány přípustné znaky při tvorbě hesla.

Pojem dokument ZDS nedefinuje. Při jeho výkladu lze vycházet z definice obsažené v § 2 písm. e) zákona o archivnictví a spisové službě. Zákon o archivnictví dokument definuje jako každou informaci, ať už písemnou, obrazovou, zvukovou nebo jinou, která má analogovou nebo digitální podobu a byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena.^{153,154}

Každá datová schránka má svůj jedinečný identifikátor, který je spolu s dalšími údaji¹⁵⁵ uveden ve veřejném seznamu držitelů datových schránek na internetu vedeném Ministerstvem vnitra ČR podle § 14b ZDS.¹⁵⁶

V samotném ISDS jsou zaznamenávány údaje o fyzických osobách, podnikajících fyzických osobách, právnických osobách a OVM podle § 14 ZDS. Mezi tyto údaje patří zejména identifikátor datové schránky, datum jejího zpřístupnění popř. i znepřístupnění a zrušení, okamžik přihlášení oprávněné osoby a odeslání dokumentu nebo provedení jiného úkonu, identifikační údaje osoby oprávněné a osob pověřených a údaje o rozsahu jejich oprávnění. Tyto údaje jsou denně aktualizovány.

Uživatelé datové schránky

Jsou to vždy osoby oprávněné a mohou se jimi stát osoby pověřené. Oprávněné osoby nalezneme v § 8 odst. 1–5 ZDS. Oprávněnou osobou je fyzická osoba, podnikající fyzická osoba, statutární orgán, popřípadě jeho člen, vedoucí organizační složky právnické osoby¹⁵⁷ a vedoucí OVM.¹⁵⁸ Dále pak osoby podle § 8 odst. 6–8 ZDS, které byly pověřeny oprávněnými osobami.

Pojem „osoba oprávněná“ nelze ztotožňovat s pojmem „držitel datové schránky“.¹⁵⁹ Držitelem datové schránky je osoba, pro kterou byla datová schránka

---

¹⁵³ § 2 písm. e) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁴ Srovnej MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 223. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři definují dokument jako „každý pramen informací na nějakém nosiči, který je uchovatelný v čase“.

¹⁵⁵ Jméno a příjmení fyzické osoby, u podnikatelů IČO. U právnických osob obchodní firma, sídlo a IČO.

¹⁵⁶ Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/obcan/>.

¹⁵⁷ Zapsané v obchodním rejstříku.

¹⁵⁸ Pro nějž byla datová schránka zřízena.

¹⁵⁹ Ministerstvo vnitra ČR vede seznam držitelů (přístupných) datových schránek, zřízených na základě zákona č. 263/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

zřízena.¹⁶⁰ U datových schránek fyzických osob se jedná vždy o konkrétní oprávněnou osobu, zatímco u datových schránek právnických osob je držitelem sama právnická osoba a osobou oprávněnou pak zákonem určená fyzická osoba. Touto fyzickou osobou je u soukromých datových schránek statutární orgán nebo jeho člen, vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby a u datových schránek OVM vedoucí příslušného orgánu.

Osoba oprávněná má veškerá práva vůči datové schránce, tedy číst všechny zprávy, stejně jako je psát nebo odesílat k provedení autorizované konverze, může měnit nastavení a předvolby, využívat doprovodné komerční služby¹⁶¹ a také pověřovat jiné osoby a přidělovat jim jejich práva.¹⁶²

Kromě osob pověřených může oprávněná osoba určit administrátora datové schránky, který má pak pravomoc činit úkony vůči Ministerstvu vnitra ČR anebo pověřeným osobám.¹⁶³

Uživatelé ISDS se přihlašují pomocí přístupových údajů vydaných Ministerstvem vnitra ČR. Nakládání s nimi upravuje § 9 odst. 2 ZDS, stanoví povinnost osoby oprávněné nakládat s přístupovými údaji způsobem zamezujícím jejich zneužití. Je zakázáno sdělovat své přístupové údaje dalším osobám. Každá pověřená osoba obdrží své vlastní přístupové údaje, pomocí nichž se bude přihlašovat a nemůže k tomuto využívat přístupové údaje osoby oprávněné nebo jiné pověřené osoby či administrátora. Obdobný zákaz se vztahuje i na elektronický podpis.¹⁶⁴ Porušení povinnosti podle § 9 odst. 2 ZDS není sankcionováno ani jako přestupek, ani jako jiný správní delikt, jedná se tudíž o *lex imperfectus*. Její porušení by však mohlo vyvolat relevantní právní následky v případném adhezním řízení.¹⁶⁵

Detaily přístupových údajů upravuje v § 1 a § 2 vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, ve znění pozdějších předpisů. Přístupové údaje zasílá Ministerstvo vnitra ČR do vlastních rukou bezodkladně po zřízení datové schránky. Ke zpřístupnění datové

---

¹⁶⁰ § 8 odst. 1–4 ve spojení s § 14b odst. 1 ZDS

¹⁶¹ datový trezor, poštovní datové zprávy apod.

¹⁶² viz následující text

¹⁶³ viz § 8 odst. 7 ZDS

¹⁶⁴ viz § 5 odst. 1 písm. a) zákona o elektronickém podpisu

¹⁶⁵ Viz § 43 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním.

schránky dojde nejpozději 15 dnem po doručení přístupových údajů.¹⁶⁶ Dříve může být zpřístupněna prvním přihlášením osoby oprávněné.

Přístupové údaje jsou dle § 1 vyhlášky č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, ve znění pozdějších předpisů, tvořeny:

a) Uživatelským jménem přiděleným Ministerstvem vnitra ČR – uživatelské jméno je řetězec o rozsahu 6–12 znaků. Náleží konkrétní osobě, je jedinečné a nelze jej změnit.

b) Bezpečnostním heslem – heslo tvoří řetězec 8–32 znaků. Je kombinací písmen, číslic a speciálních znaků. Heslo lze libovolně měnit, nejméně po devadesáti dnech je vyžadována jeho změna, pokud uživatel nevyužije možnosti nastavit neomezenou platnost hesla.

S heslem nelze zaměňovat tzv. identifikátor datové schránky, který jí identifikuje. Představuje ho kód složený z písmen a číslic, tzv. ID schránky. Tento kód je unikátní, neměnný a slouží jako „adresa“, na níž budou zasílány písemnosti prostřednictvím ISDS.¹⁶⁷

Pro vyšší úroveň zabezpečení je možné využít další metody přihlašování pomocí certifikátů¹⁶⁸, autentizačních SMS zpráv¹⁶⁹ nebo jednorázových bezpečnostních hesel.¹⁷⁰

Osoba oprávněná¹⁷¹ určuje rozsah pověření¹⁷² každé osoby, a to volbou:¹⁷³

- Číst seznamy zpráv (tj. zobrazovat seznamy a dodejky) – jejím přihlášením nedochází k účinkům doručení (okamžiku doručení). Tudiž na jejím přihlášení není závislý běh lhůt (např. lhůty pro podání odvolání, vznesení odporu atd.), nicméně vidí datové zprávy a jejich pravděpodobný předmět a též jejich odesílatele, takže o tom může podat zprávu oprávněné osobě a ta z toho pro sebe vyvodí další postup.
- Číst všechny zprávy s výjimkou zpráv určených do vlastních rukou.

¹⁶⁶ viz § 10 odst. 2 ZDS. Na žádost oprávněné osoby nebo administrátora mohou být přístupové údaje zaslány pověřené osobě do vlastních rukou.

¹⁶⁷ viz § 21 ZDS

¹⁶⁸ Definice pojmu v § 2 písm. k) zákona o elektronickém podpisu.

¹⁶⁹ Při aktivaci zpoplatněné Službou Premium SMS.

¹⁷⁰ Jednorázová hesla (One Time Password, zkráceně OTP), které generuje speciální typ softwaru nebo hardwaru (tzv. token).

¹⁷¹ viz § 8 odst. 1–4 zákona č. ZDS

¹⁷² viz § 8 odst. 6 ZDS

¹⁷³ viz Příloha č. 1 Volby rozsahu pověření osob ve vztahu k datovým zprávám v datové schránce

- Číst všechny zprávy včetně zpráv určených do vlastních rukou – při této volbě pověření bude rozsah pověření pověřené osoby odpovídat, co se týče doručování zpráv, oprávnění osoby oprávněné.
- Posílat zprávy.
- Vyhledávat v seznamu datových schránek.

Držitelé datové schránky jsou povinni volit pověřené osoby obezřetně, neboť jen na nich závisí, kdo bude mít do jejich datové schránky přístup, a jak široký bude mít dotyčná osoba rozsah oprávnění ve vztahu k datovým zprávám. Jednají-li držitelé datových schránek pasivně, musí být připraveni přijmout následky za svou nedbalost. Ve vlastním zájmu by proto měli i pravidelně kontrolovat obsah své datové schránky.

Projekt datových schránek přenesl větší míru odpovědnosti na adresáta písemnosti, který má pravidelně zjišťovat, zda se v jeho datové schránce nalézají nové datové zprávy. Prohloubení všeobecně známé zásady *vigilantibus iura*, že právo přeje bdělým, v souvislosti s doručováním do datových schránek několikrát zdůraznil i ÚS. ÚS zdůraznil uplatnění této zásady při volbě osob oprávněných nakládat s datovou schránkou (konkrétně se jednalo o administrátora). Stěžovatelka namítala, že nedošlo k řádnému doručení, neboť do její datové schránky se přihlásil neoprávněně bývalý člen jejího statutárního orgánu. ÚS judikoval, že: *„Má-li přístup do jedné datové schránky více fyzických osob, bude prostřednictvím informačního systému datových schránek zajištěno, že každá z nich bude mít možnost se seznámit s obsahem pouze těch datových zpráv, které budou odpovídat rozsahu jejího oprávnění. Takový postup nepochybně předpokládá aktivitu majitele datové schránky, který by ji měl příslušným způsobem nastavit a současně vymezit oprávnění osob, jimž umožnil do datové schránky přístup; (...) doručování do datových schránek bude nesporně klást 'extrémní důraz na odpovědnost každého z nás a zejména pak na důsledný systém pravidelné kontroly datových schránek a do nich doručovaných datových zpráv'. Neodpovědným se nepromíjí a více než kdy jindy tedy bude platit latinské přísloví 'vigilantibus iura skripta sunt'.*“¹⁷⁴

Všechny oprávněné osoby, nejen držitel datové schránky, jsou povinny počínat si při využívání datové schránky tak, aby neohrozili bezpečnost ISDS a pojmou-li podezření o možném zneužití datové schránky, musí o tom neprodleně informovat

---

¹⁷⁴ náleží ÚS ze dne 1. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2594/11

Ministerstvo vnitra ČR, přičemž pověřená osoba musí informovat i toho, kdo jí pověřil.¹⁷⁵

Je-li jedna osoba držitelem více datových schránek, musí o to důkladněji volit pověřené osoby. Procesní pochybení správního orgánu při doručování nemusí mít vždy za následek neúčinnost (neplatnost) doručení, došlo-li k naplnění zásady materiálního doručení,¹⁷⁶ tedy pokud se písemnost i přes formálně vadný postup skutečně dostala do rukou adresáta a ten se s ní mohl prokazatelně¹⁷⁷ seznámit.¹⁷⁸

Oprávněná osoba může též spravováním datové schránky pověřit administrátora.^{179,180} To je vhodné především pro větší korporace vzhledem k množství jimi posílaných datových zpráv a počtu osob s přístupem do datové schránky.¹⁸¹

Práce s datovou schránkou

Uložení datových zpráv v datové schránce – doba uložení datových zpráv činí 90 dnů od jejich doručení do datové schránky.¹⁸² Po uplynutí této doby jsou datové zprávy smazány. Přesto určitá elektronická „stopa“ po datové zprávě v ISDS zůstává a lze jí vyhledat.¹⁸³ Tato stopa obsahuje informaci „od koho a komu“ byla datová zpráva poslána, takže je možné, i po uplynutí delšího časového úseku, ověřit, že daná zpráva

---

¹⁷⁵ viz § 8 odst. 9 ZDS

¹⁷⁶ Ta implicitně vyplývá i z § 19 odst. 6 správního řádu a § 50f odst. 5 občanského soudního řádu a § 51 odst. 3 daňového řádu. K tomu rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2009, čj. 1 Afs 148/2008-73.

¹⁷⁷ Doručení je prokazatelné například tehdy, pokud účastník řízení na písemnost reagoval (podal námitky).

¹⁷⁸ Například rozhodnutí NSS ze dne 29. 8. 2012, 1 Ans 7/2012-43. Jednalo se o případ doručení do datové schránky insolvenčního správce, ač šlo o věci daňového řízení, pro které měl tento insolvenční správce, zřízenou druhou datovou schránku jako daňový poradce. Námitku stěžovatele, že se jednalo o pověřené osoby insolvenčního správce, nikoli daňového poradce, NSS odmítl.

¹⁷⁹ Viz § 8 odst. 7 ZDS. Administrátor může pověřeným osobám udělit oprávnění číst nebo posílat zprávy a činit úkony podle § 12 (žádost o zneplatnění přístupových údajů), § 11 (žádost o znepřístupnění a znovupřístupnění datové schránky), § 10 odst. 3 (žádost o zaslání přístupových údajů pověřené osobě do vlastních rukou) ZDS

¹⁸⁰ K tomu BUDIŠ, Petr; HŘEBÍKOVÁ Iva. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010, s. 132. ISBN 978-80-7263-617-4. Autoři upozorňují, že „Administrátor nemusí být současně osobou pověřenou k přístupu do DCH ve smyslu oprávnění číst nebo odesílat datové zprávy. Účelem institutu administrátora je oproštění oprávněných osob od administrativy spojené s provozem datové schránky.“

¹⁸¹ Další možností je „poštovní klient“, jako je např. Microsoft Outlook nebo IBM Lotus Notes (v tomto případě bude třeba nainstalovat softwarové doplňky, např. Outlook konektor).

¹⁸² Podrobně § 6 vyhlášky č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek.

¹⁸³ K tomu MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 198. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři k této „stopě“ uvádějí: „Záznamy o přenesených zprávách včetně obálek těchto zpráv uchovává informační systém DS trvale.“

prošla ISDS a kudy prošla. Při privátní komunikaci mezi soukromými osobami podle § 18a ZDS běží uvedené lhůta od okamžiku dodání datové zprávy.¹⁸⁴ Nastalo-li doručení na základě fikce, ke smazání zpráv nedojde, ledaže se adresát následně, po uplynutí desetidenní lhůty, s datovou zprávou seznámil a došlo tím k doručení.^{185,186} Z důvodu smazání zpráv po devadesáti dnech je nutné ukládat celé zprávy včetně obálky a doručanky, a zamezit tak jejich ztrátě.

Znepřístupněné datové schránky¹⁸⁷ – v případě úmrtí, prohlášení za mrtvého, ztráty či omezení způsobilosti k právním úkonům nebo omezení na osobní svobodě,¹⁸⁸ výmazu podnikající fyzické osoby a právnické osoby z příslušné evidence či zrušení právnické osoby zřízené na základě zákona, Ministerstvo vnitra ČR datovou schránku zneprístupní *ex offio*.¹⁸⁹

Znepřístupnit datovou schránku lze i na žádost osoby oprávněné nebo administrátora. Znepřístupnění na žádost se netýká osob, kterým je datová schránka zřizována obligatorně ze zákona, ustanovení je tedy aplikovatelné na datové schránky fyzických osob. Po zneprístupnění se bude adresátům doručovat jako „nedržitelům“ datové schránky, nastoupí tudíž další možnosti doručení (např. doručení na jimi zvolenou elektronickou adresu).¹⁹⁰

Žádosti o znovuzpřístupnění datové schránky bude vyhověno do 3 pracovních dnů od podání. Počet žádostí je omezen. Je-li žádost podána vícekrát jak dvakrát do roka, musí interval mezi jednotlivým zneprístupněním činit nejméně 1 rok.¹⁹¹

---

¹⁸⁴ U privátní komunikace mezi soukromými osobami nelze uplatnit fikci doručení podle § 18a odst. 2 a § 17 odst. 4 ZDS.

¹⁸⁵ K tomu MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 200. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři uvádí, „Provozovatel datových schránek má právo takové zprávy po 90 dnech od fikce doručení přemístit do off-line datového úložiště, ze kterého lze zprávu na žádost příjemce zprávy vrátit zpět do jeho datové schránky.“

¹⁸⁶ Viz §6 odst. 1 věta první vyhlášky č. 194/2009 Sb.

¹⁸⁷ Znepřístupnit datovou schránku lze i zpětně ke dni, kdy nastaly zákonem předvídané skutečnosti, a to za podmínek podle § 11 odst. 1 ZDS. K tomu MATES, Pavel; SMEJKAL Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 196. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři za důvod zpětného zneprístupnění shledávají skutečnost, že je „možné tímto úkonem negovat doručení zpráv, které sice byly dodány do DS v době, kdy již fyzická či právnická osoby přestala existovat či byla omezena (...) ale ministerstvo ještě nezískalo tuto informaci, a proto např. docházelo k doručení fikcí podle § 17 odst. 4 zákona“.

¹⁸⁸ O této skutečnosti informuje Ministerstvo vnitra ČR podle § 16 zákona č. 300/2008 Sb., věznice, vazební věznice, detenční ústav, soud.

¹⁸⁹ Podrobně § 11 odst. 1–3 ZDS.

¹⁹⁰ § 11 odst. 4 ve smyslu § 17 odst. 1 ZDS.

¹⁹¹ viz § 11 odst. 6 poslední věta ZDS

Přihlašování do datové schránky – k přihlášení je nutné zadat jméno a heslo. Na zadání (správného) hesla je stanoven limit pět pokusů, pokud je i na po páté v řadě zadáno heslo chybně, bude přístup do datové schránky na jednu hodinu zablokován a držitel datové schránky, nebo administrátorovi bude zasláno elektronické sdělení o pokusu o neoprávněné přihlášení. Při zvýšené úrovni zabezpečení je možné se přihlásit jménem, heslem, a certifikátem nebo bezpečnostním kódem.¹⁹²

Certifikát¹⁹³ poskytuje kromě autorizovaných poskytovatelů certifikačních služeb také Česká Pošta a některé banky. Jakmile si danou metodu přihlašování zvolíme, jedná se o striktní podmínku k přihlášení a bez daného certifikátu se nelze přihlásit.

V případě bezpečnostního kódu můžeme volit mezi SMS autentizací nebo softwarovým či hardwarovým tokenem, který generuje kód, jenž je nutný zadat. Jedná se o tzv. One time password, heslo pro jedno použití. Hardwarový token lze umístit na USB klíčenku nebo čipovou kartu. Softwarový token lze mít kromě počítače třeba i v mobilním telefonu.

Další možností je přihlašování prostřednictvím aplikace třetí strany,¹⁹⁴ nejčastěji elektronického systému spisové služby (tj. software spisové služby) a přihlášení pomocí systémového certifikátu.¹⁹⁵

Zneplatnění přístupových údajů – provádí je Ministerstvo vnitra ČR podle § 12 odst. 1 ZDS na žádost osoby oprávněné nebo administrátora při oznámení ztráty či odcizení. *Ex offio* zneplatní Ministerstvo vnitra ČR přihlašovací údaje např. osobě pověřené, je-li její pověření zrušeno, členům statutárního orgánu, kteří pozbyli své funkce, vedoucímu organizační složky podniku zahraniční právnické osoby, přestal-li jím být, stejně i u vedoucího OVM, a to neprodleně po oznámení¹⁹⁶ této skutečnosti.¹⁹⁷

---

¹⁹² viz předchozí text

¹⁹³ Rozlišujeme kvalifikovaný certifikát, který slouží jako základ pro uznávaný elektronický podpis popř. značku a kvalifikované časové razítko a tzv. komerční certifikát vydávaný např. bankami, který slouží pro přihlašování do internetového bankovníctví popř. i portálu Veřejné zdravotní pojišťovny či České správy sociálního pojištění. Držitel datové schránky má možnost zažádat o vydání komerčního certifikátu, pokud chce zvýšit zabezpečení své datové schránky.

¹⁹⁴ Z komerčních služeb se jedná například o službu Recomando, Datovka od firmy Dignity. Viz § 9 odst. 3 ZDS. Nespornou výhodou je vytvoření kopie všech zpráv na lokální disk, tj. zálohování zpráv, a i uspořádání archivu zpráv je přehlednější.

¹⁹⁵ Viz § 29 ZDS a podrobně Provozní řád ISDS.

¹⁹⁶ Novým statutárním orgánem nebo vedoucím, nikoli rejstříkovým soudem. In fine § 12 odst. 3 ve smyslu § 15 odst. 3 ZDS.

¹⁹⁷ Podrobně § 12 odst. 2–3 ZDS.

Opětovné zaslání přihlašovacích údajů během 3 let je zpoplatněno.¹⁹⁸ Žádat o zneplatnění přístupových údajů mohou, na rozdíl od zneprístupnění datové schránky, i subjekty, kterým je datová schránka zřizována obligatorně.¹⁹⁹ Rozhodnutí o zneplatnění přístupových údajů je správním rozhodnutím, nevyhověl-li správní orgán žádosti, adresát má možnost podat proti rozhodnutí opravný prostředek.²⁰⁰

Zrušení datové schránky – provádí jej Ministerstvo vnitra ČR a je rozvedeno v § 13 ZDS. Zahrnuje případ úmrtí fyzické osoby, ukončení podnikání fyzické osoby a následný výmaz z rejstříku, zánik právnické osoby, zrušení OVM. Ke zrušení dojde po třech letech²⁰¹ od rozhodné události.

Shrnutí základních funkcí datové schránky:

- a) Procházet zprávy dodané a odeslané.
- b) Vytvořit zprávu novou.
- c) Nastavit některé parametry datové schránky:
  - nastavení úrovně zabezpečení a změny hesla včetně jeho platnosti (cyklické měnění hesla po devadesáti dnech nebo možnost zvolit heslo na neomezenou dobu); to může činit pouze osoba oprávněná a administrátor,
  - nastavení způsobu přihlašování,
  - notifikační centrum,²⁰² které obsahuje upozornění na dodanou datovou zprávu, a to buď emailem zdarma, nebo zpoplatněnou službou SMS (3 Kč za každou SMS nebo 3 Kč za seznam doručených zpráv za den),
  - spravování seznamu uživatelů,
  - lze využít nastavení komerčních služeb (v případě, kdy adresát ani odesílatel nejsou OVM, nýbrž soukromé osoby lze použít placenou službu poštovní datové zprávy²⁰³ v sazbě 18 Kč za datovou zprávu),

---

¹⁹⁸ § 12 odst. 4 ZDS odkazuje na zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁹ Viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 171. ISBN 978-80-7201-777-5.

²⁰⁰ Viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 174. ISBN 978-80-7201-777-5.

²⁰¹ Zrušení bude tedy následovat vždy po třech letech po zneprístupnění datové schránky podle § 11 ve spojení s § 13 ZDS.

²⁰² viz Příloha č. 2 Nastavení datové schránky – upozornění na dodání datové zprávy

²⁰³ Podrobněji § 18a ZDS, který upravuje soukromoprávní komunikaci fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob s výjimkou OVM.

- datový trezor (dříve dlouhodobé úložiště datových zpráv); je to komerční služba nabízená Českou Poštou, zajišťující přemístění datových zpráv z datové schránky po uplynutí devadesáti dnů do tohoto datového trezoru, čímž je zamezeno jejich ztrátě,^{204,205}
- funkce ověření datových zpráv, která umožňuje za prvé ověřit, že datová zpráva (ve formátu „zfo“) skutečně prošla ISDS a nejedná se o falzum, a za druhé přerazítkování datových zpráv pomocí kterého se zajišťuje splnění podmínek dlouhodobé průkaznosti datové zprávy.²⁰⁶

Specifika doručování do datové schránky

Komplexní úpravu obsahuje ZDS, ostatní právní předpisy upravující doručování na něj pouze odkazují.²⁰⁷ Pořadí způsobů doručení dle jednotlivých právních předpisů zůstává zachováno.²⁰⁸

Povinnost OVM doručovat přednostně prostřednictvím datových schránek vyplývá ze znění § 17 ZDS: „*Umožňuje-li to povaha dokumentu²⁰⁹, orgán veřejné moci jej doručuje jinému orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje na místě. Umožňuje-li to povaha dokumentu a má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnu svou datovou schránku, orgán veřejné moci doručuje dokument této osobě prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě. Doručuje-li se způsobem podle tohoto zákona, ustanovení jiných právních předpisů upravující způsob doručení se nepoužijí.*“

Obligatočně se doručuje komunikace prostřednictvím datové schránky při obousměrné komunikaci OVM navzájem a při komunikaci OVM s fyzickými a

²⁰⁴ Placeno paušálními částkami podle počtu archivovaných zpráv a délky doby archivace.

²⁰⁵ K tomu MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 199. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři poukazují na nedostatek datového trezoru, „*Datový trezor neřeší problém neplatných certifikátů resp. nemožnosti ověření podpisů, značek a razítek, ani neobnovuje nějakým způsobem ochranu integrity dokumentu v čase, např. „přerazítkováním“ časovými razítky.*“

²⁰⁶ Blíže bude popsáno v dalším textu.

²⁰⁷ Viz § 19 odst. 1 správního řádu, který stanoví přednostní doručení do datové schránky.

²⁰⁸ § 17 odst. 2 ZDS

²⁰⁹ Pojem „dokument“ viz § 2 písm. e) zákona o archivnictví.

právníckými osobami, které mají zpřístupněnou datovou schránku, ať už zřízenou na základě zákona (tj. z moci úřední) či dobrovolně (tj. na žádost).²¹⁰

Komunikace prostřednictvím datové schránky je pak fakultativní při provádění úkonů fyzickými a právníckými osobami vůči OVM a při komunikaci osob mezi sebou.²¹¹

Jedná se o prioritní způsob doručování, který má přednost před všemi ostatními způsoby doručování (elektronickými i listinnými), vyjma případů doručování na místě²¹² a veřejnou vyhláškou.²¹³

ZDS podmiňuje použití datové schránky v § 17 odst. 1 povahou dokumentu. K dokumentům, jejichž povaha neumožňuje doručení prostřednictvím ISDS, se řadí cenné papíry, směnky a šeky, osobní doklady (občanský průkaz), dokumenty s ochrannými prvky (vodoznak, pečeť), v § 1 odst. 2 ZDS je vyloučena jeho použitelnost na dokumenty obsahujících utajované informace, ani ty nelze doručit prostřednictvím datové schránky.²¹⁴

Materiální výklad doručení

NSS i ÚS opakovaně judikovali, že i v případě, kdy OVM nedoručuje prostřednictvím datové schránky, ač tak učinit měl, ale v listinné formě, bude se v duchu materiální zásady doručení jednat o bezvadné doručení, pokud účastník měl možnost se s obsahem seznámit. NSS k tomu uvádí: „*Nesprávné doručení rozhodnutí správního úřadu je bez významu, dostalo-li se předmětné rozhodnutí, třeba oklikou, přece do pravých rukou strany.*“²¹⁵ Při posuzování řádnosti doručení je třeba vždy přihlížet k materiální funkci doručení, a to i při nedodržení priority doručování do datové schránky.^{216,217}

---

²¹⁰ viz § 17 odst. 1 ZDS

²¹¹ viz § 18 odst. 1 ZDS

²¹² Například § 143 odst. 2 správního řádu, který zakotvuje ústní formu rozhodnutí na místě, dále § 150 odst. 5 téhož zákona o uložení příkazu na místě, též usnesení o předvedení podle § 60 odst. 1 téhož zákona je třeba doručit předváděné osobě na místě. Dále předání rozhodnutí v průběhu ústního jednání podle § 49 správního řádu.

²¹³ Například podle § 144 správního řádu doručuje-li se v řízení s velkým počtem účastníků.

²¹⁴ Dále § 17 odst. 7 ZDS, který vylučuje komunikaci mezi OVM prostřednictvím ISDS, je-li mezi nimi z důvodů bezpečnosti zavedena jiná forma elektronické komunikace.

²¹⁵ rozhodnutí NSS Boh. A 779/21

²¹⁶ viz rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010-95

²¹⁷ K pochybení správního orgánu, který doručoval prostřednictvím provozovatele poštovních služeb namísto do datové schránky adresáta, např. rozhodnutí NSS ze dne 29. 6. 2011, čj. 8 As 31/2011-88.

Pokud účastník na písemnost reagoval (např. včas podal správní žalobu), je zřejmé, že písemnost převzal a prokazatelně se s ní seznámil, pochybení při doručení nebude mít vliv na platnost a zákonnost rozhodnutí.²¹⁸ Namítat později neúčinnost doručení je čistě účelovým jednáním. NSS uzavírá: „*Jestliže tedy na straně jedné je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech (včetně přístupu k soudu), na straně druhé nelze přijmout formalistický a účelový přístup těchto účastníků, jakož ani formalistickou interpretaci těchto předpisů provedenou soudem. Je-li totiž adresát s obsahem písemnosti obeznámen, potom otázka, zda bylo doručení vykonáno předepsaným způsobem, nemá význam. Nedodržení formy tedy samo o sobě neznamená, že se doručení musí zopakovat, rozhodující je, zda se daná písemnost dostala do rukou adresáta.*“^{219,220}

V souladu se zásadou materiálního doručení nezakládá absence písemného pověření zaměstnance (sekretářky) k přebírání písemností určených do vlastních rukou bez dalšího neúčinnost doručení, je-li evidentní, že se adresát s písemností seznámil, neboť na ní reagoval. Takové pověření může být i konkludentní a vyplývat ze zavedené praxe.²²¹ Ani doručení pouze zástupci s omezenou plnou mocí a nikoli i adresátu, nemá automaticky za následek neúčinnost doručení, dostala-li se písemnost nakonec do rukou adresáta, který nebyl touto formální vadou v doručování nikterak zkrácen na svých právech, protože: „*ne každá vada v doručení musí mít za následek automaticky neúčinnost tohoto doručení. Tento postup by vedl k přepjatému formalismu i v*

---

²¹⁸ Obdobně např. náleží ÚS ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3807/11, rozhodnutí NSS ze dne 29. 6. 2011, čj. 8 As 31/2011-88.

²¹⁹ rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2009, čj. 1 Afs 148/2008-73. Stěžovatel namítal neúčinnost doručení zástupci. NSS své rozhodnutí podložil odbornou literaturou, konkrétně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: Bova Polygon, 2012, s. 169. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor uvádí, že „*Chová-li se účastník v řízení tak, že z jeho jednání je zřejmé, že je mu obsah písemnosti znám, není písemného dokladu zapotřebí.*“ Dále pak rozhodnutí NSS ze dne 29. 8. 2012, 1 Ans 7/2012-43 a náleží ÚS ze dne 1. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2594/11.

²²⁰ Shodně viz Právní účinky doručení podle správního řádu v případě, kdy mělo být doručováno do datové schránky a právní účinky doručení do nesprávné datové schránky. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2009, č. 86. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>. Poradní sbor došel k závěru, že „*V případě, že by bylo v ostatních věcech (než 've věcech podnikání') doručováno do datové schránky podnikající fyzické osoby, považuje se daná písemnost za doručenou, pokud se s ní přihlášením do datové schránky prokazatelně seznámila přímo osoba, pro niž byla datová schránka zřízena.*“

²²¹ viz rozhodnutí NSS ze dne 14. 3. 2007, čj. 8 Afs 25/2006-67 a rozhodnutí NSS ze dne 13. 2. 2008, sp. zn. 2 As 56/2007-71

*případech, kdy vada v doručení nemá vliv na zákonnost rozhodnutí a nevede ke zkrácení práv daňového subjektu“.*²²²

Pro zásadu materiálního doručení hovoří i pravidlo obsažené v § 84 odst. 2 správního řádu o neoznámení rozhodnutí.²²³ Argumentem *a fortiori*, (*a maiori ad minus*) platí-li to pro rozhodnutí, tím spíše to platí pro jiné méně důležité písemnosti.²²⁴ Materiální zásadu doručení lze dovodit i z § 19 odst. 6 poslední věty správního řádu: „*Písemného dokladu o doručení nebo dodání však není zapotřebí, je-li z postupu účastníka řízení v řízení zjevné, že mu bylo doručeno.*“ Obdobně stanoví § 50f odst. 5 občanského soudního řádu, že doručení lze prokázat i jiným než zákonem stanoveným způsobem.^{225,226} Za takové prokázání nebo postup lze podřadit reakci adresáta na písemnost, např. podáním odvolání. Výklad ve světle materiální zásady doručení shledávám plně v souladu s účelem doručení,²²⁷ je-li adresát s informací zjevně obeznámen a jedná s ohledem na ni, bylo by prosazování čistě formální stránky doručení neúměrným zvýhodňováním účastníka řízení oproti správnímu orgánu.

Okamžik doručení do datové schránky

Okamžiku doručení jsem věnovala i část v kapitole základní pojmy. Tento pojem je úzce spjat s doručováním do datové schránky, proto si jej dovoluji podrobněji rozebrat v této kapitole, abych lépe a zřetelněji zachytila všechny souvislosti.

Při posuzování okamžiku doručení je nutné posuzovat, zda je příjemcem OVM či nikoliv. Na fyzické osoby, fyzické osoby podnikající a právnické osoby se vztahuje § 17 odst. 3 ZDS, je jim doručeno faktickým přihlášením osoby nebo fikcí doručení, a to

²²² Rozhodnutí NSS ze dne 11. 7. 2006, čj. 7 Afs 79/2005-52 ve věci doručení výzvy v daňovém řízení pouze manželce adresáta zmocněné k přijímání písemností do vlastních rukou a nikoli samotnému adresátu podle již neúčinného § 17 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (nahrazen daňovým řádem s účinností od 1. 1. 2011).

²²³ § 84 odst. 2 správního řádu „*Neoznámení rozhodnutí se nemůže dovolávat ten, kdo se s ním prokazatelně seznámil. Na takového účastníka se hledí, jako by mu správní orgán doručil rozhodnutí s chybějícím poučením podle § 83 odst. 2.*“

²²⁴ Shodně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 241. ISBN 978-80-7273-166-4.

²²⁵ Shodně SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 211. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři potvrzují, že „*doručení lze prokázat také nikoli zákonem předepsaným průkazem doručení (především doručenkou), ale i prokázáním faktického doručení*“.

²²⁶ Ze speciálních zákonů viz § 51 odst. 3 druhá věta daňového řádu.

²²⁷ K tomu BURDA, Zdeněk. *Judikatura k doručování. Daně a právo v praxi*, 2011, roč. 2011, č. 6. Dostupné z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34057v43534-judikatura-k-dorucovani/?search_query=\\$issue=11418](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34057v43534-judikatura-k-dorucovani/?search_query=$issue=11418). Burda uvádí, že „*Důvodem existence právní úpravy doručení je jistě mimo jiné i potřeba zabezpečit, aby si doručující správní orgány či soudy mohly být jisty, že se písemnost dostala do rukou adresáta.*“

desátým dnem ode dne dodání dokumentu (datové zprávy) do datové schránky podle § 17 odst. 4 ZDS.

Doručením se z elektronické dodejky stává elektronická doručenka. Doručenka obsahuje ID zprávy, označení odesílatele a příjemce, obecné informace jako věc, číslo jednací, spisovou značku, určení o jaký typ doručení se jedná a samozřejmě informace o dodání a doručení. O okamžiku dodání datové zprávy je odesílatel informován v oznámení zasláném prostřednictvím ISDS.²²⁸ Okamžikem dodání datové zprávy se rozumí okamžik, od kterého se nachází datová zpráva v dispozici příjemce, tedy je dostupná v jeho datové schránce.

Pro OVM platí opakovaně judikovaný názor,²²⁹ že dokument je doručen OVM okamžikem dodání datové zprávy do schránky OVM, protože: *„není přijatelné, aby orgán veřejné moci (zde soud) vlastním postupem (zejména svým pasivním přístupem či nečinností – nepřihlášením oprávněné osoby do datové schránky) určil okamžik, kdy mu bude podání účastníka řízení předáno, tedy kdy z procesněprávního hlediska vyvolá účastníkem zamýšlené důsledky. To vše navíc v situaci, kdy podání účastníka je dodáno do datové schránky orgánu veřejné moci, a tedy se objektivně a fakticky nachází v jeho dispoziční sféře“.*²³⁰

Ke shodnému názoru se přiklonil i poradní sbor Ministra vnitra ČR, který jej opřel o skutečnost, že účastník po okamžiku dodání jím odesílané písemnosti do datové schránky OVM nemůže nijak ovlivnit další práci s datovou zprávou, např. i to, zda ji podatelna odeslala příslušné osobě, nebo zda s ní vůbec začala pracovat a seznámila se s jejím obsahem. OVM by tak mohl svou činností nebo lépe řečeno nečinností sám určit okamžik doručení.²³¹ Proto je třeba v souladu s principem ochrany účastníků, zaujmout výklad svědčící v jejich prospěch.²³²

---

²²⁸ Viz § 20 odst. 1 ZDS.

²²⁹ Například rozhodnutí NSS ze dne 16. 7. 2008, čj. 3 As 6/2008-96 a rozhodnutí NSS ze dne 23. 11. 2011, čj. 5 As 102/2011-61.

²³⁰ Rozhodnutí NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 9 Afs 28/2010-79. Dále náleží ÚS ze dne 10. 1. 2012, sp. zn. II. ÚS 3518/11, ve kterém ÚS jednoznačně judikoval, že: *„Podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci je učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci.“*

²³¹ viz rozhodnutí NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 9 Afs 28/2010-79 NSS

²³² Viz Určení okamžiku učinění podání orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*. 2009, č. 84. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>

ÚS aplikoval stejný princip i na podání učiněná emailem a vyloučil, že by dnem doručení podání prostřednictvím elektronické pošty byl až den předání tohoto podání mezi pracovišti soudu.²³³

Stejný výklad, ohledně okamžiku dodání, při doručování soukromé osoby OVM se použije i doručuje-li OVM v postavení účastníka řízení písemnost jinému OVM (např. soudu). Za okamžik doručení bude též považován okamžik dodání do datové schránky.²³⁴

Odlíšení okamžiku doručení od okamžiku dodání²³⁵

Jedná se o určení okamžiku doručení v případech: „*Dle § 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.(...) kdy orgán veřejné moci činí podání vůči jinému orgánu veřejné moci, fyzické osobě, podnikající fyzické osobě či právnické osobě.*“²³⁶

Při posuzování okamžiku doručení se všemi jeho účinky a rozsahu zpráv, na které se tyto účinky vztahují, je třeba vzít v úvahu rozsahem oprávnění osoby, jež se do datové schránky přihlásila, neboť: „*dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu*“.²³⁷ Úspěšným přihlášením osoby oprávněné²³⁸ dojde k doručení všech dodaných zpráv do datové schránky, od posledního přihlášení.²³⁹ Osobou oprávněnou může být držitel datové schránky nebo pověřená osoba s rozsahem oprávnění „číst všechny zprávy“. Z rozsahu pověření mohou být vyjmuty zprávy určené do vlastních rukou, k jejichž doručení pak nedochází, jedná se o případ osoby pověřené s oprávněním „číst zprávy“.²⁴⁰

Speciální případ je doručení fikcí a to, po marném uplynutí lhůty deseti dnů od dodání datové zprávy do datové schránky.²⁴¹

Základní informace o datové zprávě a jejím průchodu ISDS jsou zachyceny na doručence,²⁴² na které je s přesností na vteřiny uveden okamžik podání datové zprávy.

²³³ Viz náleží ÚS ze dne 6. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 750/06.

²³⁴ viz rozhodnutí NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 9 Afs 28/2010-79

²³⁵ Výklad se netýká okamžiku doručení u OVM, u něhož dochází k účinkům doručení již samotným dodáním datové zprávy do datové schránky OVM (viz předchozí text).

²³⁶ rozhodnutí NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 9 Afs 28/2010-79

²³⁷ § 17 odst. 3 ZDS

²³⁸ Osoby oprávněné nalezneme v § 8 ZDS

²³⁹ Pro připomenutí – účinky doručení jsou obdobné jako u doručení do vlastních rukou.

²⁴⁰ usnesení ÚS ze dne 1. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2594/11

²⁴¹ viz následující text

Zmíněným okamžikem se rozumí jednak okamžik odeslání, dále okamžik dodání do datové schránky příjemce, kde je výslovně uvedeno, že v případě kdy je příjemcem datové zprávy OVM vystupující v postavení OVM, byla mu tímto okamžikem datová zpráva doručena, v takovém případě tedy splývá okamžik dodání datové zprávy s okamžikem jejího doručení, a konečně okamžik doručení datové zprávy. Okamžikem doručení datové zprávy je okamžik přihlášení oprávněné osoby nebo osoby pověřené,²⁴³ popřípadě se může jednat o dřívější datum, pokud nastala fikce doručení nebo došlo k doručení dodáním do schránky OVM, jak je uvedeno výše.

Datová schránka nabízí i možnost fyzickým a právnickým osobám spolu soukromoprávně komunikovat, v tomto případě okamžik doručení nastává přihlášením osoby oprávněné k přístupu do datové schránky.²⁴⁴

Fikce doručení do datové schránky²⁴⁵

Fikci doručení upravuje § 17 odst. 4 ZDS: „*Nepřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručení posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.*“ Fikce doručení se týká pouze fyzických osob, podnikajících fyzických osob, právnických osob a OVM, pokud vystupují v pozici soukromé osoby.

U doručení fikcí podle § 17 odst. 4 ZDS se neuplatní obecné předpisy upravující počítání času,²⁴⁶ tudíž se do lhůty deseti dnů započítají pracovní dny i dny pracovního klidu, státní svátky nevyjímaje.²⁴⁷ Na uplatnění fikce doručení nebude mít vliv ani to,

---

²⁴² viz Příloha č. 3 Doručení datové zprávy

²⁴³ Popřípadě přihlášení pomocí aplikace třetí strany (elektronický systém spisové služby, tj. software spisové služby) pomocí systémového certifikátu viz § 29 ZDS. Podrobně Provozní řád ISDS. Bude rozebráno dále.

²⁴⁴ viz § 18a ZDS

²⁴⁵ Odlišný názor viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 176. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři jsou toho názoru, že se nejedná o fikci nýbrž o „*nevyvratitelnou skutkovou domněnku doručení desátým dnem po uložení do datové schránky*“. Tuto ukládací domněnku nelze dle autorů použít v případech, u kterých je vyloučeno doručení uložení.

²⁴⁶ Konkrétně § 40 správního řádu. K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 239. ISBN 978-80-7273-166-4. Vedral rovněž uvádí, že „*Pro počítání oné 10denní lhůty...se neuplatní pravidla pro počítání času lhůt podle § 40 správního řádu, neboť přihlášení se do datové schránky není 'úkonem v řízení'*.“

²⁴⁷ Obdobně viz Určení okamžiku učinění podání orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2009, č. 84. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>. Počítání

případně-li poslední den lhůty na některý z těchto dnů. Vyplývá to z postavení ZDS jako zákona *lex specialis* k ostatním právním předpisům upravujícím doručování.

Vztahem speciální a obecné úpravy se zabýval NSS a vyloučil pravidla pro počítání času v daňovém řádu na lhůtu podle ZDS.²⁴⁸ NSS ve zmíněném rozhodnutí vychází se zásady neomezeného přístupu do datové schránky, která doručování prostřednictvím ISDS zásadně odlišuje od doručování poštou.²⁴⁹

Z logiky věci plyne, že se fikce neuplatní v případě dřívějšího přihlášení osoby. Fikci nelze uplatnit ani v případě, kdy byla datová zpráva odeslána fyzické osobě do její jiné datové schránky, než která je k danému řízení příslušná, například pokud by byl platební výměr v daňovém řízení odeslán do datové schránky fyzické osoby místo datové schránky podnikající fyzické osoby, jak potvrzuje judikatura.²⁵⁰ Aplikace fikce je vyloučena při nedodržení priority doručení do datové schránky.²⁵¹

Na druhou stranu je nutno vycházet z materiální funkce doručení a ze zásady *vigilantibus iura*. Pokud měl adresát možnost se s obsahem datové zprávy seznámit, nepovažuje se doručení do chybné datové schránky za podstatnou vadu řízení.²⁵²

Podle § 17 odst. 4 poslední věty ZDS se fikce doručení neuplatní v případě, kdy jiný právní předpis vylučuje náhradní doručení.²⁵³ Nicméně správní řád náhradní doručení nikde nevylučuje.

Žádost o vyslovení neúčinnosti doručení do datové schránky²⁵⁴

Držitel datové schránky může žádat o vyslovení neúčinnosti doručení za podmínek stanovených jiným právním předpisem, tedy právním předpisem příslušným pro dané řízení.^{255,256} Podrobněji rozvedeno v kapitole Základní pojmy.

---

lhůty podle § 17 odst. 4 ZDS. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*. 2010, č. 93. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>

²⁴⁸ viz rozhodnutí NSS ze dne 16. 5. 2013, čj. 5 Afs 76/2012-28

²⁴⁹ viz rozhodnutí NSS ze dne 16. 5. 2013, čj. 5 Afs 76/2012-28

²⁵⁰ Například rozhodnutí NSS ze dne 3. 3. 2011, čj. 9 As 90/2010-58.

²⁵¹ Shodně Právní účinky doručení podle správního řádu v případě, kdy mělo být doručováno do datové schránky a právní účinky doručení do nesprávné datové schránky. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*. 2009, č. 86. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

²⁵² Například rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2009, čj. 1 Afs 148/2008-73, rozhodnutí NSS ze dne 29. 8. 2012, čj. 1 Ans 7/2012-43 a náleží ÚS ze dne 1. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2594/11.

²⁵³ Například § 173 odst. 1 občanského soudního řádu u platebního rozkazu a § 64 odst. 5 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, u usnesení o zahájení trestního stíhání, obžaloby, návrhu na potrestání, trestního příkazu, rozsudku a dalších.

²⁵⁴ Dle terminologie § 24 odst. 2 správního řádu se jedná o „*neplatnost doručení*“.

Krátce k účinkům podání prostřednictvím datové schránky

O účincích podání prostřednictvím datové schránky hovoří § 18 ZDS. Fyzické a právnické osoby mohou²⁵⁷ využít svou²⁵⁸ datovou schránku při provádění úkonů vůči OVM a takový úkon bude mít stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný,²⁵⁹ s výjimkou kdy jiný právní nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob.²⁶⁰ Stejně tak mohou fyzické a právnické osoby použít datovou schránku při komunikaci mezi sebou,²⁶¹ přičemž právní účinky jsou postavené na roveň doručení do vlastních rukou.

ISDS již automaticky zobrazuje to, zda odesílající osoba byla oprávněnou či pověřenou, toto rozlišení v systému přibylo na základě rozhodnutí NSS.²⁶² Jedna z funkcí datové schránky umožňuje zvolit v datové zprávě identifikaci odesílatele. Při jejím „zaškrtnutí“ příjemce datové zprávy uvidí jmenovitě osobu, která datovou zprávu odeslala.²⁶³

Možnosti zabezpečení při doručování datovou schránkou

Časové razítko²⁶⁴

Definice kvalifikovaného časového razítka je obsažena v § 2 písm. r) ZOE. Rozumí se jím „*datová zpráva, kterou vydal kvalifikovaný poskytovatel certifikačních*

---

²⁵⁵ § 17 odst. 5 ZDS

²⁵⁶ V daňovém řízení platí při doručování datovou schránkou § 42 daňového řádu, který odkazuje na ZDS jako *lex specialis*. Podle Generálního finančního ředitelství a NSS se úprava správního řádu nepoužije. Podle názoru NSS se touto speciální úpravou nebude řídit vše, např. na fikci doručení se použije obecná úprava.

²⁵⁷ Mohou, a tedy nemusí. Rozhodnutí závisí čistě na volbě dotyčných osob, nejedná se o obligatorní postup jako v případě doručování od OVM k subjektu.

²⁵⁸ Viz usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 13. 5. 2011, sp. zn. 15 Co 337/2011. Krajský soud rozhodl, že „*Podání učiněné prostřednictvím datové schránky je podáním té osoby (fyzické či právnické), které byla datová schránka zřízena, a je vyloučené, aby podání učiněné prostřednictvím datové schránky určité osoby bylo považováno za podání učiněné osobou jinou.*“ Dále usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2012 čj. 47 Co 71/2010-249.

²⁵⁹ Viz rozhodnutí NSS ze dne 17. 2. 2012, čj. 8 As 89/2011-31. NSS potvrdil, že „*Při splnění stanovených podmínek tedy není nutné, aby podání bylo podepsáno zaručeným elektronickým podpisem.*“

²⁶⁰ Například v situaci více jednatelů právnické osoby, kteří jsou povinni, podle zakladatelského dokumentu, jednat společně.

²⁶¹ Viz § 18a ZDS. Jedná se o poštovní datové zprávy, které jsou zpoplatněny.

²⁶² Rozhodnutí NSS ze dne 17. 2. 2012, čj. 8 As 89/2011-31. NSS k doložení pověření pověřené osoby dodává, „*Pokud takové podání činila osoba pověřená, měl by její úkon podle téhož ustanovení rovněž stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, jestliže by tato osoba doložila své pověření.*“

²⁶³ viz Příloha č. 4 Identifikace odesílatele datové zprávy

²⁶⁴ viz Příloha č. 5 Časové razítko

služeb a která důvěryhodným způsobem spojuje data v elektronické podobě s časovým okamžikem, a zaručuje, že uvedená data v elektronické podobě existovala před daným časovým okamžikem“.

Z uvedeného je zřejmé, jak je důležité časové prokazování dodání a doručení zprávy. K tomu slouží právě časové razítko, které prokazuje existenci písemnosti v konkrétním okamžiku. Časová razítka garantují, že dokument existoval v konkrétním časovém okamžiku a od té doby se nezměnil. Jedná se o elektronický nástroj zajištění průkaznosti časových údajů uvedených na datové zprávě v elektronickém styku. Kromě časových údajů tedy zajišťují i neměnnost celé datové zprávy v datové schránce a zároveň stanovují dobu, podle níž se lze orientovat při ověření platnosti certifikátu či dalších skutečností.²⁶⁵ Jakákoli změna v dokumentu opatřeném elektronickými zabezpečovacími prvky bude patrná. Věrohodnost údajů uvedených na doručence datové zprávy je zajištěna právě použitím časových razítek.

Časová razítka jsou založena na elektronických certifikátech, které po určité době²⁶⁶ expirují. Pro zachování platnosti digitálního dokumentu je potřeba před vypršením platnosti certifikátu připojit časové razítko nové. V souvislosti s datovými schránkami je používán pojem „přerazítkování“, kdy je k původnímu časovému razítku, kterému se blíží doba expirace, přidáno časové razítko nové a je-li toto nové časové razítko přidáno před vypršením původního, považuje se za platné i původní časové razítko.²⁶⁷ Tímto způsobem lze zajistit dlouhodobou platnost digitálních dokumentů, tedy i datových zpráv z datových schránek, v souladu se zněním § 69a zákona o archivnictví. Zmíněný zákon o archivnictví váže prokázání pravosti dokumentu v digitální podobě na uznávaný elektronický podpis nebo značku a připojení kvalifikovaného časového razítka, a to stanovením vyvratitelné domněnky pravosti digitálního dokumentu.²⁶⁸ Časové omezení platnosti razítek je třeba mít na paměti, neboť pokud k písemnosti není připojeno platné časové razítko, nelze prokázat okamžik doručení, tedy ani například platnost zástupčího oprávnění podepisující osoby.

---

²⁶⁵ Například otázka platnosti zástupčího oprávnění podepisující osoby.

²⁶⁶ 5–7 let

²⁶⁷ Viz § 3 odst. 4 a 5 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 212/2012 Sb., o ověření platnosti zaručeného elektronického podpisu. Dříve funkce reautorizace, nyní funkce přerazítkování v datové schránce, která zajistí automatické přerazítkování datové zprávy, v kombinaci s produktem Long Term Validator společnosti Dignita, je možné takto „přerazítkovat“ datové zprávy hromadně. Viz VODIČKA, Milan. 2012. Datové schránky II. Bulletin Komory Daňových poradců České republiky. 2012(2).

²⁶⁸ viz § 69a odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě

Kvalifikované časové razítko musí splňovat určité náležitosti uvedené v § 12 ZOE. Jsou jimi například unikátní číslo, čas odpovídající koordinovanému světovému času, elektronická data, pro které bylo vydáno, elektronickou značku příslušného poskytovatele certifikačních služeb a další. Kvalifikovaná časová razítka jsou připojována automaticky ke každé datové zprávě doručované prostřednictvím ISDS.²⁶⁹ Náklady na jejich použití jsou hrazeny Ministerstvem vnitra ČR.

Elektronická značka²⁷⁰

Každá zpráva je navíc opatřena elektronickou značkou, která je tam přidělována automaticky ISDS a je definována v § 4 ZOE „*Uznávanou elektronickou značkou se rozumí elektronická značka založená na kvalifikovaném systémovém certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.*“

Podle § 3a odst. 1 ZOE: „*Použití elektronické značky založené na kvalifikovaném systémovém certifikátu a vytvořené pomocí prostředku pro vytváření elektronických značek umožňuje ověřit, že datovou zprávu označila touto elektronickou značkou označující osoba.*“ Uznávanou elektronickou značkou je označováno například oznámení o dodání datové zprávy do datové schránky adresáta a vyrozumění o dodání datové zprávy do datové schránky.

Tyto zabezpečovací prvky zajišťují neměnnost datových zpráv v souladu se ZOE.²⁷¹ Z tohoto důvodu je nutné zachovávat datové zprávy celé ve formátu „zfo“, který obsahuje i obálku datové zprávy s doručenkou a se všemi datovými údaji, razítky a elektronickou značkou.²⁷²

Autorizovaná konverze dokumentů^{273,274,275}

---

²⁶⁹ Nikoli každý elektronický dokument vyhotovovaný OVM je opatřen kvalifikovaným časovým razítkem, např. platební výměr. Nicméně časové razítko bude vždy automaticky přidělené na zprávu, která pošla ISDS (nikoli byla-li zaslána „email“).

²⁷⁰ Fikce § 3a odst. 2 zákona o elektronickém podpisu nepředpokládá, že by se jednájící osoba s obsahem seznámila: „*Pokud označující osoba označila datovou zprávu, má se za to, že tak učinila automatizovaně bez přímého ověření obsahu datové zprávy a vyjádřila tím svou vůli.*“

²⁷¹ viz § 4 zákona o elektronickém podpisu

²⁷² Dalším důvodem pro uchovávání datových zpráv „celých“ ve formátu „zfo“, je možnost jejich pozdější konverze do listinné podoby.

²⁷³ Srovnej vidimace podle § 6 zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování, kterou se ověřuje doslovná shoda opisu nebo kopie s předloženou listinou, nikoli však správnost a pravdivost údajů v listině obsažených ani jejich soulad s právními předpisy. Vidimace se stvrzuje ověřovací doložkou a úředním razítkem a vidimovaná listina se označí způsobem zamezujícím jakýmkoliv změnám.

Úprava je obsažena v § 24–26 ZDS. Definici pojmu konverze nalezneme hned v § 22 odst. 1 ZDS: „*Konverzí se rozumí:*

a) *úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo*

b) *úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky.*“

Jedná se o obousměrný proces, spočívající buď v převedení listinného dokumentu do elektronického, nebo naopak, přičemž zároveň je i ověřena obsahová shoda²⁷⁶ těchto dokumentů stvrzená ověřovací doložkou.²⁷⁷ Obdobně jako u vidimace²⁷⁸ se autorizovanou konverzí nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů obsažených ve výstupu ani jejich soulad s právními předpisy.²⁷⁹

Zákon neumožňuje konverzi obálky ani doručenky datové zprávy. Příjemce tak nemá žádnou možnost převést tyto elektronické zprávy do úředně ověřené listinné podoby.

Právní účinky výstupu konverze, jako úředně ověřená kopie vstupního dokumentu, stanoví § 22 odst. 2 ZDS. Povinnost přijímat výstupy konverze ze strany soudů, správních orgánů a jiných státních orgánů stanoví § 22 odst. 3 ZDS: „*Má-li být podle jiného právního předpisu předložen dokument v listinné podobě správnímu orgánu, nebo soudu anebo jinému státnímu orgánu (...) je tato povinnost splněna předložením jeho výstupu.*“ Tím dochází k zrovnoprávnění obou forem dokumentu.²⁸⁰ Subjekty oprávněné provádět konverzi stanoví § 23 ZDS. Je možná konverze na žádost,

---

²⁷⁴ K porovnání uvádí MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 224. ISBN 978-80-87576-36-6. Neautorizovanou konverzí, tj. bez ověřovací doložky, kdy nevznikne dokument s účinky veřejné listiny, nýbrž „prostá“ kopie dokumentu podle odst. 1 § 69a zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, který upravuje převádění dokumentů.

²⁷⁵ viz Příloha č. 6 Odeslání dokumentu k autorizované konverzi dokumentů

²⁷⁶ Shoda vstupního a výstupního dokumentu.

²⁷⁷ Náležitostí ověřovací doložky podle § 25 ZDS, je název subjektu provádějícího konverzi, pořadové číslo konverze, údaj o shodě obsahu dokumentů a počtu stran výstupu, datum vyhotovení, údaje o uznávaném elektronickém podpisu a uznávané elektronické značce a kvalifikovaném časovém razítku a další.

²⁷⁸ § 6 odst. 2 zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů

²⁷⁹ § 24 odst. 6 ZDS

²⁸⁰ Viz Datové schránky a činnost správních orgánů: Doporučení pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby. 2012. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>.

kteřou provádějí kontaktní místa veřejné správy (tzv. CZECH Pointy)²⁸¹ a advokáti.²⁸² Konverzi z moci úřední provádí OVM.²⁸³

Samotný postup provádění konverze stanoví podrobně § 24 ZDS.²⁸⁴ Při konverzi do dokumentu v listinné podobě zahrnuje postup zejména ověření platnosti časového razítka a elektronického podpisu či elektronické značky, ověření, zda certifikát není zneplatněn a připojení ověřovací doložky k výstupu. Konverzi nelze provést, jedná-li se o listinný dokument, jehož jedinečnost nelze nahradit (osobní doklady, šeky, směnky, CP), nebo obsahuje-li dokument v listinné podobě zásahy snižující jeho věrohodnost (škrty, změny), není-li z dokumentu zřejmé, o jaký typ dokumentu se jedná (prvopis, vidimovaný dokument), nebo je-li opatřený plastickými prvky²⁸⁵ a v neposlední řadě, jedná-li se o provedení konverze na žádost, musí být dokument podepsán uznávaným elektronickým podpisem nebo uznávanou elektronickou značkou.²⁸⁶

Náležitosti dokumentu přípustného ke konverzi stanoví vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů. U elektronického dokumentu je vyžadován formát PDF nebo PDF A.²⁸⁷ U datové zprávy je vyžadováno navíc ověření platnosti kvalifikovaného časového razítka nebo ověření platnosti uznávaného elektronického podpisu nebo značky. Konverzi tedy nelze provést, je-li uznávaný elektronický podpis (nebo značka) neplatný, pokud však kvalifikovaný certifikát, na kterém je založen, expiroval a dokument (nebo obálka datové zprávy) je označen kvalifikovaným časovým razítkem, konverzi provést lze.^{288,289} Konverzi lze

---

²⁸¹ Zkratka označuje Český podací, ověřovací, informační, národní terminál. Byla vytvořena síť kontaktních míst veřejné správy provozovaných Ministerstvem vnitra ČR, jejich výčet obsahuje § 8a zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Jsou jimi např. notáři, obecní a krajské úřady, Česká Pošta, Hospodářská komora ČR a banky autorizované ministerstvem.

²⁸² § 25c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

²⁸³ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, obsahuje taxativní výčet „orgánů“, jež považuje za orgány veřejné moci v § 1 odst. 1 písm. a). Jedná se o státní orgány, orgány ÚSC, státních fondů, zdravotních pojišťoven, Českého rozhlasu, České televize, samosprávných komor zřízených zákonem, notářů a soudních exekutorů.

²⁸⁴ Podrobnosti stanoví vyhláška č. 193/2008 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů.

²⁸⁵ Srovnej s § 25 odst. 1 písm. e) ZDS, který hovoří o zajišťovacích prvcích reflektovaných ověřovací doložkou. Těmito zajišťovacími prvky jsou např. vodoznak, reliéfní tisk a suchá pečeť. Tyto plastické prvky odpovídají prvkům bránícím provedení autorizované konverze z analogové do digitální podoby.

²⁸⁶ viz § 24 odst. 5 ZDS

²⁸⁷ Jedná se o archivní formát „PDF“.

²⁸⁸ Více MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 199. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři poznamenávají, „Podle posledních informací nicméně Czech POINT umožňuje konvertovat dokumenty, kde kvalifikovaný certifikát, na němž je založený elektronický podpis dokument, expiroval, a to za

provést také tehdy, je-li podpis platný a časové razítko chybí, přičemž tento fakt bude, stejně jako informace o platnosti certifikátu, vyznačen na ověřovací doložce.

Splnění uvedených náležitostí konvertovaného dokumentu se vyznačí a popíše v ověřovací doložce.²⁹⁰ Ověřovací doložky, vznikající při autorizované konverzi dokumentů, jsou ukládány do centrálního úložiště po dobu deseti let, kdy lze ověřit pravost každé jednotlivé ověřovací doložky.^{291,292} U analogového dokumentu bude ověřovací doložka připojena k dokumentu.²⁹³

Analogový dokument si lze vyzvednout na Czech POINTu ve lhůtě 30 dnů, za provedení konverze je stanoven poplatek,²⁹⁴ který se odvíjí od počtu stran, digitální dokument je uložen v centrální úschovně, odkud jej lze stáhnout pomocí unikátního bezpečnostního kódu.

Doručování na e-mailovou adresu

Úprava relevantní pro správní řízení je obsažena zejména v § 19 správního řádu, podle něhož lze na žádost účastníka doručovat na elektronickou adresu, pokud tuto možnost nevyloučil zákon a umožňuje to povaha věci.

Ustanovení § 42 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, stanoví doručování prostřednictvím veřejné datové sítě, ale jen za podmínky, že nelze doručovat prostřednictvím datové schránky, která má přednost před ostatními způsoby doručování. Úpravu použitelnou na občanské soudní řízení obsahuje v § 46 odst. 2 občanského soudního řádu a lze jí použít, požádal-li adresát o doručování na e-mailovou adresu nebo s tím souhlasil.²⁹⁵

---

předpokladu, že dokument obsahuje časové razítko, které by mohlo prokázat, že byl dokument podepsán ještě v době platnosti certifikátu.“

²⁸⁹ Viz Datové schránky a činnost správních orgánů: Doporučení pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby. 2012. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>. V dokumentu se uvádí, že „Neplatnost kvalifikovaného certifikátu (...) není sama o sobě důvodem neprovedení autorizované konverze dokumentů. Je-li zjištěno, že kvalifikovaný certifikát expiroval (...) tato skutečnost nezakládá neplatnost podpisu (...) Obdobně ani v případě, kdy byl certifikát aktivně zneplatněn nelze dovozovat, že tato skutečnost má bez dalšího vliv na účinky podepsání.“

²⁹⁰ viz § 25 ZDS

²⁹¹ viz § 26 odst. 2 ZDS

²⁹² viz Příloha č. 8 Ověřovací doložka digitálního dokumentu

²⁹³ viz Příloha č. 7 Ověřovací doložka analogového dokumentu

²⁹⁴ Ve výši 30 Kč za stranu.

²⁹⁵ Není stanoveno, zda je potřeba výslovného souhlasu, nebo stačí konkludentní, např. uvedení dané adresy na podání.

Mezi negativní vlastnosti e-mailu patří nezaručenost doručení, neověřitelnost odesílatele a nedůvěryhodnost data a času odeslání.²⁹⁶

Využití elektronického podpisu při doručování na emailovou adresu a prostřednictvím ISDS

Stěžejní úpravu obsahuje zákon o elektronickém podpisu.²⁹⁷ V § 2 písm. a) ZOE definuje pojem elektronický podpis jako „*údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě*“ a zároveň uvádí jeho druhy. Těmi jsou prostý elektronický podpis a zaručený elektronický podpis, k jehož použití je nutné obstarat si certifikát. V případě prostého elektronického podpisu se jedná o údaje v elektronické podobě připojené a logicky spojené s datovou zprávou, které jednoznačně identifikují osobu, která datovou zprávu podepsala.²⁹⁸ K vytvoření zaručeného elektronického podpisu²⁹⁹ ještě navíc musí osoba podepisující použít prostředky, které má pod svou výhradní kontrolou a jeho způsob připojení k datové zprávě zaručuje, že každá následná změna dat bude zjizitelná.³⁰⁰

Integrita datové zprávy je velmi důležitou vlastností zaručeného elektronického podpisu. Je jí zajištěna neporušitelnost datové zprávy, neboť jakékoliv i drobné změny provedené po připojení podpisu způsobí porušení obsahu datové zprávy,³⁰¹ které je snadno zjizitelné. Po připojení zaručeného elektronického podpisu nebo elektronické značky³⁰² není možné provádět žádné změny obsahu datové zprávy.³⁰³

---

²⁹⁶ Viz LECHNER, Tomáš. *Elektronické dokumenty v právní praxi*. Praha: Leges, 2013, s. 153. ISBN 978-80-87576-41-0.

²⁹⁷ Zákon vychází ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES ze dne 13. 12. 1999 o zásadách Společenství pro elektronické podpisy. Tato směrnice byla nahrazena nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014 ze dne 23. 7. 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

²⁹⁸ K tomu MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 282. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři upozorňují, že „*Zákon o elektronickém podpisu i směrnice o elektronickém podpisu (...) Neříkají nic o tom, jakou technologií mají být tato data vytvořena a jak se má postupovat při zmíněném ověření totožnosti.*“

²⁹⁹ Více k technologii podpisu MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 282. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři osvětlují, že „*Jedná se o údaje, které jsou připojeny k obsahu elektronického a které jsou vytvořeny zvláštním postupem, dnes nejčastěji s využitím kryptografie neboli šifrování.*“

³⁰⁰ viz § 2 písm. b) zákona o elektronickém podpisu

³⁰¹ Tzv. elektronický podpis představuje otisk celého dokumentu (tzv. hash), čímž se diametrálně liší od tradičního podpisu.

³⁰² Pojem viz § 11 odst. 4 zákona o elektronickém podpisu.

ZOE dále zavádí termín uznávaný elektronický podpis,³⁰⁴ k jeho vydání je příslušný pouze akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb^{305,306} a zakládá se na kvalifikovaném certifikátu.³⁰⁷ Jedná se o pouhou užší množinu zaručených elektronických podpisů a k jeho vydání jsou stanoveny přísnější podmínky než u komerčního certifikátu. Akreditace uděluje a seznam akreditovaných poskytovatelů certifikačních služeb vede Ministerstvo vnitra ČR.³⁰⁸

V § 11 ZOE stanoví povinnost používat uznávaný elektronický podpis (nebo uznávanou elektronickou značku) při komunikaci s OVM. Při doručování tedy platí obousměrné uznávání elektronického podpisu a elektronické značky.³⁰⁹ Pro doručování orgány veřejné moci účastníkům je v § 69 odst. 3 správního řádu zakotvena povinnost úřední osoby, doručuje-li na žádost účastníka rozhodnutí elektronicky, opatřit jej svým uznávaným elektronickým podpisem.

Komplikace u dokumentu neopatřeného uznávaným elektronickým podpisem by mohla nastat i u žádosti o provedení autorizované konverze dokumentu, neboť z § 24 odst. 5 písm. f) ZDS vyplývá, že ji nelze provést, není-li dokument označen uznávaným elektronickým podpisem (nebo uznávanou elektronickou značkou) toho, kdo dokument vydal nebo vytvořil.

---

³⁰³ viz Příloha č. 9 Připojení elektronického podpisu k dokumentu a Příloha č. 10 Datová zpráva podepsaná elektronickým podpisem.

³⁰⁴ viz § 11 odst. 3 zákona o elektronickém podpisu

³⁰⁵ V České republice jsou jím pouze První certifikační autorita, a.s., dostupné z: <http://www.ica.cz/>, PostSignum, dostupné z: <http://www.postsignum.cz/> (dcera České Pošty) a eIdentity, dostupné z: <http://www.eidentity.cz/app>. Kvalifikovaný certifikát může vydávat certifikovaný poskytovatel i mimo ČR, pokud je usazený v EU nebo v jiném smluvním státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederaci a převezme-li odpovědnost za poskytování, viz § 16 zákona o elektronickém podpisu. K tomu MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 301. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři k certifikační autoritě uvádějí, že se jedná o „*soukromoprávní subjekt, poskytující službu spočívající v propojení fyzické osoby s jejím veřejným klíčem prostřednictvím tzv. certifikátu*“.

³⁰⁶ Požadavky blíže stanoví vyhláška č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, o požadavcích na nástroje elektronického podpisu a o požadavcích na ochranu dat pro vytváření elektronických značek.

³⁰⁷ K certifikátu více uvádí MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 301. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři certifikát definují jako „*elektronický dokument, který stvrzuje, že veřejný klíč (uvedený na certifikátu) patří jednoznačně dané osobě*“. Podle § 2 písm. k) zákona o elektronickém podpisu, jím je „*datová zpráva, která je vydána poskytovatelem certifikačních služeb, spojuje data pro ověřování elektronických podpisů s podepisující osobou a umožňuje ověřit její identitu, nebo spojuje data pro ověřování elektronických značek s označující osobou a umožňuje ověřit její identitu*“.

³⁰⁸ viz § 9 odst. 2 písm. e) zákona o elektronickém podpisu

³⁰⁹ viz § 11 odst. 2 zákona o elektronickém podpisu

Významnou úlohu má uznávaný elektronický podpis při doručování na účastníkem zvolenou elektronickou adresu podle § 19 odst. 3 správního řádu. Účastník může požádat o doručování na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou sdělil správnímu orgánu, jenž vede řízení. Jedná se zejména o opatření sloužící k urychlení řízení, použitelné je jen na případy, kdy nelze využít datovou schránku.

Podle doporučení Ministerstva vnitra ČR lze doručování na zvolenou elektronickou adresu využít při doručování přístupových údajů k datové schránce, jestliže adresát pobývá v zahraničí, neboť takové doručení, namísto jejich uložení u držitele poštovní licence, může přispět k urychlení řízení.³¹⁰

V § 19 odst. 8 správní řád výslovně stanoví, že v případě doručování písemností určených do vlastních rukou na účastníkem zvolenou elektronickou adresu nastává okamžik doručení až potvrzením převzetí písemnosti účastníkem, a to zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem.³¹¹ Pokud účastník takto nepotvrdí přijetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy,³¹² okamžik doručení nenastane a správní orgán písemnost doručí, jako by adresát o tuto možnost doručení nepožádal.³¹³

Obdobnou úpravu obsahuje i občanský soudní řád, který v § 47 stanoví neúčinnost doručení na zvolenou elektronickou adresu,³¹⁴ pokud adresát nepotvrdil na výzvu soudu doručení písemnosti do 3 dnů od jejího odeslání datovou zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem, nebo pokud se písemnost vrátila soudu jako nedoručitelná. Doručovat na zvolenou elektronickou adresu lze podle správního řádu pouze a jedině na požádání účastníka, dle občanského soudního řádu postačí, pokud s tím účastník vyslovil souhlas.³¹⁵

---

³¹⁰ Viz Doporučení Ministerstva vnitra ČR pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby ze dne 1. 11. 2012, Datové schránky a činnost správních orgánů, s. 18–19. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>.

³¹¹ Srovnej § 101 písm. g) odst. 5 a 110 písm. k) odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění účinném od 1.1.2016, který za okamžik doručení výzvy i na elektronickou adresu stanoví okamžik odeslání zprávy správcem daně

³¹² Opakovaný pokus § 19 odst. 9 správního řádu

³¹³ Srovnej SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 139. ISBN 978-80-7201-777-5. Autory označeno za „fiktivní nedoručení“.

³¹⁴ § 46 odst. 2 občanského soudního řádu stanoví povinnost účastníků zároveň uvést akreditovaného poskytovatele, který mu vydal kvalifikovaný certifikát, nebo jej předložit.

³¹⁵ § 46 písm. a) odst. 2 občanského soudního řádu, podmiňuje použitelnost doručení na elektronickou adresu souladem se zákonem a povahou věci.

Uznávaný elektronický podpis nalézá své uplatnění při doručování elektronického rozhodnutí na žádost účastníka podle § 69 odst. 3 správního řádu. Tento podpis je připojen namísto otisku úředního razítka. Doručil-li správní orgán účastníků elektronické rozhodnutí s uznávaným elektronickým podpisem, jehož kvalifikovaný certifikát, na kterém je založen, expiroval, není rozhodnutí bez dalšího nicotné³¹⁶ nebo nezákonné, ale správní orgán bude muset účastníkovi zaslat nový stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí za předpokladu, že: „[a]bsence platného elektronického podpisu (...) představuje jen formální vadu, která podstatným způsobem nesnižuje důvěru v obsahovou jednoznačnost rozhodnutí a jeho soulad se zákonem.“³¹⁷

Elektronický podpis neunikl pozornosti evropské legislativy. Výsledkem je nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.³¹⁸ Nařízení v čl. 20 a čl. 34 zrovnoprávnilo z hlediska právních účinků elektronický podpis s vlastnoručním podpisem a elektronický dokument s listinným. Zaručilo pravost a integritu dokumentu, pokud je tento elektronický dokument opatřen kvalifikovaným elektronickým podpisem nebo značkou.³¹⁹ V čl. 32 jsou stanoveny právní účinky elektronických časových razítek a zakotvena právní domněnka zaručení časového okamžiku připojením časového razítka a zachování integrity dat k tomuto okamžiku.³²⁰ Nařízení stanovuje povinnost vzájemného uznávání časových razítek a kvalifikovaných elektronických podpisů.

Vlastnosti elektronického podpisu lze tedy shrnout do tří nejdůležitějších bodů, a to:

- a) jednoznačná identifikace³²¹ podepisující fyzické osoby,³²²

³¹⁶ Nicotnost rozhodnutí viz rozhodnutí NSS ze dne 27. 10. 2004, čj. 3 Azs 277/2004-70. Dostupný z : www.nssoud.cz.

³¹⁷ Viz Závěr č. 124 ze zasedání poradního sboru Ministra vnitra ČR ke správnímu řádu ze dne 22. 3. 2013, Právní účinky doručení rozhodnutí v případě neplatného elektronického podpisu.

³¹⁸ směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 1999/93/ES ze dne 13. 12. 1999, o zásadách Společenství pro elektronické podpisy

³¹⁹ viz čl. 34 *Právní účinky a přijímání elektronických dokumentů* nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. 7. 2014, č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

³²⁰ viz čl. 32 *Právní účinek elektronických časových razítek* nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. 7. 2014, č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

³²¹ K tomu MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 272. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři porovnávají identifikaci a autentizaci, kdy „Identifikaci lze stručně definovat jako

- b) zajištění integrity podepsané písemnosti,³²³
- c) deklarování informovanosti podepisující osoby, co se obsahu zprávy týče³²⁴

Základní funkce podpisu lze obecně shrnout pod identifikaci osoby, deklaraci vůle a fixaci obsahu.³²⁵ Vlastnostmi elektronického podpisu obsaženého v podání se zabýval i NSS, který konstatoval: „*Na rozdíl od 'obyčejných' elektronických podání lze v případě podání opatřených zaručeným elektronickým podpisem jednoznačně určit, kdo podání učinil a jaký byl jeho obsah při odeslání.*“³²⁶

Uznávaným elektronickým podpisem lze dnes nahradit i úředně ověřený podpis, v případech, kdy je to zákonem výslovně umožněno.³²⁷ Samotný ZOE takovou možnost neobsahuje.³²⁸

Vybrané praktické problémy týkající se formy doručování a podání

Má se u podání elektronický podpis vztahovat k e-mailové zprávě,³²⁹ nebo k souboru PDF v příloze?

Tato otázka se vztahuje k podání, nikoli doručování správním orgánem, které je předmětem této práce, nicméně se jedná o problematiku velmi zajímavou a diskutovanou a z toho důvodu ji zmiňuji.

Přepjatý formalismus v rozhodování soudu při zodpovězení této otázky není nijak výjimečným jevem. ÚS shledal porušení práva na přístup k soudu³³⁰ v situaci, kdy soudce nepřihlédl k podanému odporu, neboť certifikovaným elektronickým podpisem

zjištění identity (totožnosti) subjektu (...) zatímco autentizaci jako ověření, že subjekt je tím, za koho se prostřednictvím této identity vydává.“

³²² A certifikační autority, která podepisující osobě certifikát vydala.

³²³ viz § 4 zákona o elektronickém podpisu

³²⁴ viz § 3 odst. 1 ZOE „*Pokud se neprokáže opak, má se za to, že se podepisující osoba před podepsáním datové zprávy s jejím obsahem seznámila.*“

³²⁵ Viz POLÁČEK, Radim. Praxe elektronických dokumentů. *Bulletin advokacie*, roč. 2011, č. 7–8.

³²⁶ usnesení NSS ze dne 22. 6. 2010, sp. zn. Vol 31/2010-7

³²⁷ Například § 180 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, prohlášení o majetku, § 22 odst. 3 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, návrh na zápis v elektronické podobě.

³²⁸ Srovnej MATES, Pavel; Vladimír, SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 254. ISBN 978-80-87576-36-6. Autoři uvádí, že „*Mimo to nelze v digitalizované podobě pořizovat dokumenty, u nichž zákon stanoví, že podpisy na nich musí být úředně ověřeny (...) zákon č. 227/2000Sb, o elektronickém podpisu, zatím neobsáhl takovou právní úpravu, aby nahradil úředně ověřený podpis, pouze vytvořil alternativu k podpisu vlastnoručnímu.*“

³²⁹ Tj. celé datové zprávy

³³⁰ Dle čl. 36 odst. 1 LZPS.

byla podepsána „pouze“ e-mailová zpráva a nikoli i jeho příloha (PDF), tedy samotný odpor, a stěžovatel jej nedoplnil v zákonné lhůtě.^{331,332} Obdobně ÚS shledal za nepřiměřený a přehnaně formalistický přístup NS, který nepřihlédl k dovolání podanému elektronicky prostřednictvím emailu, kde byl podepsán zaručeným elektronickým podpisem opět „pouze“ email a nikoli jeho příloha, tedy samotný text podání ve formátu PDF.³³³

Je-li elektronicky podepsán email, pak vše, co se nachází uvnitř emailu, je jeho nedílnou součástí, takový email je neporušitelný a nezměnitelný.³³⁴ Jinak samozřejmě platí, že splňuje-li samotná příloha požadavky na bezvadné podání, nelze bez dalšího považovat podání za vadné, je-li podepsána pouze příloha ve formátu PDF a nikoli email.³³⁵

V případě podání zaslaných z příslušné datové schránky, by nemělo být vyžadováno podepsání elektronickým podpisem,³³⁶ neboť datová zpráva z ní odeslaná umožňuje jednoznačnou identifikaci odesílající osoby.³³⁷ Z § 18 odst. 2 ZDS vyplývá, že podepsat zprávu zaslanou z datové schránky není nutné, pokud ji odeslala osoba oprávněná nebo osoba pověřená,³³⁸ protože takový úkon má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný.^{339, 340} Takové podání není třeba doplňovat.³⁴¹

---

³³¹ viz náleží ÚS ze dne z 13. 5. 2013, sp. zn. IV ÚS 4787/12

³³² Podle § 37 odst. 4 správního řádu činí lhůta 5 dnů. Občanský soudní řád stanoví lhůtu kratší, a to pouze 3 dny, v § 37 odst. 2.

³³³ Viz náleží ÚS ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. II. ÚS 3042/12. ÚS judikoval, „*Naopak průvodní e-mail a jeho příloha je třeba pokládat za jeden nedělitelný celek, kdy dokument obsažený v příloze e-mailu tvoří součást zprávy (...) Připojovaný podpis zajišťuje rovněž integritu zprávy, neboť "pokrývá" (podepisuje) vždy celou odesílanou zprávu, včetně případných příloh (...) Je jisté v zájmu právní jistoty účastníků řízení žádoucí, aby opatřili zaručeným elektronickým podpisem také samotné podání, a nikoliv pouze průvodní email, na druhou stranu s nedodržením tohoto postupu nelze spojovat následek spočívající v odepření soudní ochrany.*“

³³⁴ Nanejvýš lze soubor „pdf“ uložit jako kopii.

³³⁵ Viz náleží ÚS ze dne 12. 2. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1829/13. ÚS judikoval, „*Elektronické podání odeslané e-mailem a opatřené zaručeným elektronickým podpisem s přílohou, která je součástí tohoto elektronického podání a obsahuje rozvedený text námitek proti příkazu k úhradě nákladů exekuce, i když není samostatně opatřena zaručeným elektronickým podpisem, splňuje podmínky ustanovení § 42 odst. 5 o. s. ř.*“

³³⁶ Viz Sněmovní tisk č. 415/0 Návrh zákona o elektronickém podpisu. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=415&ct1=0>. „*Cílem zákona je (...) zajistit stejné zacházení jak uživatelům podkladů v tištěné formě, tak i uživatelům elektronicky uložených informací. Hlavním principem navrhovaného zákona je (...)“funkčně ekvivalentní přístup”, který zajistí, že datové zprávy nesmí být diskriminovány, tj. že nesmí existovat rozpor v zacházení mezi datovými zprávami a dokumenty na papíře.*“

³³⁷ Viz rozhodnutí NSS ze dne 17. 2. 2012, čj. 8 As 89/2011-31

³³⁸ Ta na vyžádání musí doložit své pověření.

³³⁹ Zákonná fikce písemného a podepsaného úkonu.

Platnost elektronického podpisu je omezena na 1 rok. Pod sankcí zneplatnění podpisu³⁴² musí být před uplynutím expirační doby připojen podpis nový. Také je možné připojit kvalifikované časové razítko a expirační dobu prodloužit.³⁴³

Při posuzování okamžiku doručení podání při použití emailu je relevantní dodání na adresu podatelny,³⁴⁴ které prokazuje podávající.³⁴⁵ K povinnosti učinit podání prostřednictvím elektronické podatelny nebo jej ve lhůtě doplnit, pokud je učiněno prostřednictvím emailu, jak stanovují a v praxi prosazují správní orgány, se přiklonil NSS.³⁴⁶

Při používání elektronického podpisu a komunikaci prostřednictvím emailu stojí za zmínku ještě § 5 ZOE, který stanoví jako liberační důvod při zneužití dat podepisující osoby, nedostatečné ověření platnosti zaručeného elektronického podpisu a jeho certifikátu ze strany osoby, již škoda vznikla. Ověřit jej lze na seznamu zneplatněných certifikátů (anglicky Certificate Revocation List).³⁴⁷ Seznam je pravidelně aktualizován.³⁴⁸ Internetová adresa je k nalezení přímo v certifikátu.

Elektronická značka³⁴⁹

Zákon o elektronickém podpisu obsahuje též úpravu elektronické značky. Funguje na stejném principu jako elektronický podpis, nicméně slouží k identifikaci

---

³⁴⁰ Výjimkou je společný úkon více osob tam, kde to požaduje zákon nebo jiný právní předpis (např. datová zpráva obsahuje dohodu společníků a zákon požaduje podpis všech společníků). Ustanovení § 18 zákona 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, nastoluje fikci písemného a podepsaného úkonu při podání vůči orgánu veřejné moci, nikoli směrem opačným od OVM. Úkon OVM musí splňovat náležitosti příslušných procesních předpisů (např. správního řádu).

³⁴¹ § 37 odst. 4 správního řádu *a contrario*

³⁴² Elektronický podpis se zakládá na certifikátu, jehož platnost je omezena na 12 měsíců a poté musí být obnoven. Opatření slouží k zamezení zneužití elektronického podpisu. Seznam odvolaných certifikátů nalezneme na CRL (Certificate Revocation List). Povinnost podepisující osoby oznámit příslušné certifikační autoritě nebezpečí zneužití elektronického podpisu stanoví § 5 odst. 1 písm. b) zákona o elektronickém podpisu. Zneplatnění certifikátu je v působnosti certifikační autority a důvody stanoví § 15 téhož zákona.

³⁴³ Na tři, pět nebo až sedm let.

³⁴⁴ § 3 odst. 1 vyhlášky č. 259/2012 Sb. Potvrzeno i ÚS v nálezu ze dne 6. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 750/06.

³⁴⁵ Podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 259/2012 Sb., je podávajícímu zasláno potvrzení o doručení (dodání) datové zprávy s uvedením příslušného data a času, kdy došlo k doručení (dodání).

³⁴⁶ viz rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 Ans 5/2010-172

³⁴⁷ zkráceně CRL

³⁴⁸ Nejméně jednou za 24 hodin.

³⁴⁹ Vymezení pojmu nalezneme v § 2 písm. c) zákona o elektronickém podpisu.

instituce například rejstříkového soudu jako organizační složky státu.³⁵⁰ Jejich funkcí je tedy jednak jednoznačná identifikace dané instituce a i zajištění integrity písemnosti.³⁵¹

V ZOE je pro uživatele elektronické značky používán termín „osoba označující“.

Uznávanou elektronickou značkou je pak podle § 11 odst. 4 ZOE elektronická značka založená na kvalifikovaném systémovém certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.³⁵²

Komparace doručování prostřednictvím emailu a prostřednictvím datové schránky.

Ač elektronicky podepsaný email také garantuje neměnnost a neporušitelnosti stejně jako věrohodnost původce, není u něj taková míra jistoty doručení jako při doručování prostřednictvím ISDS³⁵³ a není v tomto smyslu ani stanovena žádná garance ze strany provozovatelů emailových serverů. Používání datové schránky je bezpečnější, zatím není znám žádný případ, kdy by tzv. hackeři pronikli neoprávněně do datové schránky a lze je i považovat z pohledu uživatele za snadnější, neboť u nich není třeba připojovat uznávaný elektronický podpis.

U e-mailu je na druhou stranu jednodušší správa, organizace a vyhledávání a u většího počtu emailů snazší uspořádání. Nicméně i datovou schránku je možné si uspořádat podobně jako email například prostřednictvím aplikace Outlook konektor. Výhodou elektronického podpisu je možnost jeho použití v celé EU, zatímco datové schránky nelze použít jinde než v České republice. Někdy se bez elektronického podpisu obejít nelze, například při podání prostřednictvím portálu Ministerstev.³⁵⁴

Rozdíly ISDS proti e-mailu

---

³⁵⁰ K tomu SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 164. ISBN 978-80-7201-777-5. K zaslání písemností v občanském soudním řízení – „*Soudní rozhodnutí zasílaná elektronicky budou opatřena pouze identifikační značkou soudu jako instituce, nikoli elektronickým podpisem konkrétní osoby, která je autorem soudního verdiktu, výzvy nebo oznámení.*“

³⁵¹ § 4 zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu)

³⁵² Například rozhodnutí o reklamaci zasílaném Veřejnou zdravotní pojišťovnou bude opatřeno uznávaným elektronickým podpisem konkrétní osoby nikoli pouze elektronickou značkou.

³⁵³ Z toho důvodu se musí doručení prostřednictvím e-mailu následně potvrzovat podle § 19 odst. 8 správního řádu.

³⁵⁴ Například daňový portál Ministerstva financí ČR, nebo portály zdravotních pojišťoven. Viz VODIČKA, Milan. Digitálně se správcem daně. *Daňový expert*, 2015, č. 2. Autor potvrzuje, že „*Email je také nutný při využití systému navrácení daně z přidané hodnoty na Daňovém portálu Finanční správy ČR.*“

System ISDS je uzavřený zabezpečený systém na rozdíl od daleko volnějšího a otevřenějšího světa emailové korespondence. Poskytuje záruku přenosu datových zpráv. Obsahuje ověřitelné údaje, tj. evidenci událostí typu podání, dodání a doručení. Eviduje údaje pro dodejky a doručky včetně např. toho, jakým způsobem došlo k doručení, zda přihlášením oprávněné osoby, fikcí a i zda datovou zprávu otevřela spisová služba. Na druhou stranu je potřeba respektovat omezení velikosti zpráv (10 MB), zatímco u emailu zásadní omezení nejsou. Na rozdíl od emailu neumožňuje datová schránka ve zprávě volné psaní textu, který je nutno vložit v podobě přílohy datové zprávy. Datové schránky používají formát „zfo“, který je do značné míry exkluzivní, a pro jeho zpracování je potřeba mít vhodné nástroje (např. Software 602 formfiller). System ISDS pracuje ověřitelným způsobem s omezeným okruhem uživatelů, tj. oprávněných a pověřených osob, zatímco u emailu si příjemce zprávy nikdy nemůže být stoprocentně jistý tím, kdo předmětný email doopravdy odeslal. Cenový rozdíl při používání ISDS je v případě používání služby Poštovních datových zpráv při komunikaci mezi soukromými osobami.³⁵⁵

Z hlediska doručování ISDS zaručuje jednak integritu doručovaného dokumentu, jednak autentizaci zúčastněných osob (odesílatel i příjemce) a ověřitelnost podstatných událostí.³⁵⁶

4.1.2. Neadresné doručování

Vedle adresného doručování existuje i neadresné doručování, kdy je písemnost doručována veřejnou vyhláškou prostřednictvím elektronické úřední desky, které v listinné formě odpovídá „fyzická“ úřední deska správního orgánu.

Doručování na elektronické úřední desce

Doručuje-li se v zákonem stanovených případech veřejnou vyhláškou, děje se tak prostřednictvím úřední desky.^{357,358}

Obsah úřední desky, která slouží ke zveřejňování listinných dokumentů, musí být zároveň zveřejňován i způsobem umožňujícím dálkovým přístup, tedy na

---

³⁵⁵ viz KORBEL, František. Datová schránka a doručování. [online, prezentace]. Praha, Brno: Česká advokátní komora, 2012. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=8135>.

³⁵⁶ Srovnej BUDIŠ, Petr; HŘEBÍKOVÁ Iva. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010, s. 155. ISBN 978-80-7263-617-4.

³⁵⁷ Viz § 25 správního řádu. K doručování veřejnou vyhláškou viz další text.

³⁵⁸ Například při doručování podle § 144 odst. 6 správního řádu.

internetových stránkách. Za tímto účelem může i správní orgán uzavřít veřejnoprávní smlouvu, není-li sám schopen zajistit takové zveřejňování písemností.³⁵⁹

4.2. Listinná forma

Úpravu obsahuje, vedle Správního řádu, také zákon o poštovních službách č. 29/2000 Sb., vyhláška č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování,³⁶⁰ a Poštovní podmínky České pošty.^{361,362}

4.2.1. Adresné (individuální) doručování

U listinné formy adresného doručování může správní orgán doručit písemnost sám, nebo využít služeb zprostředkujícího doručujícího orgánu (instituce). Doručujícími orgány se podrobně zabývá § 19 odst. 1–2 a odst. 7 správního řádu.

Doručující orgány

Doručovat listinnou formu může samotný správní orgán (zde hovoříme o tzv. přímém doručení), který podle logického výkladu § 19 odst. 1 poslední věty správního řádu může při doručování překročit svůj územní obvod. Správní orgán doručuje osobně především prostřednictvím k tomu oprávněných úředních osob. Těmito úředními osobami mohou být za podmínek stanovených v § 15 odst. 2 správního řádu zaměstnanci nebo jiné osoby oprávněné k doručování na základě uzavřené smlouvy,³⁶³

---

³⁵⁹ viz § 26 správního řádu

³⁶⁰ § 13 vyhlášky č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování, pojednává o doručování úředních písemností: „*Základní služby umožní zejména dodání do vlastních rukou, dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta, poskytnutí dodejky, určení lhůty pro uložení poštovní zásilky a vyloučení změny místa dodání, a to podle požadavků podle jiných právních předpisů upravujících pravidla pro úřední doručování písemností, zejména v trestním, správním, daňovém a soudním řízení.*“

³⁶¹ Platné k 1. 4. 2015.

³⁶² Povaha poštovních podmínek viz Sdělení Českého telekomunikačního úřadu: 32 Zpráva o plnění povinností České pošty, s.p. v oblasti základních služeb za rok 2011. *Poštovní věstník: Český telekomunikační úřad*. 2012, **2012**(7). DOI: 1211–2704. „*poštovní podmínky, které se stávají obsahem smlouvy uzavřené mezi odesílatelem a Českou poštou. Poštovní podmínky tedy obsahují soukromoprávní povinnosti České pošty ve vztahu k odesílateli.*“ P.SVOBODA DODÁVÁ, ŽE NEJDE O PRÁVNÍ PŘEDPIS – CO TO TEDY Z PRÁVNÍHO HLEDISKA JE? Poštovní podmínky lze považovat ze speciální typ obchodních podmínek.?

³⁶³ K tomu JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 74. ISBN 978-807-4004-018. Dodávají, že se jedná o „*uzavření občanskoprávního či obchodněprávního smluvního vztahu s jiným subjektem, jehož předmětem bude doručování písemností*“.

u nichž není důvod pochybovat o jejich nepodjatosti ve smyslu § 14 odst. 1 téhož zákona.³⁶⁴

Správní orgán může zvolit doručení prostřednictvím zprostředkovatele. Takovým zprostředkovatelem může být obecní úřad nebo jemu naroveň postavený správní orgán,³⁶⁵ avšak pouze v případech stanovených zákonem.³⁶⁶ Správní orgán může dále využít služeb policejního orgánu příslušného podle místa doručení,³⁶⁷ ovšem také jen za podmínky, že mu tuto možnost dává výslovně zákon.³⁶⁸ Jestliže orgány Policie ČR vystupují jako správní orgány, pak i úprava doručování se na ně vztahuje jako na ostatní správní orgány.^{369,370} Doručovat lze i prostřednictvím obecní policie,³⁷¹ je-li k řízení příslušný orgán obce (tj. např. obecní úřad, komise) a samozřejmě i prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.³⁷²

Postavení doručovatele upravuje § 19 odst. 7 správního řádu. Doručovatel má při doručování a dalších souvisejících úkonech podle správního řádu postavení úřední osoby³⁷³ a je nositelem poštovního tajemství podle zákona o poštovních službách.³⁷⁴

---

³⁶⁴ K doručování samotným správním orgánem viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 243. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor upřesňuje: „zejména prostřednictvím (...) oprávněných úředních osob (...) jiných osob na základě občanskoprávního nebo obchodněprávního vztahu (smlouvy), tyto osoby tím získávají postavení doručovatelů podle § 19 odst. 7 SR“.

³⁶⁵ Ve smyslu zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, jsou takovými správními orgány úřady městských částí hlavního města Prahy nebo úřady městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst. U těchto správních orgánů se bude písemnost i ukládat, budou-li splněny podmínky pro uložení písemnosti podle § 23 správního řádu.

³⁶⁶ K možností uzavření dohody mezi správním orgánem a obecním úřadem o doručení písemnosti lze namítat, že by nešlo o zákonem stanovený způsob doručení. Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 243–244. ISBN 978-80-7273-166-4.

³⁶⁷ Srovnej s občanským soudním řádem, který doručování prostřednictvím Policie ČR neobsahuje.

³⁶⁸ Například § 60 odst. 1 a 2 (usnesení o předvedení) a § 127 (exekuční příkaz nařizující předvedení osoby) správního řádu upravující předvedení.

³⁶⁹ Viz ustanovení § 19 odst. 1 správního řádu ve spojení s § 1 odst. 2 zákona č. 555/1991 Sb., o obecní policii. Nicméně: „výkon pravomoci strážníků obecní policie je vázán na vymezené území“, tudíž mimo tyto hranice má jen postavení doručovatele podle § 19 odst. 7 správního řádu a pravomoci strážníka obecní policie mu nenáleží. Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 244. ISBN 978-80-7273-166-4.

³⁷⁰ Srovnej JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 75. ISBN 978-807-4004-018. Podle autorů „Může strážník (...) podpůrně využívat rovněž svá oprávnění podle zákona o obecní policii“, tato oprávnění jsou však vázána jen na území dané obce, při překročení hranic obce mu nenáleží a bude mít postavení doručovatele podle správního řádu.

³⁷¹ viz § 1 odst. 2 zákona č. 555/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

³⁷² Podle zákona o poštovních službách.

³⁷³ Pojem viz § 15 odst. 2 správního řádu.

³⁷⁴ § 16 zákona o poštovních službách

Doručovatel je oprávněn zjišťovat totožnost adresáta a osob oprávněných za něj přebírat písemnosti.³⁷⁵ Od těchto osob si může vyžádat průkaz totožnosti.³⁷⁶

Správní orgán vždy nese (veřejnoprávní) odpovědnost za doručení, ať už písemnost doručuje sám, nebo prostřednictvím zprostředkovatele.³⁷⁷

Doručování podle atributů doručení

Z hlediska atributu doručení lze doručovat doporučeně³⁷⁸ do vlastních rukou,^{379,380} doporučeně s potvrzením příjemce o převzetí^{381,382} a obyčejně (tj. bez doručenký).^{383,384}

K těmto atributům dále přistupuje možnost správního orgánu vyloučit náhradní doručení.

Pro potřeby soudů a státních zastupitelství³⁸⁵ vydalo Ministerstvo spravedlnosti ČR instrukci, ve které odlišuje jednotlivé druhy obálek³⁸⁶ podle doručování do vlastních rukou, do vlastních rukou s vyloučením vložení do schránky a doručování jiných písemností.³⁸⁷

Úprava doručování do vlastních rukou

---

³⁷⁵ Například zmocněnec pro doručování (§ 20 odst. 2 správního řádu), jiná vhodná osoba (§ 20 odst. téhož zákona) a fyzické osoby oprávněné k přebírání písemnosti za právnickou osobu (§ 21 odst. 2 a 4 téhož zákona).

³⁷⁶ Nejčastěji občanský průkaz nebo cestovní pas, ale i další průkazy spadající pod definici v § 36 odst. 5 věty druhé správního řádu.

³⁷⁷ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 236. ISBN 978-80-7273-166-4.

³⁷⁸ Viz § 5 odst. 3 vyhlášky č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování.

³⁷⁹ § 19 odst. 4–5, § 20 odst. 2, § 21 odst. 2 správního řádu, z hlediska účinků i § 17 odst. 6 ZDS

³⁸⁰ Úpravu obsahuje čl. 18 Poštovních podmínek platných k 1. 4. 2015. Obálka s dodejkou bude označena modrým pruhem. Při volbě doplňkové služby výhradně jen adresáta podle čl. 19 bude obálka s dodejkou označena červeným pruhem.

³⁸¹ § 20 odst. 3, § 21 odst. 4 správního řádu

³⁸² Podle čl. 13 odst. 1 Poštovních podmínek platných k 1. 4. 2015, „*Podání doporučené zásilky podnik stvrzuje. Doporučenou zásilku dodá podnik jen za podmínky, že příjemce její převzetí potvrdí.*“ Obálka s dodejkou (čl. 17 odst. 4) bude označena zeleným pruhem.

³⁸³ § 20 odst. 4, § 21 odst. 5 správního řádu

³⁸⁴ Podle čl. 11 odst. 1 Poštovních podmínek platných k 1. 4. 2015, „*Podání obyčejné zásilky podnik nestvrzuje. Obyčejnou zásilku dodá podnik bez toho, že by mu příjemce převzetí potvrdil.*“

³⁸⁵ Tedy při doručování v soudním řízení správním, nikoli pro doručování ve správním řízení.

³⁸⁶ viz Příloha č. 11 Vzory obálek pro doručování v soudním řízení

³⁸⁷ Srovnej § 2 Instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR, ze dne 27. 9. 2011, čj. 145/2011-OD-ST, kterou se vydávají vzory obálek pro doručování písemností soudů a státních zastupitelství, potvrzení o přijetí, vzory výzvy a sdělení pro vyvěšení na úřední desce soudu a státního zastupitelství.

O písemnostech doručovaných do vlastních rukou hovoří § 19 odst. 4 správního řádu, v první řadě se jedná o:

- předvolání podle § 59 správního řádu,
- stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí podle § 72 správního řádu (tj. rozhodnutí ve věci,^{388, 389} rozhodnutí o procedurálních otázkách, která vyžadují dle zákona formu rozhodnutí,³⁹⁰ usnesení, vyjma těch, které se pouze poznamenávají do spisu,³⁹¹ příkaz.³⁹²)

Do vlastních rukou se dále doručuje tehdy, je-li tomu třeba podle ustanovení zvláštních zákonů. V neposlední řadě nechává správní řád na úvaze úřední osoby, zda se do vlastních rukou rozhodne doručit i jiné písemnosti. V § 19 odst. 4 správní řád nestanoví žádné podmínky ani limity zmíněného správního uvážení, ani formu tohoto „nařízení“ (srov. formulaci: „nařídí-li to oprávněná úřední osoba“).³⁹³

Do vlastních rukou je třeba doručovat i písemnosti, u kterých je obava, že by mohly být vydány účastníkovi s protichůdným zájmem.³⁹⁴ Bude-li i přesto písemnost vydána takovému účastníkovi, je k nastoupení účinků doručení třeba aktivního jednání adresáta buď tím, že převzetí uzná, nebo z jeho postupu v řízení bude zřejmé, že se s písemností seznámil.^{395,396} Vydání účastníkovi s protichůdným zájmem je vyloučeno, je-li doručováno do vlastních rukou adresáta, kdy písemnost může být vydána jen adresátovi, při volbě doplňkové služby „dodání výhradně jen do vlastních rukou adresáta“, kterou nabízí Česká pošta³⁹⁷ nebo v souladu se speciálních ustanovení pro fyzické osoby³⁹⁸ zmocněnci adresáta a speciálním ustanovením pro právnické osoby,³⁹⁹

---

³⁸⁸ § 67 odst. 1 správního řádu rozlišuje konstitutivní a deklaratorní rozhodnutí.

³⁸⁹ Pokud se účastník nevzdal práva na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí podle § 72 odst. 1 druhé věty správního řádu.

³⁹⁰ Zejména podle § 61 správního řádu předběžné opatření a podle § 147 správního řádu záruka za splnění povinnosti

³⁹¹ § 76 odst. 3 správního řádu

³⁹² § 150 odst. 5 správního řádu příkaz na místě. Nepochybně i běžný „příkaz je nutné doručit do vlastních rukou.

³⁹³ K tomu více VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 250. ISBN 978-80-7273-166-4.

³⁹⁴ viz § 19 odst. 5 věta první správního řádu

³⁹⁵ viz § 19 odst. 5 správního řádu

³⁹⁶ Srovnej VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 252. ISBN 978-80-7273-166-4.

³⁹⁷ viz čl. 19 Poštovních podmínek České Pošty platných k 1. 4. 2015

³⁹⁸ viz § 20 odst. 2 správního řádu

³⁹⁹ viz § 21 odst. 2 správního řádu

orgánům a osobám oprávněným zastupovat právnickou osobu v řízení před soudem nebo jí pověřeným k přijímání písemností.⁴⁰⁰

Vztah odst. 5 a odst. 8 § 19 správního řádu je dosti problematický a z tohoto důvodu je podrobně rozebrán v odborné literatuře.⁴⁰¹ Je-li si správní orgán vědom nebezpečí vydání doručované písemnosti účastníku s protichůdným zájmem, bude písemnost doručovat adresátovi do vlastních rukou a žádosti adresáta (účastníka řízení) o doručování písemnosti určených do vlastních rukou jiným způsobem podle § 19 odst. 8 správního řádu nevyhoví. V opačném případě, vyhoví-li správní orgán žádosti účastníka, je písemnost doručena třetím dnem od odeslání, s výjimkou speciální úpravy pro elektronické doručování. Tato fikce doručení se uplatní bez ohledu na to, zda se adresát s písemností seznámil nebo nikoliv.⁴⁰²

Komu konkrétně lze vydat písemnost určenou do vlastních rukou upravují speciální ustanovení o doručování fyzickým a právnickým osobám. Podle znění § 20 odst. 2 správního řádu lze takovou písemnost určenou fyzické osobě vydat pouze adresátovi nebo jím zmocněné osobě a podle § 21 odst. 2 správního řádu písemnost určenou právnické osobě orgánům a osobám oprávněným jí zastupovat v řízení před soudem nebo osobám pověřeným k přijímání písemností.⁴⁰³

Náhradní doručení⁴⁰⁴

Není-li vyloučeno náhradní doručení, uplatní se při nezastižení adresáta, v situaci, kdy písemnost nebylo možné doručit jiným vhodným způsobem se srovnatelnými účinky⁴⁰⁵ (podle § 20 správního řádu, jedná-li se o fyzickou osobu,⁴⁰⁶

---

⁴⁰⁰ Viz JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 78. ISBN 978-807-4004-018.

⁴⁰¹ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 251–252. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴⁰² Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 251–252. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴⁰³ Podle čl. 19 Poštovních podmínek platných k 1. 4. 2015 lze zvolit doplňkovou službu „*Dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta*“ a jak vyplývá z názvu, poštovní zásilka nebude vydána nikomu jinému, kromě adresáta.

⁴⁰⁴ V odborné literatuře např. KOPECKÝ, Martin. *Doručování ve správním řízení*. *Právní rádce*, 1998. 3 a 4. je používán pojem „náhradní doručení“, ač samotný správní řád tento pojem neobsahuje (srovnej § 23 správního řádu).

⁴⁰⁵ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 284. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴⁰⁶ Při doručování písemnosti určené do vlastních rukou adresáta přichází v úvahu doručování zmocněnci pro doručování podle § 20 odst. 2 správního řádu. Při doručování „s dodejkou“, avšak nikoli do vlastních rukou adresáta, lze doručit „jiné vhodně osobě“ podle § 20 odst. 3 správního řádu.

nebo podle § 21 správního řádu v případě právnické osoby)⁴⁰⁷ postup podle § 23 správního řádu a písemnost se uloží.

Místo uložení v § 23 odst. 3 správního řádu se zpravidla odvíjí od doručovatele, podle toho se uloží buď u správního orgánu, na poště, nebo na obecním úřadě. U správního orgánu se písemnost ukládá i tehdy, nedoručoval-li ji sám, ale například prostřednictvím obecní policie.^{408,409}

Adresát je doručovatelem vyzván oznámením o uložení zásilky vhozeným do domovní schránky, aby si doručovanou písemnost vyzvedl u příslušného orgánu ve lhůtě 10 dnů, nebo mu bude doručeno fikcí. Oznámení upravuje § 23 odst. 4 správního řádu, jedná se o písemné oznámení o neúspěšném doručení písemnosti a sdělení, kde a kdy si jí může vyzvednout. Účelem oznámení je informovat adresáta, že mu byla zaslána zásilka do vlastních rukou a maximalizovat tak jeho možnost se s ní seznámit.⁴¹⁰ Poučení o následcích nevyzvednutí uložené zásilky je zásadním předpokladem pro uplatnění fikce doručení, jak konstatuje i NSS ve své judikatuře.^{411,412}

Nevyzvedne-li si i přesto adresát písemnost, je mu z důvodu zajištění jeho informovanosti následně po uplynutí stanovené lhůty vhozena do domovní schránky, popřípadě zanechána na jiném vhodném místě,⁴¹³ kde se s ní adresát bude moci seznámit.⁴¹⁴ Samozřejmě za předpokladu, že to nevyloučil správní orgán a takové místo existuje, jinak se vrátí správnímu orgánu.⁴¹⁵ Účinky fikce doručení podle § 24 odst. 1

---

⁴⁰⁷ Možnost správního orgánu doručit na adresu orgánů a osob oprávněných zastupovat právnickou osobu před soudem podle § 21 odst. 3 správního řádu.

⁴⁰⁸ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 287. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴⁰⁹ K tomu JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 74–75. ISBN 978-807-4004-018. Autoři podotýkají, že obecní policie nemůže písemnost uložit jinde, než u správního orgánu, který jí vyhotovil.

⁴¹⁰ viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 10. 2011, čj. 8 As 16/2011-83

⁴¹¹ Viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 As 26/2009-67. NSS se zabýval řádností doručení, nelze-li prokázat (skrze doručenkou), že bylo poučení předáno. Podle názoru NSS, poučení podle § 23 odst. 5 správního řádu není pravidelnou součástí oznámení podle § 23 odst. 4 téhož zákona a musí být zachyceno na doručence, aby bylo možné doložit zákonnost postupu při doručení.

⁴¹² Není nutné jej znovu opakovat v rozhodnutí o opravném prostředku viz rozhodnutí NSS ze dne 28. 5. 2010, čj. 2 Afs 125/2009-104.

⁴¹³ viz rozhodnutí NSS ze dne 25. 8. 2011, čj. 7 As 53/2011-77

⁴¹⁴ Vhození musí být fakticky proveditelné a nesmí být vyloučeno správním orgánem.

⁴¹⁵ viz § 23 odst. 4 správního řádu

správního řádu jsou spojeny již s marným uplynutím 10 denní lhůty, vložení písemnosti slouží pouze k seznámení adresáta s jejím obsahem.⁴¹⁶

Písemnost se také neukládá, pokud adresát zmařil doručení například tím, že odmítl převzetí písemnosti nebo neposkytl potřebnou součinnost, neboť účinky fikce doručení nastávají již dnem, kdy došlo k neúspěšnému pokusu o doručení.⁴¹⁷

Náhradní doručení žádný zákon vztahující se ke správnímu řízení nevylučuje.⁴¹⁸ Naproti tomu v občanském soudním řízení je náhradní doručení výslovně vyloučeno například u platebního rozkazu podle § 173 odst. 2 občanského soudního řádu, u předvolání k přípravnému jednání podle § 114c odst. 2 téhož zákona a kvalifikované výzvy podle § 114b odst. 3 téhož zákona.

Úprava doporučeného doručování nikoli do vlastních rukou

Doručuje se tak například:

- oznámení o zahájení správního řízení podle § 46 odst. 1 správního řádu,
- pozvánka na ústní jednání podle § 49 správního řádu,
- výzva účastníka podle § 36 odst. 3 správního řádu.⁴¹⁹

U fyzických osob se uplatní speciální ustanovení § 20 odst. 3 správního řádu. To stanoví průběh doručení tak, že písemnost je předána adresátovi nebo jiné vhodné fyzické osobě bydlící, působící, zaměstnané v místě doručení za podmínky, že tato osoba souhlasí s tím, že písemnost adresátovi předá.⁴²⁰ Jestliže k předání písemnosti adresátovi od této osoby nedojde, může adresát žádat o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 správního řádu.⁴²¹

Pokud by se jednalo o osobu, která má ve věci protichůdný zájem, považuje se písemnost za doručenu za podmínky, že adresát její převzetí od příjemce uzná. Pro právnické osoby se podle speciálního ustanovení § 21 odst. 4 správního řádu uplatní,

---

⁴¹⁶ Blíže popsáno v kapitole Používané pojmy – fikce doručení a náhradní doručení

⁴¹⁷ Viz § 24 odst. 3 správního řádu. Podrobněji rozebráno v kapitole Základní pojmy „fikce pro odepření“.

⁴¹⁸ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 239. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴¹⁹ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 254. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴²⁰ Srovnej § 50a občanského soudního řádu, který tuto možnost nestanoví. Možnost zakotvená v § 46 odst. 3 občanského soudního řádu byla vypuštěna po souhrnné novele občanského soudního řádu od 1. 7. 2009. Viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 120–129. ISBN 978-80-7201-777-5.

⁴²¹ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 263. ISBN 978-80-7273-166-4.

kromě výše zmíněného předání platného pro fyzické osoby, též předání písemnosti fyzické osobě adresátem oprávněné k převzetí⁴²² nebo fyzické osobě, která převzetí potvrdí razítkem adresáta.

Doručenka alias dodejka⁴²³

O doručence⁴²⁴ hovoří ustanovení § 19 odst. 6 správního řádu: „*Je-li pro řízení třeba, aby bylo doručení doloženo, musí být zajištěn písemný doklad stvrzující, že písemnost byla doručena nebo že poštovní zásilka obsahující písemnost byla dodána,*⁴²⁵ včetně dne, kdy se tak stalo.“ Článek 17 odst. 2 Poštovních podmínek dále stanoví: „*Tuto doplňkovou službu lze zvolit jen společně se službou doporučená zásilka (...)*“ Podle čl. 17 odst. 5 Poštovních podmínek musí být na obálce poznamenáno „Dodejka“ nebo „Doručenka“, údaje v dodejce stanoví čl. 17 odst. 4 Poštovních podmínek a další náležitosti obálky, kterými jsou poučení o právních následcích, výzva k vyzvednutí a oznámení o vracení odesílateli, které nalezneme v čl. 17 odst. 6 Poštovních podmínek. Na náležitosti doručky lze analogicky použít úpravu obsaženou § 50g občanského soudního řádu.⁴²⁶

Od účinnosti zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů, musí doručka, kromě dřívějších náležitostí, obsahovat i informaci, zdali byla písemnost vložena do domovní schránky adresáta nebo na jiné vhodné místo po nastoupení fikce doručení a zdali byl adresát poučen o právních následcích.⁴²⁷

---

⁴²² viz § 21 odst. 2 ve spojení s § 30 správního řádu

⁴²³ V Poštovních podmínkách České Pošty platných k 1. 4. 2015 je používán namísto pojmu doručka, pojem „dodejka“, neboť pošta zásilky „dodává“. Nicméně se jedná totéž, pouze terminologie se liší.

⁴²⁴ Definiční doručky viz DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád I.* 7. vyd. Praha: C. H. BECK, 2006. Podle autorů, „*Doručenkou se rozumí listina, která dokládá doručení písemnosti ve vztahu k adresátovi, provedené doručujícím orgánem nebo soudem při úkonu, o němž se neseписuje protokol.*“

⁴²⁵ Terminologická odlišnost v Poštovních podmínkách České Pošty, podle kterých se poštovní zásilka dodává, přičemž ostatní doručovatelé (tj. kromě České Pošty) doručují. Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář.* 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 254. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴²⁶ Ze speciálních zákonů upravuje náležitosti doručky např. v § 51 odst. 2 daňový řád.

⁴²⁷ Viz Změny v doručování podle správního řádu po 1. 7. 2009. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu.aspx>

Neexistuje-li písemný doklad stvrzující doručení (tj. doručenka), musí správní orgán písemnost doručit opakovaně, ledaže je z postupu účastníka v řízení zjevné, že mu bylo doručeno.⁴²⁸

Přestože doručenka již ve správním řízení nepožívá statusu veřejné listiny,⁴²⁹ stále má velkou důkazní váhu a je „považována za obvyklý důkazní prostředek prokazující doručení jakékoliv písemnosti jejímu adresátu“.⁴³⁰ Zatímco u veřejné listiny se pravdivost v ní uvedených údajů předpokládá a důkazní břemeno nese ten, kdo její správnost popírá,⁴³¹ u soukromé listiny postačí k jejímu vyvracení a zpochybnění údajů v ní uvedených: „*předestření jiné srovnatelně pravděpodobné verze reality*“.⁴³² Věrohodnost doručenky ve správním řízení tudíž může být vyvrácena pouze jiným věrohodným (konkrétním a jednoznačným) tvrzením, nestačí její pouhé popření.⁴³³ Na druhou stranu důkazní váha doručenky ve správním řízení není natolik silná, aby ji bylo možné vyvrátit jedině prokázáním „*opaku toho, co plyne z doručenky*“⁴³⁴. Jde tedy o poměrně subtilní právně-logické nuance.

Doručenka tedy zůstává jen jedním z důkazních prostředků: „*byť důkazním prostředkem nejčastějším, nejobvyklejším a patrně i nejspolehlivějším*“,⁴³⁵ a jako taková podléhá volnému hodnocení důkazů ze strany správního orgánu. „*Je-li doručenka neúplná, nesprávně vyplněná, popřípadě chybí-li zcela, je nutno zvážit, zda závěr, že bylo doručeno, spolehlivě nevyplývá z jiných důkazních prostředků*“.⁴³⁶

K doručence ve správním řízení již pouze jako k soukromé nikoli veřejné listině poznamenal NSS: „*Veřejnou listinou byla poštovní doručenka pouze do 1. 7. 2000, kdy byl poštovní řád zrušen zákonem č. 29/2000 Sb., o poštovních službách. Po tomto datu přestaly být poštovní doručenky veřejnou listinou a staly se toliko listinou soukromou*“,

---

⁴²⁸ Srovnej § 19 odst. 6 poslední větu správního řádu s § 50f odst. 5 občanského soudního řádu, který stanoví, že prokázat doručení lze i jiným, než zákonem stanoveným způsobem.

⁴²⁹ Správního řád jí, na rozdíl od občanského soudního řádu, tento status nepřiznává. Srovnej § 50f odst. 3 občanského soudního řádu, který doručence status veřejné listiny (se všemi účinky) přiznává. Je otázka, zda či do jaké míry má tato nesystematická procesní distinkce smysl.

⁴³⁰ rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 4. 2012, čj. 17 A 19/2011-50

⁴³¹ Proti veřejné listině je přípustný tzv. důkaz opaku. Popsáno např. v rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 9 As 65/2009-61

⁴³² rozhodnutí NSS ze dne 27. 4. 2006, čj. 2 Afs 158/2005-82. Dále rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 17 Co 64/2010 a rozhodnutí NSS ze dne 22. 12. 2010, čj. 5 Afs 55/2010-92

⁴³³ viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 9 As 65/2009-61

⁴³⁴ Viz rozhodnutí NSS č. j. 9 As 65/2009-61

⁴³⁵ viz rozhodnutí NSS ze dne 1. 3. 2006, čj. 1 Afs 43/2005-103

⁴³⁶ tamtéž

⁴³⁷ naopak při doručování podle OSŘ je podle § 50 f odst. 3 doručenka stále považována za veřejnou listinu.

Úprava obyčejného doručení⁴³⁸ (tj. bez doručenky)⁴³⁹

V rámci úpravy tzv. obyčejného doručení lze rozlišovat mezi dvěma možnostmi náležejícími odesílateli. První možností je doporučené doručení s dokladem o předání k doručení. Tímto dokladem je tzv. podací lístek, který vyplňuje odesílatel do předtištěné formy a Pošta jej odesílateli potvrdí.^{440,441} V poučení, které se nachází na zadní straně podacího lístku, je popsán následek ztráty a zároveň i nevyužití možnosti podání s dokladem o předání, a to slovy „[b]ez podacího lístku nelze žádat o pátrání po správném dodání, ani uplatňovat náhradu škody“. Druhou možností je zcela obyčejné doručení, kdy absentuje nejen doručenka, ale i zmíněný doklad o předání k doručení. Vzhledem k nemožnosti prokázání podání zásilky a jejího dopátrání, by správní orgán v žádném případě neměl volit možnost zcela obyčejného doručení.

V obou výše popsaných situacích dochází k doručení písemnosti shodně vložením do adresátovy domovní schránky nebo na jiné vhodné místo.⁴⁴² Je možné zvolit i kvalifikovaný způsob doručení.⁴⁴³

Pořadí doručování podle adresáta

Doručování fyzické osobě⁴⁴⁴

Fyzické osobě se doručují písemnosti: „*Na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3 správního řádu) (...) dle ust. § 20 odst. 1 správního řádu na adresu jejího trvalého pobytu, kterou má jako místo trvalého pobytu evidovanou v informačním systému*

⁴³⁷ viz rozhodnutí NSS ze dne 27. 4. 2006, čj. 2 Afs 158/2005-82

⁴³⁸ K tomu SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 20. ISBN 978-80-7201-777-5. Občanský soudní řád tuto možnost výslovně nedává, vyjma § 51 o neformálním předvolání osoby. Soud s tímto doručením nemůže spojit žádné následky.

⁴³⁹ Služba „obyčejná zásilka“ podle čl. 11 odst. 1 Poštovních podmínek České Pošty platných od 1. 4. 2015, „*Podání obyčejné zásilky podnik nestvrzuje. Obyčejnou zásilku dodá podnik bez toho, že by mu příjemce převzetí potvrdil.*“

⁴⁴⁰ viz Příloha č. 13 Podací lístek

⁴⁴¹ Viz čl. 54 Poštovních podmínek České Pošty platných od 1. 4. 2015,

⁴⁴² § 20 odst. 4 pro fyzické osoby a 21 odst. 5 správního řádu pro právnické osoby

⁴⁴³ Postupem podle § 20 odst. 3 a § 21 odst. 4 správního řádu, tj. doporučené doručení nikoli do vlastních rukou. Viz JEMELKA, Luboš ;PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 85. ISBN 978-807-4004-018.

⁴⁴⁴ Pořadí platí i pro doručování zástupci fyzické osoby.

*evidence obyvatel dle stejnojmenného zákona. Jde-li o podnikající fyzickou osobu, doručují se písemnosti do místa jejího podnikání, nebo při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu. Fyzické osobě lze však doručit kdekoli, kde bude zastížena. Správní řád rovněž připouští při doručování do vlastních rukou zvolit si tzv. zmocněnce pro doručování a v takovém případě správní orgán doručuje tomuto zmocněnci.*⁴⁴⁵

Doručování „na místě“⁴⁴⁶

Fyzické osobě lze doručit kdekoli, kde bude zastížena.⁴⁴⁷ Písemnost je předána adresátovi přímo, bez jakéhokoliv zprostředkujícího článku. Uplatnění tohoto doručování jakožto primární volby je v souladu s principem hospodárnosti správního řízení,^{448,449} přičemž doručování fyzické osobě na místě je prioritní i ve vztahu k doručování do datové schránky.^{450,451} Je zcela evidentní, že doručení při bezprostředním kontaktu s adresátem písemnosti nejlépe zajistí účel doručení, neboť právě absence zprostředkujícího článku eliminuje výskyt vad v doručování, které by byly způsobilé adresátovi zabránit se s písemností seznámit.

Adresa pro doručování na žádost

Specifické je doručování na adresu pro doručování fyzické osoby,⁴⁵² neboť je vázáno na vůli adresáta a uvážení správního orgánu, vůči němuž adresát svou žádost směřuje.

---

⁴⁴⁵ rozhodnutí NSS ze dne 12. 5. 2008, čj. 5 As 44/2007-93

⁴⁴⁶ Pojem viz § 17 odst. 3 první věta ZDS

⁴⁴⁷ K tomu DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 212. ISBN 978-80-7400-107-9. Zastížení může být i náhodné a odehrávat se v restauraci, na ulici.

⁴⁴⁸ Zakotvené v § 6 odst. 2 správního řádu

⁴⁴⁹ Srovnej § 45 odst. 1 občanského soudního řádu, kdy „Písemnost doručuje soud při jednání nebo jiném soudním úkonu.“

⁴⁵⁰ § 17 odst. 1 ZDS

⁴⁵¹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 240. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴⁵² K tomu SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 65. ISBN 978-80-7201-777-5. Autor zmiňuje tři kritéria, která musí adresa pro doručování splňovat. Adresa musí být „dostatečně zafixována a na první pohled zřejmá, flexibilní, aby vystihovala aktuální změny doručovacích poměrů adresáta“ a účastníci řízení musí být obeznámeni s tím, že soud s nimi bude prostřednictvím této adresy komunikovat.

Úpravu obsahuje § 19 odst. 3 správního řádu: „*Nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení,*⁴⁵³ *která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.*“

Za adresu pro doručování je možné si zvolit i elektronickou adresu či adresu v cizině, záleží pouze na uvážení správního orgánu, zda žádosti vyhoví. Účastník nemá právní nárok na doručování na zvolenou adresu,⁴⁵⁴ neboť za prvé platí preference doručování do datové schránky⁴⁵⁵ a za druhé je ponecháno na úvaze správního orgánu, zda by takové doručování mohlo „*přispět k urychlení řízení*“. Zároveň správní řád stanoví ještě podmínku „*nevylučuje-li to zákon a povaha věci*“ a podle judikatury nesmí adresát (a účastník řízení) svou žádostí sledovat znemožnění doručení jemu adresovaných písemností.⁴⁵⁶ Splňuje-li adresa pro doručování tyto podmínky, měl by správní orgán žádosti vyhovět v souladu se zásadou veřejné správy jakožto služby veřejnosti, podle které má správní orgán „*povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc*“^{457, 458}.

Za zvolení adresy lze považovat nejenom výslovnou žádost účastníka řízení,⁴⁵⁹ nýbrž i opakované uvádění adresy na podáních, jak ve své judikatuře konstatoval NSS. Uvádí-li účastník na podáních tutéž adresu, může předpokládat, že mu na ni bude

---

⁴⁵³ Pro všechna řízení nebo i jen některé druhy řízení. Viz JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 77. ISBN 978-807-4004-018.

⁴⁵⁴ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 247. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor doplňuje, „*To, že nejde o právní nárok účastníka řízení, vyplývá i ze skutečnosti, že správní řád nestanoví žádné podmínky pro to, jaké místo může účastník řízení označit jako adresu pro doručování.*“

⁴⁵⁵ Před adresou pro doručování má přednost doručování do datové schránky jako prioritní způsob doručování. Viz rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010 -95.

⁴⁵⁶ Viz rozhodnutí NSS ze dne 12. 5. 2008, čj. 5 As 44/2007-93

⁴⁵⁷ § 4 odst. 1 správního řádu

⁴⁵⁸ Viz JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 77. ISBN 978-807-4004-018.

⁴⁵⁹ Odlišně v rozhodnutí NSS ze dne 23. 6. 2011, čj. 5 As 72/2010- 60, ve kterém NSS hovoří o „*výslovné žádosti*“.

správní orgán doručovat.⁴⁶⁰ Na rozdíl od adresy uvedené v podáních nelze pouhé uvedení zpáteční adresy nelze považovat za volbu adresy pro doručování.⁴⁶¹

Pochybuje-li správní orgán o tom, zda se adresát zdržuje na adrese pro doručování, měl by si tuto skutečnost ověřit, zákon mu však takovou povinnost výslovně neukládá.⁴⁶² NSS také shledal jednání stěžovatele, který změnil adresu trvalého pobytu (adresu uváděnou na podáních), aniž o tom vyrozuměl správní orgán, před nímž se řízení vedlo, a následně namítal neplatnost doručení fikcí za „*účelovou snahou stěžovatele o ztížení, resp. znemožnění doručení úředních zásilek*“.⁴⁶³

Podle judikatury NSS se sdělená adresa pro doručování může týkat řízení zahájených v budoucnu, ale jen a pouze u téhož správního orgánu,⁴⁶⁴ neboť sdělení adresy pro doručování „*nelze pojímat absolutně a zcela neomezeně pro jakýkoli správní orgán, který v budoucnu bude vést další řízení.*“⁴⁶⁵ NSS judikoval, poněkud kontroverzně, že účastníku řízení, který výslovně označil adresu pro doručování jako adresu, na níž mu má být doručována „veškerá korespondence“, musí být zachována možnost si pro případné řízení o odvolání zvolit jinou adresu pro doručování. Z toho důvodu odvolací správní orgán pochybí, doručuje-li na adresu pro doručování zvolenou pro řízení před správním orgánem I. stupně.⁴⁶⁶ K tomuto názoru NSS se staví do opozice odborná veřejnost.^{467,468} Domnívám se, že ač správní orgán I. stupně a odvolací správní orgán tvoří dva odlišné správní orgány, je třeba v případě zvolení adresy pro doručování účastníkem řízení nahlížet na odvolací řízení jako na „pouhou“ část řízení jako celku a volbu adresy pro doručování rozšířit i na řízení před odvolacím správním

⁴⁶⁰ Například rozhodnutí NSS ze dne 20. 7. 2010, čj. 8 As 65/2009-111, rozhodnutí NSS ze dne 12. 5. 2008, čj. 5 As 44/2007-93.

⁴⁶¹ Viz rozhodnutí NSS ze dne 30. 5. 2013, čj. 6 As 13/2013-33. NSS konstatoval, že „*Údaje na obálce je nutno v první řadě chápat jako projev vůle odesílatele vůči poskytovateli poštovních služeb.*“

⁴⁶² viz rozhodnutí NSS ze dne 30. 5. 2013, čj. 6 As 13/2013-33

⁴⁶³ rozhodnutí NSS ze dne 12. 5. 2008, čj. 5 As 44/2007-93

⁴⁶⁴ Za týž správní orgán NSS nepovažuje správní orgán I. stupně a odvolací správní orgán.

⁴⁶⁵ rozhodnutí NSS ze dne 30. 9.2010, čj. 5 As 44/2010-56

⁴⁶⁶ viz rozhodnutí NSS ze dne 30. 9.2010, čj. 5 As 44/2010-56

⁴⁶⁷ Viz KOLMAN, Petr. Zajímavá a aktuální judikatura na úseku správního řízení. *Epravo.cz*. 2012.

Dostupné také z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zajimava-a-aktualni-judikatura-na-useku-odvolani-v-ramci-spravniho-řízení-80702.html>

⁴⁶⁸ Viz POTMĚŠIL, Jan. Sporné přestupkové judikáty NSS IV. *JINÉ PRÁVO*. 2011. Dostupné také z: <http://jinepravo.blogspot.cz/2011/08/jan-potmesil-sporne-prestupkove.html>. Autor v závěru píše „*doufám, že názor nastíněný NSS stran adresy k doručování zvolené účastníkem nenalezne širší odezvu v praxi, jinak je nutno připravit se na rozhořčené reakce těch, kteří „přece jasně řekli, kam jim má být doručováno“, avšak odvolací instance toto jasné sdělení „nerespektovala“ a „nesmyslně jim doručovala na trvalý pobyt, i když ví, že se tam neudrží“.*“

orgánem. Takový výklad dle mého názoru naplňuje legitimní očekávání účastníků řízení a zároveň jim i brání v případném obstrukčním jednání. Vedral dále poznamenává, že za tentýž správní orgán není bezesporu považován správní orgán vedoucí přezkumné řízení a řízení o obnově, neboť tato řízení už jistojistě tvoří „*formálně samostatná řízení*“.⁴⁶⁹

Od žádosti o doručování na adresu pro doručování se liší služba nabízená Českou poštou, jejímž prostřednictvím lze změnit místo dodání pro všechny došlé zásilky, tzv. dosílka, neboť „*tato služba podle poštovních podmínek zakládá právní vztah pouze mezi poštou a adresátem zásilky, nikoliv mezi poštou a odesílatelem zásilky, tzn. správním orgánem*“.⁴⁷⁰ Služba dosílka je možná jen na základě písemné žádosti adresáta.⁴⁷¹

Další možností doručení na jinou doručovací adresu (odlišnou od zvolení adresy pro doručování), je, nevyločil-li ji správní orgán poznámkou „nedosílat“ na poštovní zásilce, oprávnění pošty „*podnik může dodat poštovní zásilku v jiném místě než uvedeném v poštovní adrese, jestliže se o novém místě pobytu nebo o novém sídle adresáta dozvěděl od adresáta nebo jiným hodnověrným způsobem*“.⁴⁷²

Evidenční adresa⁴⁷³ fyzické osoby

Nelze-li doručovat výše zmíněnými cestami, bude fyzické osobě doručováno na tzv. evidenční adresu tj. „*na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti*“.⁴⁷⁴ Část odborné veřejnosti⁴⁷⁵

---

⁴⁶⁹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 248–249. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁴⁷⁰ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 250. ISBN 978-80-7273-166-4. Tento názor potvrzuje i judikatura např. rozhodnutí NS ze dne 18. 12 2013, sp. zn. 23Cdo 3185/2011.

⁴⁷¹ § 19 vyhlášky č. 646/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování

⁴⁷² čl. 29 odst. 1 Poštovních podmínek platných k 1. 4. 2015

⁴⁷³ Původ pojmu viz KORBEL, František; PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. 7. 2009. *Právní rozhledy: mimořádná příloha*, 2009, č. 17, s. 12. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=7453>. Podle autorů „*Na rozdíl od jiné adresy pro doručování dle § 45 odst. 2 a § 46 odst. 2 OSŘ, kterou si může vybrat a sdělit soudu kterýkoli účastník ad hoc až v průběhu soudního řízení, je zvolená adresa pro doručování dle § 46b písm. a) věta před středníkem relativně stabilní adresou, kterou si může zvolit pouze fyzická osoba a nechat si jí zapsat do evidence obyvatel bez jakékoli vazby na konkrétní soudní řízení.*“

⁴⁷⁴ Podle § 20 odst. 1 správního řádu o doručování fyzických osobám, který odkazuje na § 10b odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. 7/2009 Sb. lze, „*Na písemnou žádost občana lze v evidenci*

zastává názor, že se jedná o adresu, na kterou mají být fyzické osobě doručovány všechny písemnosti bez vazby na konkrétní řízení.^{476,477}

Adresa trvalého pobytu a místa podnikání

Při absenci výše uvedených možností bude fyzické osobě doručováno na adresu trvalého pobytu^{478,479} nebo místa podnikání. Adresa trvalého pobytu může být i jen „sídlo obecného úřadu, podle obvodu ve kterém měla fyzická osoba naposledy nahlášen trvalý pobyt, a pak má pouze formální charakter“.⁴⁸⁰ U adresy trvalého pobytu je v souladu s principem odpovědnosti adresáta za doručení a zásadou *vigilantibus iura* považována právě i adresa ohlašovny, jak potvrzuje rozsáhlá judikatura NSS i ÚS.⁴⁸¹ Přestože z povahy adresy ohlašovny je zřejmé, že tam adresát nebydlí, musí ve svém vlastním zájmu kontrolovat, zdali mu tam nebylo správním orgánem doručováno, vedeli správní řízení.⁴⁸² Takový výklad je plně v souladu s povinností součinnosti adresáta při doručování se správním orgánem.⁴⁸³ Především adresát by měl ve svém vlastním

---

obyvatel vést též údaj o adrese, na kterou mu mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu.“

⁴⁷⁵ viz KORBEL, František; PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. 7. 2009. *Právní rozhledy: mimořádná příloha*, 2009, č. 17, s. 12. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=7453>.

⁴⁷⁶ viz KORBEL, František; PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. 7. 2009. *Právní rozhledy: mimořádná příloha*, 2009, č. 17, s. 12. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=7453>. Autoři upozorňují, že novela přidala do § 46b občanského soudního řádu „povinnou doručovací adresu“. Touto adresou může být u fyzické osoby právě zvolená adresa k doručování evidovaná v informačním systému evidence obyvatel. Domnívám se, že tento výklad lze shodně aplikovat i na správní řízení dle úpravy v § 20 odst. 1 správního řádu o doručování fyzických osobám

⁴⁷⁷ Podrobně rozebráno dále v textu

⁴⁷⁸ Evidovanou v informačním systému evidence obyvatel podle § 3 odst. 3 písm. g) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷⁹ Podmínkou již není to, zda se adresát na této adrese skutečně zdržuje. Viz rozhodnutí NSS ze dne 23. 6. 2011, čj. 5 As 72/2010-60.

⁴⁸⁰ Tj. adresa ohlašovny. K tomu SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 38. ISBN 978-80-7201-777-5. Vyplývá to z § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, podle kterých zaniklo-li užívací právo občana k objektu a navrhne to vlastník objektu nebo osoba oprávněná, může být zrušen trvalý pobyt tohoto občana v daném objektu a nahrazen adresou ohlašovny, přičemž dotčený o tom nemusí být uvědomen.

⁴⁸¹ viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 5. 2011, čj. 2 As 28/2011-131, usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 2. 2007, čj. 2 As 64/2005-108 a náleží ÚS ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. II. ÚS 2317/10. Dále např. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2011, čj. 53 A 2/2011-27.

⁴⁸² viz rozhodnutí NSS ze dne 31. 5. 2011, čj. 2 As 28/2011-131

⁴⁸³ viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 2. 2007, čj. 2 As 64/2005-108

zájmu oznámit změnu adresy pro doručování nastalé v průběhu řízení.⁴⁸⁴ Odpovědnost za adresu evidovanou v informačním systému,⁴⁸⁵ ač už jí je právě např. adresa ohlašovny, nese adresát sám, neboť na něm samotném a v jeho zájmu je uvádět adresu, na které si bude moci písemnost převzít. V tomto směru „jde o legitimní tlak na adresáta, aby uváděl takovou adresu pro doručování, kam mu lze zásilku spolehlivě doručit“.^{486,487} Domnívám se, že záměrem Ústavního soudu, který se otázkou oznámení změny adresy trvalého pobytu účastníkem v průběhu správního řízení zabýval,⁴⁸⁸ nebylo založit novou právní povinnost účastníků řízení, spočívající v povinném oznámení takové změny, nýbrž Ústavní soudu ponechává na vůli účastníka, zda tak učiní či nikoliv, avšak v obou případech (tj. oznámení i neoznámení), musí „být připraven nést důsledky tohoto rozhodnutí“.⁴⁸⁹ Takovým důsledkem může být právě i doručení fikcí a s tím spojené zmeškání lhůty pro provedení úkonu v řízení.

Mohou nastat situace, kdy bude třeba na místo adresy ohlašovny doručovat veřejnou vyhláškou⁴⁹⁰ či ustanovit adresátovi opatrovníka.⁴⁹¹ Tak tomu bude dle názoru poradního sboru Ministerstva vnitra i např. tehdy, dozví-li se správní orgán, že ohlašovna odmítá písemnosti přebírat, a dále i v případě, kdy si adresát písemnosti na dané adrese opakovaně nevyzvedává a lze ho tudíž označit za osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat.⁴⁹²

---

⁴⁸⁴ Například adresu zapsanou v evidenci obyvatel podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů. Viz článek Často kladené dotazy ke správnímu řádu. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu-casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁴⁸⁵ § 8 odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, odkazuje na zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Příslušné orgány veřejné moci si informace vyměňují a sdílejí.

⁴⁸⁶ náleží ÚS ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. II. ÚS 2317/10

⁴⁸⁷ Otázkou jak postupovat, má-li fyzická osoba adresu trvalého pobytu místo ohlašovny, se zabýval i poradní sbor ministerstva. Viz Doručování fyzickým osobám na adresu ohlašovny. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2013, č. 123. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁴⁸⁸ náleží ÚS ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. II. ÚS 2317/10

⁴⁸⁹ náleží ÚS ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. II. ÚS 2317/10, potvrzeno i v rozhodnutí NSS ze dne 30. 5. 2013, čj. 6 As 13/2013-33

⁴⁹⁰ viz § 25 odst. 1 správního řádu

⁴⁹¹ viz § 32 správního řádu

⁴⁹² viz Doručování fyzickým osobám na adresu ohlašovny. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2013, č. 123. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Účelovou změnou trvalého bydliště ve snaze vyhnout se doručení písemnosti se zabýval NSS a kromě obecné povinnosti součinnosti účastníka řízení se správním orgánem zdůraznil i promítnutí této zásady do konkrétní povinnosti sdělit změnu adresy trvalého pobytu, na kterou mu má být doručováno, neboť správní orgán není podle správního řádu⁴⁹³ povinen si tuto skutečnost opakovaně zjišťovat před každým doručováním sám.⁴⁹⁴

V civilním soudním řízení se k této problematice vyjádřil i ÚS, který judikoval, že je-li soudu změna adresy známa např. proto, že adresát písemnosti byl vystěhován a bylo to poznamenáno ve spise, kde byla uvedena druhá odlišná adresa, nemůže soud v pochybnostech volit adresu pro doručování libovolně, aniž by zjišťoval, zda se na ní adresát zdržuje.⁴⁹⁵

Ověřit adresu pro doručování by měl správní orgán na začátku řízení, trvá-li řízení delší dobu tak i v průběhu, také je vhodné ověřit adresu pro doručování, bylo-li opakovaně doručováno fikcí.^{496,497} Ani povinnost součinnosti není neomezená, nýbrž se vztahuje na opatřování podkladů pro rozhodnutí.⁴⁹⁸ Z toho důvodu se přikláním k názoru, že rozšíření této zásady i na aktivní sdělování nové adresy trvalého pobytu, aniž by tomuto sdělení předcházela výzva správního orgánu, by přinejmenším, jak shodně tvrdí ÚS i NSS, „z ústavněprávního hlediska bylo více než problematické.“⁴⁹⁹

Obstrukční jednání adresáta, který se snaží změnou adresy trvalého pobytu znemožnit doručení, je takové jednání, z něhož „vyplývá, že pokud ke změně jeho faktického pobytu skutečně došlo, jednalo se o změnu krátkodobou (...) formální a účelovou, s cílem vyhnout se právním účinkům řádného doručení a nabytí právní moci napadeného rozhodnutí. Formální změnu trvalého pobytu a popsany přístup stěžovatele (...) Nejvyšší správní soud (...) vnímá jako účelovou snahu stěžovatele o ztížení, resp.

---

⁴⁹³ § 20 odst. 1 správního řádu

⁴⁹⁴ viz rozhodnutí NSS ze dne 20. 7. 2010, čj. 8 As 65/2009-111

⁴⁹⁵ viz náleží ÚS ze dne 14. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 687/2006

⁴⁹⁶ Viz článek Často kladené dotazy ke správnímu řádu. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu-casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁴⁹⁷ Viz rozhodnutí NSS ze dne 30. 5. 2013, čj. 6 As 13/2013-33

⁴⁹⁸ § 50 odst. 2 správního řádu, viz náleží ÚS ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08. ÚS potvrdil, že: „Rozšiřovat judikatorně takto úzce vymezenou zásadu součinnosti na veškeré úkony účastníka řízení (plná procesní součinnost), včetně povinnosti sám, aktivně a bez výzvy sdělit správnímu orgánu po přestěhování svou novou adresu, by proto z ústavněprávního hlediska bylo více než problematické.“

⁴⁹⁹ Viz náleží ÚS ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08.

znemožnění doručení úředních zásilek v této věci“.⁵⁰⁰ K obstrukčnímu jednání účastníků je třeba uvést, že se neomezuje jen na změnu adres pro doručování, ale bývá v praxi charakterizováno např. i výpovědí plné moci podanou těsně před vydáním rozhodnutí⁵⁰¹ nebo naopak jejím dodatečným udělením a následným namítáním neúčinnosti doručení. NSS správně dovedl, že „nelze přijmout formalistický přístup těchto účastníků, dosahující svojí intenzitou až procesních obstrukcí“.⁵⁰²

Při doručování písemností souvisejících s podnikatelskou činností na adresu místa podnikání se § 21 správního řádu o doručování právnickým osobám uplatní obdobně. Takovou písemností může být např. platební výměr a rozhodnutí o uložení penále za nezaplacení pojistného za zaměstnance.⁵⁰³ Doručit lze též jiným osobám pověřeným k přijímání písemností.

Obdobně jako u právnických osob je judikaturou i odbornou literaturou zastáván názor, že podnikající fyzická osoba, nemůže žádat o prominutí zmeškání úkonu z důvodu nezdržování se na adrese místa podnikání.^{504,505} Rozporuplnost v přijímání tohoto názoru je rozebrána výše u právnických osob.

Za místo podnikání se považuje, vedle adresy evidované v obchodním rejstříku, též adresa sídla zapsaná v živnostenském rejstříku.^{506,507}

Další posun ohledně evidence adres, na které má orgán veřejné moci doručovat, představuje zprovoznění základních registrů doprovázené příslušnou legislativou – zákonem č. 111/2009 Sb.⁵⁰⁸ Mezi základní registry tento zákon v § 3 řadí registr obyvatel, osob, územní identifikace a registr práv a povinností. Údaje zde obsažené, jsou orgány veřejné moci povinny využívat dle § 5 odst. 1 tohoto zákona, a to bez

---

⁵⁰⁰ Rozhodnutí ze dne 12. 5. 2008, čj. 5 As 44/2007-93. Dále rozhodnutí NSS ze dne 8. 6. 2011, čj. 2 As 43/2010-42.

⁵⁰¹ viz rozhodnutí NSS ze dne 29. 4. 2009, čj. 1 As 32/2009-58

⁵⁰² rozhodnutí NSS ze dne 18. 8. 2005, čj. 2 Afs 202/2004-43

⁵⁰³ viz rozhodnutí NS ze dne 6. 7. 2011, čj. 20 Cdo 4660/2009

⁵⁰⁴ viz rozhodnutí NS ze dne 27. 7. 2011, 20 Cdo 4660/2009

⁵⁰⁵ Shodně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 265. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁵⁰⁶ Viz Doručování fyzickým osobám na adresu ohlašovny. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2013, č. 123. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁵⁰⁷ Srovnej § 46b písm. b) občanského soudního řádu o doručování na adresu sídla organizační složky závodu podnikající fyzické osoby.

⁵⁰⁸ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech

nutnosti ověření správnosti údajů uvedených v registrech. Podle § 18 odst. 1 písm. c) se v registru obyvatel uvádí adresa trvalého pobytu, popř. i adresa pro doručování.⁵⁰⁹ Obdobně se v registru osob podle § 26 odst. 2 písm. j) uvedeného zákona uvádí adresa sídla a místa podnikání.

Doručování právníckým osobám

Adresa pro doručování

Právnícké osobě se primárně doručuje do datové schránky.⁵¹⁰ Na rozdíl od fyzické osoby jí nelze doručit tzv. na místě, tudíž na druhém místě v pořadí připadá doručování na adresu pro doručování.⁵¹¹ Tou může být elektronická adresa⁵¹² i adresa faktického (skutečného) sídla, pokud se neshoduje se sídlem zapsaným v rejstříku (formálním).⁵¹³ Faktickým sídlem právnícké osoby je místo, ze kterého vyvíjí svou činnost (sídlí tam její statutární orgán). Právníckou osobu zapsanou v příslušném rejstříku nelze považovat za osobu neznámého sídla, i pokud se na zapsané adrese reálně nezdržuje.⁵¹⁴ Právnícká osoba má ve veřejném rejstříku uvádět adresu skutečného (faktického) sídla, tedy zejména takové sídlo, z něhož správní orgán právníckou osobu řídí,⁵¹⁵ popř. sídlí tam skutečně její statutární orgán.

Adresa sídla a organizační složky

---

⁵⁰⁹ Je-li uvedena v registru obyvatel adresa pro doručování písemností, uvádí se v registru podle § 18 odst. 1 písm. c) poslední věty zákona č. 111/2009 Sb., i „údaj o identifikaci poštovní přihrádky nebo dodávací schránky nebo adresa, která je mimo území České republiky a které nebyl přidělen kód adresního místa v registru územní identifikace.“

⁵¹⁰ Podrobně rozebráno v kapitole Elektronické doručování – doručování do datové schránky.

⁵¹¹ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 276. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor k tomuto dodává, „Pokud se však právnícké osobě doručuje (...) na adresu pro doručování (...) § 21 odst. 3 se nepoužije (...) by právnícká osoba mohla o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 žádat (...) nepoužije se ani § 21 odst. 3 věta druhá (...) pokud by (...) správní orgán (...) doručil písemnost některé z osob podle § 30 na její adresu, nešlo by o řádné doručení.“

⁵¹² viz § 19 odst. 3 správního řádu

⁵¹³ Srovnej § 137 NOZ, který stanoví, že každý se může dovolat skutečného sídla právnícké osoby a právnícká osoba se nemůže dovolávat svého skutečného sídla vůči tomu, kdo se dovolává jejího sídla zapsaného (tzv. formálního).

⁵¹⁴ Viz Vztah ustanovení § 21 odst. 3 a § 32 odst. 2 správního řádu. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2007, č. 55. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>. „Pokud má právnícká osoba zapsáno sídlo v příslušném rejstříku, není možné ji považovat za osobu neznámého sídla, ani když se v sídle právnícké osoby nikdo nezdržuje. Takovéto osobě je možné na adresu sídla doručovat postupem podle § 24 odst. 1 správního řádu, a to i v případech, kdy nebylo podle § 21 odst. 3 správního řádu doručováno osobám uvedeným v § 30 na jejich adresu.“

⁵¹⁵ viz rozhodnutí NSS ze dne 30. 9. 2003, čj. 5 Afs 4/2003-23

Právnícké osobě lze doručovat adresu jejího sídla nebo organizační složky, jíž se řízení týká. Doručování na adresu organizační složky má praktické uplatnění zejména v řízeních, v nichž je jedním z účastníků stát (např. ministerstvo).⁵¹⁶ Uvést namísto adresy příslušného ministerstva adresu České republiky by zřejmě nevedlo k úspěšnému doručení.⁵¹⁷ Úprava nachází své uplatnění i při doručování zahraniční právnické osobě, kdy se bude doručovat její organizační složce zřízené v České republice, týká-li se doručovaná písemnost činnosti této organizační složky.

Úprava doručování zahraniční právnické osobě je obsažena v § 22 odst. 1 Správního řádu „*u zahraniční právnické osoby se doručuje na adresu sídla její organizační složky zřízené v České republice, týká-li se písemnost činnosti této organizační složky. Při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě se doručuje na elektronickou adresu právnické osoby. V ostatních případech se zahraničním právnickým osobám písemnosti doručují způsobem uvedeným v § 22*“. Podle § 5 odst. 1 ZDS se datová schránka zřizuje obligatorně i organizační složce zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, tudíž se ve většině případů bude doručovat elektronicky do datové schránky.

Pravidla doručování právnické osobě zakotvená v § 21 správního řádu se s určitými odchylkami⁵¹⁸ budou aplikovat i při doručování správním orgánům a jiným orgánům veřejné moci podle § 21 odst. 6 správního řádu.⁵¹⁹

Doručování zmocněnci pro doručování a zástupci v řízení

Správní řád upravuje v § 20 odst. 2 institut zmocněnce fyzické osoby pro doručování. Tento zmocněnec je oprávněn pouze k přijímání písemnosti této osoby, přičemž podpis zmocnitele (konkrétní fyzické osoby) na plné moci, udělené tomuto

---

⁵¹⁶ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 270. ISBN 978-80-7273-166-4. „Organizačními složkami státu, které nejsou právnickými osobami, jsou ministerstva a jiné správní úřady, Ústavní soudy, soudy, státní zastupitelství.“

⁵¹⁷ Shodně DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 229. ISBN 978-80-7400-107-9, uvádí k doručování organizační složce státu, že adresátem je příslušná organizační složka, např. Ministerstvo spravedlnosti ČR, nikoli „stát“ nebo „Česká republika“.

⁵¹⁸ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 279. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor trefně poznamenává, že „je zřejmě jen málo pravděpodobné, aby se takové orgány domáhaly prominutí zmeškání úkonu s odkazem na to, že se na adrese jejich sídla nikdo nezdržuje, i tak se nicméně toto ustanovení nepoužije“.

⁵¹⁹ Samozřejmě se zřetelem na ZDS a prioritu doručování do datové schránky.

zmocněnci, musí být úředně ověřen.⁵²⁰ Dále správní řád v § 31 pojednává o zástupcích v řízení, kterým může být zákonný zástupce účastníka, opatrovník, zástupce na základě plné moci, včetně zmocněnce pro celé řízení a společný zmocněnec či zástupce účastníků, za podmínky, že si zájmy těchto zastoupených účastníků neodporují.

Zmocněnec fyzické osoby pro doručování

U fyzických osob lze namísto konkrétní fyzické osoby doručovat jejímu zmocněnci pro doručování podle § 20 odst. 2 správního řádu zmocněnému na základě písemné plné moci buď s úředně ověřeným podpisem,⁵²¹ nebo udělené před doručujícím orgánem.⁵²² Tomuto lze doručovat i písemnosti určené do vlastních rukou adresáta.⁵²³ Pokud správní orgán doručuje prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, uplatní se při doručování § 18 odst. 1 Poštovních podmínek. Toto ustanovení vymezuje okruh osob, kterým se doručuje „*a) je-li adresátem fyzická osoba, jen adresátovi, zmocněnci adresáta (čl. 23 odst. 4), zákonnému zástupci adresáta (čl. 23 odst. 5) nebo zmocněnci zákonného zástupce adresáta (čl. 23 odst. 6), b) je-li adresátem právnická osoba, jen oprávněné osobě (čl. 23 odst. 3)*“ a podle odst. 2 téhož ustanovení je služba „*doručení do vlastních rukou*“ možná jen spolu s žádostí o doplňkovou službu „*doporučená zásilka (...)*“.⁵²⁴ Barevné odlišení obálky upravuje § 18 odst. 3 Poštovních podmínek, který stanoví, že obálka bude označena modrým pruhem.⁵²⁵

Z výše uvedeného vyplývá, že adresát písemnosti je vždy jen jeden, zatímco příjemců písemnosti, kterým zákon umožňuje písemnost převzít, může být, a zpravidla i bývá, více.⁵²⁶

---

⁵²⁰ Podle § 20 odst. 2 poslední věty „*úřední ověření není třeba, pokud byla plná moc udělena před doručujícím orgánem*“.

⁵²¹ Podle čl. 23 odst. 4 Poštovních podmínek platných od 1. 1. 2015 se jedná o hodnověrné písemné prohlášení k převzetí poštovní zásilky.

⁵²² Zaznamenána v protokolu viz DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 191. ISBN 978-80-7400-107-9. Protokol o jednání nebo o provedeném doručení písemnosti.

⁵²³ Doručení zmocněnci lze vyloučit zvolením doplňkové služby České pošty dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta podle čl. 19 Poštovních podmínek České pošty platných od 1. 4. 2015, podle odst. 3 téhož článku bude obálka označena červeným pruhem.

⁵²⁴ čl. 18 odst. 2 Poštovních podmínek platných k 1. 4. 2015

⁵²⁵ Srovnej vzory obálek se zeleným pruhem podle Instrukce Ministerstva spravedlnosti 145/2011-OD-ST ze dne 27. 9. 2011, kterou se vydávají vzory obálek pro doručování písemností soudů a státních zastupitelství, potvrzení o přijetí, vzory výzvy a sdělení pro vyvěšení na úřední desce soudu a státního zastupitelství.

⁵²⁶ Viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 100. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři upozorňují, že „*Adresátem písemnosti je osoba, pro*

Zmocněnci může být takto doručováno i elektronicky, tedy do datové schránky nebo na email, pro účely doručování má postavení samostatného adresáta.⁵²⁷ Doručování probíhá stejně jako by se jednalo o doručení adresátu písemnosti, tudíž se na něj vztahuje i ustanovení § 23 správního řádu o uložení písemnosti a § 24 správního řádu o fikci doručení.

Naproti tomu speciální ustanovení týkající se právnických osob o institutu zmocněnce pro doručování nepojednávají.⁵²⁸ Správní řád tudíž právnické osobě tuto možnost nedává.⁵²⁹ Institut se proto uplatní pouze při doručování fyzickým osobám.⁵³⁰

Zmocněnec v řízení

V souladu s § 33 správního řádu si účastník může zvolit zmocněnce k zastupování v řízení, přičemž plná moc nemusí podle § 33 odst. 1 správního řádu obsahovat úředně ověřený podpis zmocnítele [pokud se nejedná o případ zmocnění dle § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu], na rozdíl od plné moci podle § 20 odst. 2 správního řádu⁵³¹ a lze ji udělit i ústně do protokolu. Obecný zmocněnec jedná v řízení jménem zastoupeného a „z úkonů zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému“.⁵³² Udělil-li účastník zmocněnci neomezenou plnou moc, budou se veškeré písemnosti doručovat pouze tomuto zmocněnci, vyjma případu, kdy má účastník něco osobně vykonat a doručuje se oběma.^{533,534} V § 33 odst. 1 správního řádu je stanoven zákaz zvolit si více zmocněnců. Účastník může mít v rámci jednoho správního řízení v daný moment jen jednoho zmocněnce.⁵³⁵

---

kerou byla písemnost přímo určena. Příjemcem písemnosti jsou osoby, které jsou oprávněny za adresáta písemnost převzít, a sám adresát.“

⁵²⁷ Viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 84–85. ISBN 978-80-7201-777-5. Ke společnému zástupci autoři poznamenávají, „Účelem tohoto institutu je přimět adresáta ke spolupráci při doručování“. (Zástupce) získává postavení samostatného subjektu doručování (samostatného adresáta).“

⁵²⁸ Srovnej § 20 odst. 2 a § 21 odst. 2 správního řádu.

⁵²⁹ Shodně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 262. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁵³⁰ viz § 20 odst. 2 správního řádu

⁵³¹ viz rozhodnutí NSS ze dne 11. 6. 2009, čj. 1 As 43/2009-52

⁵³² podle § 34 odst. 1 správního řádu

⁵³³ podle § 34 odst. 2 správního řádu

⁵³⁴ Viz KOPECKÝ, Martin. *Doručování ve správním řízení. Právní rádce*, 1998, 3 a 4. Autor k účinkům doručení zastoupeného praví: „Skutečnost, že bylo doručeno účastníkovi řízení, který je zastupován zástupcem na základě plné moci vystavené pro celé řízení, není právně relevantní (nemá účinky doručení v pravém slova smyslu).“

⁵³⁵ § 33 odst. 1 správního řádu

Ustanovení § 33 odst. 4 správního řádu upravuje další postup, jestliže se zmocněnci nedaří doručovat. Hlavnímu účastníkovi bude ustanoven opatrovník podle § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu, vedlejším účastníkům se bude doručovat veřejnou vyhláškou podle § 32 odst. 3 správního řádu, přičemž „*účastník se o tomto postupu, jakož i o obsahu písemnosti vyrozumí*“.⁵³⁶

Účastník nemůže mít zároveň zmocněnce v řízení i zmocněnce pro doručování. Zvolil-li si účastník už zmocněnce v řízení, ustanovení § 20 odst. 2 správního řádu o zmocněnci pro doručování se neuplatní.⁵³⁷

Poměrně komplikovanější je otázka doručování účastníkovi řízení a jeho zástupci, pokud speciální zákon obsahuje úpravu odlišnou. V takovém případě je kromě jednotlivých metod výkladu třeba přihlídnout i k samotnému účelu doručování ve světle konkrétního institutu (tj. zastupování v řízení). NSS se v tomto směru zabýval vztahem ustanovení správního řádu a zákona o azylu⁵³⁸ a došel k závěru, že je nezbytné doručit rozhodnutí i zástupci účastníka, neboť účastník si zvolil zástupce, aby zajistil účinné hájení jeho práv, a tudíž tento účastník oprávněně očekává, že rozhodnutí, které si je v souladu se zákonem o azylu povinen převzít osobně, bude též doručováno i tomuto zástupci. Opačný výklad by byl v rozporu s principy spravedlnosti a právního státu.^{539,540}

Opatrovník osoby, jíž se nedaří doručovat

Podle § 23 správního řádu se písemnost neukládá, je-li adresátem hlavní účastník,⁵⁴¹ jemuž se prokazatelně nedaří doručovat nebo je osobou neznámou

⁵³⁶ § 33 odst. 4 správního řádu

⁵³⁷ rozhodnutí NSS ze dne 11. 6. 2009, čj. 1 As 43/2009-52

⁵³⁸ Podle § 20 odst. 2 zákona o azylu nešlo udělit plnou moc k převzetí rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany. Podle současného znění § 24a odst. 3 zákona o azylu se doručuje oběma souběžně: „*Je-li účastník řízení zastoupen, doručuje se rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zástupci i zastoupenému. Právní účinky doručení nastávají doručením zastoupenému.*“

⁵³⁹ Viz rozhodnutí NSS ze dne 11. 6. 2009, čj. 1 As 43/2009-52. Dále rozhodnutí NSS ze dne 29. 4. 2009, čj. 7 Azs 21/2009-60.

⁵⁴⁰ K povinnosti doručovat písemnosti i zástupci viz rozhodnutí NSS ze dne 17. 12. 2008, čj. 1 As 100/2008-61. NSS stanovil: „*Protože je to právě zástupce, který má hájit práva zastoupeného ve správním řízení, normuje správní řád zásadu, že i písemnosti, které jsou zastoupenému určeny, jsou doručovány výhradně jeho zástupci a pouze takové doručení má účinky založení běhu lhůt pro účely řízení. Tato zásada je prolomena výjimkou, uvozenou v odst. 2, která stanoví, že zastoupenému (tedy účastníkovi řízení) se doručí takové písemnosti, které jej povolávají v daném řízení něco osobně vykonat.*“

⁵⁴¹ Pojem viz § 32 odst. 3 správního řádu, tj. účastník, kterému má být v řízení uložena povinnost nebo odňato právo.

správnímu orgánu, či není známo místo jeho pobytu nebo sídlo.^{542,543} Takové osobě bude ustanoven opatrovník. Opatrovník v řízení jedná jménem zastoupeného, kterému na základě opatrovníkem provedených úkonů vznikají práva a povinnosti.⁵⁴⁴

Vedlejším účastníkům nebude ustanoven opatrovník, nýbrž se jim bude doručovat pouze veřejnou vyhláškou.⁵⁴⁵

I hlavnímu účastníkovi, kterému byl ustanoven opatrovník, je třeba zároveň doručovat veřejnou vyhláškou, a to vzhledem k samostatné povaze ustanovení § 25 odst. 1 správního řádu. Poradní sbor došel k závěru: „*Ovšem s ohledem na dikci ustanovení § 34 odst. 2 správního řádu nebude mít doručení veřejnou vyhláškou účinky pro běh lhůt – bude mít pouze pořádkový charakter.*“^{546,547}

Správní řád nestanoví to, po kolika neúspěšných pokusech o doručení ustanoví správní orgán adresátovi opatrovníka, a ponechává to na volném uvážení správního orgánu. Nicméně správní řízení nemůže proběhnout jen na základě uplatnění fikce doručení, kdyby se reálně účastník s žádnou písemností neseznámil. To by vedlo k popření samotného principu doručení a i koneckonců správního řízení jako takového, proto „*oznámení o zahájení řízení, které nelze nahradit fikcí doručení podle § 24 odst. 1(...), povede-li se řízení z moci úřední, které má jen jediného účastníka, jemuž se oznámení o zahájení řízení nepodaří doručit, bude řízení zahájeno až doručením tohoto oznámení ustanovenému opatrovníkovi*“.^{548,549} V souladu s § 32 odst. 2 písm. d)

⁵⁴² viz § 32 odst. 2 písm. d), e) správního řádu

⁵⁴³ Nejedná se o dvě kumulativní podmínky, nýbrž o dva alternativní předpoklady, za kterých bude opatrovník ustanoven. Viz rozhodnutí NSS ze dne 29. 4. 2010, čj. 8 As 11/2010-163.

⁵⁴⁴ podle § 34 odst. 1 správního řádu

⁵⁴⁵ viz § 32 odst. 3 ve smyslu § 25 odst. 1 správního řádu

⁵⁴⁶ Vztah ustanovení § 32 odst. 3 a § 25 správního řádu. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2006, č. 28. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁵⁴⁷ Obdobně viz rozsudek Krajského soudu Ústí nad Labem ze dne 16. 10. 2006, sp. zn. 10 Co 411/2006. Krajský soud rozhodl: „*V případě, kdy správní orgán přistoupí k ustanovení opatrovníka účastníku řízení neznámého pobytu, je nezbytné, aby ve věci vydané rozhodnutí, které doručil neznámému účastníku řízení formou veřejné vyhlášky ve smyslu ust. § 26 odst. 1 s.ř., souběžně doručil také jeho opatrovníku.*“

⁵⁴⁸ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, 1446 s, s. 293–294. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁵⁴⁹ Odlišný názor, že oznámení o zahájení řízení podle doslovného znění § 46 odst. 1, lze hlavnímu účastníkovi doručit veřejnou vyhláškou s účinky na běh lhůty a nikoli opatrovníkovi zastává poradní sbor Ministra vnitra ČR. Viz Vztah ustanovení § 32 odst. 3 a § 25 správního řádu. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2006, č. 28. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>. Poradní sbor došel k závěru, že „*bude-li v řízení ustanoven osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy, opatrovník, správní orgán bude doručovat ve smyslu 34 odst. 2 správního řádu tomuto opatrovníkovi. Vzhledem k samostatné povaze § 25 odst. 1 správního řádu*

správního řádu ustanoví správní orgán hlavnímu účastníkovi opatrovníka a doručí mu usnesení o jeho ustanovení.^{550,551}

Ustanovení opatrovníka by mělo předcházet aktivní zjišťování pobytu účastníka,⁵⁵² protože základní funkcí institutu opatrovnictví je hájit zájmy opatrovance, tj. v tomto případě nepřítomného účastníka řízení. Tento institut by měl být používán jako *ultima ratio*, až tehdy, když se nepodařilo s využitím všech ostatních opatření vypátrat, i přes aktivní snahu správního orgánu, místo pobytu účastníka.⁵⁵³ Má-li orgán veřejné moci k dispozici adresu uvedenou např. v návrhu na zahájení řízení (v civilním soudním řízení), měl by učinit pokus o doručení na tuto adresu před ustanovením opatrovníka,⁵⁵⁴ případně se i dotázat na aktuální místo pobytu adresáta poštovní doručovatelky pravidelně doručující písemnosti v daném obvodu a dalších osob na daném místě se nacházejících,⁵⁵⁵ neboť: „*Ústavní soud předpokládá u správního orgánu konkrétní aktivitu směřující ke zjištění, kde se účastník řízení skutečně nachází, nikoliv prosté zjištění, kde se nenachází.*“⁵⁵⁶ Ústavní soud jednoznačně zavrhl formalistický postup při zjišťování pobytu adresáta. Pouhé zjištění údajů z centrální evidence bez vynaložení aktivního úsilí dopátrání se adresy pobytu účastníka nestačí.⁵⁵⁷

Opatrovníkem by měla být ustanovena osoba z osob blízkých zastoupenému, aby byla zaručena faktická možnost, že se písemnost dostane do rukou adresáta a zároveň by správní orgán měl volit takovou osobu, u níž je vyloučen střet zájmů se zájmy opatrovance.^{558,559} Vzhledem k výše uvedenému je z funkce zřejmě vyloučen

---

bude nutné doručovat písemnosti účastníkovi řízení i veřejnou vyhláškou. Ovšem s ohledem na dikci ustanovení § 34 odst. 2 správního řádu nebude mít doručení veřejnou vyhláškou účinky pro běh lhůt – bude mít pouze pořádkový charakter. Výjimkou z uvedeného pravidla bude doručení oznámení o zahájení řízení podle § 46 odst. 1 správního řádu a oznámení usnesení o ustanovení opatrovníka, kde přímo ze zákona vyplývá, že tyto písemnosti je nutné doručit přímo účastníkovi řízení (v okamžiku učinění těchto úkonů ještě není zastoupen). Tyto písemnosti budou doručovány veřejnou vyhláškou s účinky oznámení účastníkovi řízení.“

⁵⁵⁰ § 32 odst. 6 správního řádu

⁵⁵¹ K tomu SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 97. ISBN 978-80-7201-777-5. Problémem je, že „soud musí výzvu doručit tomu, komu se nedaří doručovat“.

⁵⁵² U občana jiného státu i zjišťování adresy v zahraničí viz náleží ÚS ze dne 9. 6. 2008, sp. zn. III.ÚS 2308/07.

⁵⁵³ viz náleží ÚS ze dne 13. 9. 2012, sp. zn. II. ÚS 2185/12

⁵⁵⁴ viz náleží ÚS ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. II. ÚS 817/11

⁵⁵⁵ viz náleží ÚS ze dne 27. 10 2004, sp. zn. II. ÚS 565/03

⁵⁵⁶ náleží ÚS ze dne 27. 1 2009, sp. zn. I. ÚS 2052/08

⁵⁵⁷ viz náleží ÚS ze dne 27. 1 2009, sp. zn. I. ÚS 2052/08

⁵⁵⁸ viz § 32 odst. 4 poslední věta správního řádu: „*Opatrovníkem nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy opatrovance.*“

pracovník doručujícího orgánu, vzhledem ke střetu zájmů dané osoby v pozici zaměstnance vůči zaměstnavateli na jedné straně, a jako opatrovníka vůči účastníkovi na straně druhé.⁵⁶⁰ Takový střet zájmů může vést až k zásahu do základních práv a svobod opatrovance (účastníka řízení), a to konkrétně práva na spravedlivý proces, včetně pravidel o rovnosti procesních práv účastníků řízení^{561,562} zakotveného v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.⁵⁶³

Podle § 34 odst. 2 správního řádu se po ustanovení opatrovníka doručuje pouze jemu, s výjimkou případů, kdy je vyžadováno osobní jednání zastoupeného. Doručí-li správní orgán, i přes ustanovení opatrovníka, přímo zastoupenému, nebude to mít na běh lhůt žádný vliv.⁵⁶⁴

Společní zmocněnci a zástupci účastníků řízení

Od zmocněnce podle § 20 odst. 2 správního řádu se účelem i způsobem zákonné úpravy liší institut společného zmocněnce podle § 35 správního řádu. Ten slouží k usnadnění průběhu řízení, v němž více účastníků uplatňuje shodný zájem. Následky neuposlechnutí výzvy správního orgánu ke zvolení společného zmocněnce upravuje § 35 odst. 2 správního řádu: *„Pokud si účastníci společného zmocněnce na výzvu správního orgánu nezvolí a pokud v souvislosti s tím lze očekávat vznik průtahů v řízení, může správní orgán usnesením ustanovit některého z účastníků, který je fyzickou osobou, nebo některou fyzickou osobu uvedenou v § 30 odst. 1, společným zástupcem pro účastníky, kteří uplatňují shodný zájem, a to s přihlédnutím k jejich zájmům. Do doby, než se tak stane, jim může písemnosti doručovat uložením u správního orgánu.“* Na tuto skutečnost musí být účastníci upozorněni ve výzvě ke zvolení společného zmocněnce.

Správní orgán nemůže libovolně využívat této možnosti. Ta je vázána jen na situace, kdy hrozí vznik průtahů v řízení. Obdobně může předseda senátu vyzvat adresáta, u něhož je předpoklad, že se mu bude doručovat obtížně, nebo to zapříčiní vznik průtahů, aby si zvolil zmocněnce pro doručování, jinak mu budou písemnosti

---

⁵⁵⁹ viz náleží ÚS ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. II. ÚS 817/11

⁵⁶⁰ viz náleží ÚS ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. II. ÚS 817/11, obdobný je vztah tajemnice soudu a předsedy senátu soudu, který vede řízení, viz náleží ÚS ze dne 9. 6. 2008, sp. zn. III. ÚS 2308/07

⁵⁶¹ § 7 odst. 1 správního řádu: *„Dotčené osoby mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení.“*

⁵⁶² Shodně uvádí KOPECKÝ, Martin. Účastníci správního řízení. *Právní rozhledy*, 2007, č. 13, s. 111.

⁵⁶³ viz náleží ÚS ze dne 9. 6. 2008, sp. zn. I. ÚS 3267/07

⁵⁶⁴ § 34 odst. 2 správního řádu (viz výše)

ukládány u soudu s účinky doručení.⁵⁶⁵ Pod pojmem průtahy se rozumí „*nepřípustné a zaviněné jednání adresáta, které znemožňuje, aby mu soud plynule doručoval jemu určené písemnosti*“.⁵⁶⁶

Účelem tohoto institutu je zajistit průběh řízení, nedaří-li se správnímu orgánu s účastníkem efektivně komunikovat.⁵⁶⁷ Ve chvíli, kdy si účastníci zvolí společného zmocněnce a oznámí to správnímu orgánu, funkce zástupce pro doručování zanikne.⁵⁶⁸ Takto zvolených společných zmocněnců a ustanovených zástupců může být i více, přičemž každý z nich bude jednat jménem určité skupiny účastníků.⁵⁶⁹

Písemnosti se budou doručovat zmocněncům a zástupcům podle § 34 odst. 2 správního řádu, vyjma písemností, u kterých je vyžadováno osobní jednání zastoupeného.^{570,571} Doručí-li správní orgán zastoupenému v případech nestanovených zákonem, bude se jednat o vadné doručení, které nebude mít vliv na běh lhůt.⁵⁷²

Domnívám se, že pokud by účastník jednal ve lhůtě běžící od doručení jemu samotnému, nelze toto jednání postihnout, i kdyby lhůta od doručení zástupci již předtím uplynula. Zatíží-li totiž správní orgán doručení vadou, nelze ji přičítat k tíži účastníku řízení. Naopak bylo-li doručeno oběma, účastníku i zástupci, tj. jednomu „nadbytečně“, není důvod považovat doručení za neúčinné, došlo-li ze strany správního orgánu jen a pouze k této formální vadě.⁵⁷³

---

⁵⁶⁵ viz § 42 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶⁶ SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 85. ISBN 978-80-7201-777-5.

⁵⁶⁷ Viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 84–85. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři definují účel institutu následovně: „*Účelem tohoto institutu je přimět adresáta ke spolupráci při doručování*“. (Zástupce) získává postavení samostatného subjektu doručování (samostatného adresáta).“

⁵⁶⁸ Srovnej § 46c občanského soudního řádu o zástupci pro doručování písemnosti. Doručování opatrovníkům účastníků do novely upravoval § 45d občanského soudního řádu.

⁵⁶⁹ Viz § 35 odst. 3 správního řádu.

⁵⁷⁰ Například má-li být účastník vyslechnut podle §50b odst. 4 písm. a) občanského soudního řádu. § 55 správního řádu o důkazu svědeckou výpovědí takové výslovné ustanovení neobsahuje, nicméně se domnívám, že to vyplývá z logiky věci a analogicky lze aplikovat občanský soudní řád.

⁵⁷¹ Srovnej § 42 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, který stanoví: „*Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim,*“ a § 34 odst. 2 správního řádu.

⁵⁷² § 35 odst. 4 ve spojení s § 34 odst. 2 správního řádu.

⁵⁷³ Odlišný názor DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 204–205. ISBN 978-80-7400-107-9. Autor zastává názor: „*Bylo-li rozhodnutí doručeno účastníku, ačkoliv správně mělo být doručeno (výlučně nebo také) jeho zástupci (opatrovníku), jde o doručení neúčinné.*“ Dokládá judikátem SJ 24/2003, kdy bylo doručeno vedle zástupce s procesní plnou mocí i účastníku řízení „*je takové doručení neúčinné a z hlediska počátku běhu patnáctidenní lhůty k podání odvolání bez významu*“.

4.2.1.1. Oprávnění příjemci písemnosti při doručování právnické osobě

Konkrétní osoby, kterým se doručuje, je-li adresátem písemnosti právnická osoba, stanoví § 21 odst. 2 správního řádu.⁵⁷⁴ Takovou osobou je zejména ten, kdo je oprávněn zastupovat právnickou osobu v řízení před soudem podle § 30 správního řádu.

Zmíněný § 30 správního řádu odkazuje na § 21 občanského soudního řádu, který stanoví osoby jednající za právnickou osobu. Těmi jsou členové statutárního orgánu a jím pověřeni zaměstnanci, vedoucí odštěpného závodu ve věcech týkajících se tohoto závodu a prokurista, může-li podle prokury jednat samostatně. Za právnickou osobu mohou písemnosti přijímat i osoby k tomu pověřené.^{575,576} Toto platí obdobně pro advokáty, notáře a soudní exekutory a osoby poskytující právní pomoc podle zvláštních právních předpisů.⁵⁷⁷

Za advokáty mohou písemnosti určené do vlastních rukou přebírat také jejich koncipienti, jiní zaměstnanci, spolupracující advokáti a další osoby, které jsou s nimi v kvalifikovaném právním vztahu (ostatní společníci v.o.s.).^{578,579,580} Na písemnosti adresované advokátovi musí být tento přímo jako „advokát“ označen.⁵⁸¹ Toto platí

⁵⁷⁴ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova, 2012, s. 272. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor zdůrazňuje souvislost § 21 odst. 2 a § 32 odst. 2 písm. c) správního řádu o opatrovnictví právnické osoby, nemá-li tato orgán způsobilý za ní jednat: „popřípadě jemuž lze doručovat, popřípadě je-li v jiném řízení předmětem sporu, kdo tímto orgánem právnické osoby je“.

⁵⁷⁵ Podatelna, ale i např. konkludentně zmocněná sekretářka, jejíž pověření vyplývá se zavedené praxe přijímání písemností u adresáta. Viz rozhodnutí NSS ze dne 14. 3. 2007, čj. 8 Afs 25/2006-67.

⁵⁷⁶ K pověřeným osobám DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 216. ISBN 978-80-7400-107-9. Autor upozorňuje na povinnost osob, přebírajících písemnost, doložit své oprávnění k převzetí písemnosti a na výzvu doručujícího orgánu prokázat totožnost.

⁵⁷⁷ viz § 20 odst. 6 poslední věta správního řádu

⁵⁷⁸ Podrobně § 20 odst. 6 správního řádu.

⁵⁷⁹ Obdobně SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 83. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři poznamenávají, že „příjemcem písemností advokáta, notáře, exekutora a patentového zástupce kromě jejich vlastních zaměstnanců a pověřenců může být kdokoliv, kdo se spolupodílí na jejich činnosti“ a na s. 73: „Písemnost určenou advokátu, který vykonává advokacii jako společník obchodní společnosti, mohou za něj přijmout rovněž statutární orgán, ostatní společníci této společnosti nebo její zaměstnanci a osoby, které k tomu byly zmocněny. Vykonává-li advokát advokacii v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo ke společnosti, může za něj písemnost přijmout jeho zaměstnavatel, zaměstnanci jeho zaměstnavatele a osoby k tomu zmocněné (§ 50a odst. 4 OSŘ).“

⁵⁸⁰ K tomu JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, 690 p. ISBN 978-807-4004-018. V souladu s § 15 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, se úprava použije i tehdy, je-li advokát společníkem komanditní společnosti nebo společnosti s ručením omezeným.

⁵⁸¹ Viz rozhodnutí NS ze dne 13. 12. 2000, sp. zn. 20 Cdo 1649-98. NS rozhodl: „Nebyla-li písemnost určená do rukou advokáta doručena osobám oprávněným ji za advokáta přijmout proto, že soud adresáta písemnosti neoznačil jako advokáta, pak nebyly splněny předpoklady pro postup vedoucí (...) k doručení písemnosti uložením na poštu.“ SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním*

přiměřeně pro notáře, soudní exekutory a osoby poskytující právní pomoc podle zvláštních právních předpisů.⁵⁸²

4.2.2. Neadresné doručování

U listinné formy je neadresně doručováno veřejnou vyhláškou na úřední desce správního orgánu. Případy neadresného doručování veřejnou vyhláškou jsou stanoveny zákonem, tedy především správním řádem a zvláštními zákony.

Doručování veřejnou vyhláškou⁵⁸³

Stejně jako doručování na místě, má doručování veřejnou vyhláškou přednost před doručováním do datové schránky. Veřejnou vyhláškou se doručuje osobám, jejichž pobyt (sídlo) není znám, neznámým osobám a dále těm, kterým se prokazatelně nedaří doručovat. Za osobu, jíž se prokazatelně nedaří doručovat, považuje poradní sbor Ministerstva vnitra i účastníka nahlášeného na ohlašovně a za kterého tato ohlašovna odmítá přijímat písemnosti.⁵⁸⁴ Veřejnou vyhláškou se bude doručovat i v případech, kdy to vyžaduje jiné ustanovení správního řádu nebo zvláštního zákona.

Správní řád dále stanoví doručování veřejnou vyhláškou např. v řízení s velkým počtem účastníků,⁵⁸⁵ kdy by doručování jednotlivých účastníkům (adresné) mohlo způsobit značné prodloužení a komplikace řízení, a dále při oznámení opatření obecné povahy.⁵⁸⁶ Doručovat veřejnou vyhláškou bude správní orgán hlavnímu účastníkovi usnesení o ustanovení opatrovníka v řízení zahájeném z moci úřední, v situaci, kdy se tomuto účastníkovi nepodařilo doručit oznámení o zahájení řízení, a byl mu z toho důvodu ustanoven opatrovník podle § 42 odst. 2 správního řádu.⁵⁸⁷

řízení. Praha: Linde, 2009, s. 73. ISBN 978-80-7201-777-5, tvrdí shodně: „Doručuje-li soud osobám, které mají zvláštní doručovací statut, je povinen tento jejich statut uvést na doručence.“

⁵⁸² Jimi jsou např. daňoví poradci.

⁵⁸³ Úpravu obsahuje § 25 správního řádu

⁵⁸⁴ Viz Doručování fyzickým osobám na adresu ohlašovny. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2013, č. 123. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁵⁸⁵ § 144 správního řádu. § 144 odst. 6 správního řádu takové doručení vylučuje u hlavních účastníků, kteří jsou správnímu orgánu známi, těm bude správní orgán doručovat jednotlivě.

⁵⁸⁶ § 173 správního řádu. V tomto případě se nicméně nejedná o správní řízení.

⁵⁸⁷ viz výše

Ze zvláštních zákonů stanoví doručování veřejnou vyhláškou např. zákon č. 183/2006 Sb.,⁵⁸⁸ např. u doručení návrhu o územním plánu § 50 odst. 3, územní rozhodnutí podle § 92 odst. 3⁵⁸⁹ a další.

Lze shrnout, že „[d]oručování veřejnou vyhláškou nahrazuje v některých případech doručení důležitých písemností do vlastních rukou, pokud to není z nějakého důvodu možné (doručení písemností veřejnou vyhláškou pak má účinky doručení do vlastních rukou), a rovněž se používá i v dalších případech předvídaných právní úpravou.“⁵⁹⁰

V ustanovení § 32 odst. 3 správní řád upravuje situaci, kdy se nejedná o přímé účastníky řízení, nýbrž o nepřímé.⁵⁹¹ Těm soud neustanovuje opatrovníka pro doručování, ale bude jim doručovat pouze veřejnou vyhláškou. Otázka, zdali má při doručování osobě neznámého pobytu přednost doručení fikcí či veřejnou vyhláškou je značně problematická. NSS k tomuto judikoval: „O osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat nebo která je neznámého pobytu, se nejedná, pokud se jí daří doručovat, byť fikcí podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu. To by ovšem neplatilo například v případě, že by opakovaně po doručení fikcí docházelo postupem podle ust. § 24 odst. 2 správního řádu k určení neplatnosti doručení. Také doručení fikcí podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu je tedy nutno upřednostnit před doručováním veřejnou vyhláškou či ustanovením opatrovníka a doručováním jemu. Důvodem je i skutečnost, že postup předcházející nastoupení fikce zaručuje vyšší ochranu práv adresáta, neboť se může s ohledem na ust. § 23 odst. 4 správního řádu snáze a rychleji dovědět o neúspěšném doručení a svá práva tak v řízení účinněji chránit.“⁵⁹² NSS vzal ve svém rozhodnutí za kritérium jednak opakované prohlášení neplatnosti doručení, kdy po takovém prohlášení nelze na další doručení v řadě opětovně navázat doručením fikcí a bude třeba zvolit jiný postup (zřejmě např. ustanovení opatrovníka nebo doručení veřejnou vyhláškou) a jednak ochranu práv účastníka, pro kterou, podle názoru NSS, spíše svědčí fikce doručení, neboť u té je větší pravděpodobnost, že se účastník o doručení vůbec dozví a bude moci

---

⁵⁸⁸ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸⁹ V tomto případě se nicméně nejedná o správní řízení.

⁵⁹⁰ KOPECKÝ, Martin. Doručování ve správním řízení. *Právní rádce*, 1998, 3 a 4.

⁵⁹¹ Viz rozhodnutí NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012-29. NSS stanovil: „Zákon č. 500/2004 Sb., (...) má v ustanovení § 32 odst. 3 na mysli pouze tzv. přímé účastníky podle § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu.“

⁵⁹² Viz rozhodnutí ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012-29.

včas reagovat. Správní orgány by neměly volit doručování veřejnou vyhláškou automaticky, ale měly by předtím aktivně zjišťovat pobyt adresáta. Pod aktivní zjišťování nelze podřadit jen dotaz na jednu poštovní doručovatelku.⁵⁹³

Vztah mezi doručováním veřejnou vyhláškou nebo opatrovníkovi a fikcí doručení je značně komplikovaný a nejasný. NSS se k těmto institutům vyjádřil následovně: „*Instituty doručování veřejnou vyhláškou nebo ustanovení opatrovníka a doručování jemu jsou navíc koncipovány jako krajní prostředek, k jehož využití lze přistoupit pouze tehdy, není-li možný postup podle ust. § 19 až § 24 správního řádu. O osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat nebo která je neznámého pobytu, se nejedná, pokud se jí daří doručovat, byť fikcí podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu. To by ovšem neplatilo například v případě, že by opakovaně po doručení fikcí docházelo postupem podle ust. § 24 odst. 2 správního řádu k určení neplatnosti doručení.*“^{594,595}

Speciální zákony mohou doručování veřejnou vyhláškou vyloučit, jak tomu činí například § 80 zákona č. 200/1990 Sb.,⁵⁹⁶ u rozhodnutí o přestupku.

Průběh samotného doručení upravuje § 25 odst. 2 správního řádu. Písemnost, nebo oznámení o možnosti převzít písemnost se vyvěsí na úřední desce^{597,598} dotyčného správního orgánu a zároveň se zveřejní i na internetových stránkách. Zda správní orgán vyvěsí na úřední desce písemnost nebo jen oznámení, bude záviset jednak na rozsahu konkrétní písemnosti (jen obtížně by správní orgán na úřední desku vyvěšoval např. celou dokumentaci ve stavebním řízení),⁵⁹⁹ a jednak na informacích v písemnosti

---

⁵⁹³ viz rozhodnutí NSS ze dne 29. 11. 2012, 7 As 130/2012-29

⁵⁹⁴ rozhodnutí NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012-29

⁵⁹⁵ Viz článek Často kladené dotazy ke správnímu řádu. Dostupný z: <http://www.mvcr.cz/clanek/casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu-casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu.aspx>. Autor upřesňuje: „*Pokud však nebude doručeno podle § 24 odst. 1 správního řádu (např. chybí domovní schránka a nebyla zanechána výzva k vyzvednutí písemnosti a poučení), bude nutné adresáta považovat za osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat a v souladu s § 32 správního řádu mu buď doručovat veřejnou vyhláškou nebo ustanovit opatrovníka.*“

⁵⁹⁶ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁹⁷ Mít nepřetržitě přístupnou úřední desku je povinností každého správního orgánu podle § 26 odst. 1 správního řádu: „*Každý správní orgán zřizuje úřední desku, která musí být nepřetržitě veřejně přístupná.*“ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář. 2.*, aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 303. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor poukazuje na fakt: „*Pokud by nepřetržitá veřejná přístupnost úřední desky zajištěna nebyla, vedlo by to přinejmenším ke zpochybnění řádného a účinného doručení veřejnou vyhláškou.*“

⁵⁹⁸ K průběhu vyvěšení dokumentu na úřední desce viz § 65 odst. 3 zákona o archivnictví.

⁵⁹⁹ Dotazy a odpovědi ke správnímu řádu. [seminář k novému správnímu řádu]. Dostupný z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu.aspx>.

obsažených, kdy je třeba vzít v potaz hlavně otázku osobních údajů⁶⁰⁰ a utajovaných informací.^{601,602}

Zveřejnění „způsobem umožňujícím dálkovým přístup“⁶⁰³ je obligatorní podmínkou řádného doručení. Ze správního řádu nevyplývá způsob, jakým se bude toto zveřejnění prokazovat.⁶⁰⁴ Nezveřejní-li se však i tímto způsobem, nebude se jednat o řádné doručení veřejnou vyhláškou.⁶⁰⁵ Z formulace věty v § 25 odst. 2 správního řádu vyplývá, že „písemnost nebo oznámení se zveřejní též způsobem umožňujícím dálkový přístup“.⁶⁰⁶ Nelze jednoznačně dovodit, po jakou dobu je nutné, aby byla písemnost zveřejněna též na internetu. Toto mlčení zákona nelze přičítat v neprospěch účastníka řízení, což by bylo v rozporu se zásadou ochrany práv účastníků řízení a jejich právní jistoty⁶⁰⁷ a také zásadou veřejné správy jako služby veřejnosti.⁶⁰⁸ Domnívám se, že by tato lhůta měla být stejná jako lhůta zveřejnění na úřední desce.^{609,610}

Od vyznačeného dne vyvěšení⁶¹¹ začne běžet patnáctidenní lhůta, s jejímž uplynutím je spojena fikce doručení. NSS do oněch patnácti dnů započítal i den vyvěšení a sejmutí⁶¹² a vyloučil pravidla počítání času zakotvená v § 40 správního řádu

---

⁶⁰⁰ Podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na který odkazuje § 8a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰¹ Podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, na který odkazuje § 7 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

⁶⁰² Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 304. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁶⁰³ § 25 odst. 2 správního řádu

⁶⁰⁴ K tomu rozsudek Městského soudu v Praze, ze dne 22. listopadu 2007, sp. zn. 11 Ca 27/2007-75. Městský soud k dokazování poznamenal: „Soud může provést dokazování např. souborem obsahujícím rozhodnutí zveřejněné na úřední desce a výpisem vstupů do zveřejněného dokumentu prostřednictvím webových stránek žalovaného.“

⁶⁰⁵ Viz rozhodnutí NSS ze dne 28. 8. 2008, čj. 8 Ao 1/2008-102. NSS deklaroval, že: „jednou z podmínek toho, aby vyznění (...) bylo možno považovat za řádné, je zveřejnění oznámení způsobem umožňujícím dálkový přístup a to jak u pořizovatele, tak i u příslušné obce“. Dále rozhodnutí NSS ze dne 19. 12. 2014, čj. 7 As 143/2014-29.

⁶⁰⁶ K tomu JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 102. ISBN 978-807-4004-018. Autoři dodávají: „Nemusí být zveřejněn přímo identický (oscanovaný) obraz originálu písemnosti (...) ale postačí zveřejnění vlastního textu dokumentu s totožným obsahem.“

⁶⁰⁷ § 2 odst. 3–4 správního řádu

⁶⁰⁸ § 4 odst. 1 správního řádu

⁶⁰⁹ Shodně VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 305. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁶¹⁰ Shodně JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 102. ISBN 978-807-4004-018.

⁶¹¹ Tím je podle § 71 odst. 2 písm. c) správního řádu den vydání rozhodnutí.

⁶¹² Rozhodnutí NSS ze dne 24. 10. 2007, čj. 2 Ao 2/2007-73. NSS k řádnosti vyvěšení podotýká: „Skutečnost, že v den vyvěšení a v den, kdy bylo sňato, neviselo opatření obecné povahy na úřední desce po celých 24 hodin daných dnů, na řádnosti jeho vyvěšení nic nemění.“

pro běh této patnáctidenní lhůty, čímž se přiklonil k dříve judikovanému názoru, že se jedná o dobu a nikoli o lhůtu k provedení určitého úkonu.⁶¹³ Tento názor je nicméně velmi diskutabilní, neboť i doba uložení a nastoupení fikce doručení podle § 24 správního řádu se též počítá jako lhůta. Je možné a i velmi časté, aby na doručení byl vázán běh určité lhůty, neexistuje však relevantní důvod, proč by za počátek této navazující lhůty (např. lhůty pro podání odvolání) nemohl být považován den pracovního klidu.⁶¹⁴

Je-li doručováno ve správních obvodech více obcí, zveřejní se písemnost (popřípadě oznámení) také na jejich úředních deskách^{615,616,617} a i na internetových stránkách.⁶¹⁸ Toto zveřejnění nemá vliv na běh patnáctidenní lhůty, neboť ten je vázán na den vyvěšení na úřední desce doručujícího správního orgánu.⁶¹⁹ O tom musí správní orgány účastníky poučit, přestože to správní řád výslovně nestanoví.⁶²⁰ Absence poučení nebo poučení nepřesné, jehož důsledky (např. zmeškání lhůty) přičte správní orgán k tíži adresáta, mohou mít za následek i zásah do ústavně zaručených základních práv a svobod, především do práva na spravedlivý proces a také do právní jistoty účastníků řízení.⁶²¹ Účinky doručení nastanou uplynutím 15 denní lhůty, která je závislá

---

⁶¹³ viz rozhodnutí NSS ze dne 9. 12. 2009, čj. 1 As 86/2009-47

⁶¹⁴ Srovnej rozhodnutí NSS ze dne 27. 6. 2007, čj. 3 As 45/2006-87. Závěr NSS: „*V případě doručování veřejnou vyhláškou se však žádná činnost účastníka řízení nepředpokládá (...) nejedná se tak o lhůtu, na kterou by byla vázána možnost provedení určitého úkonu, ale o dobu, tedy samostatnou právní událost, s níž právo spojuje určité důsledky.*“

⁶¹⁵ § 25 odst. 3 správního řádu

⁶¹⁶ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 306. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor jako příklad uvádí: „*z povahy věci to budou zejména řízení s velkým počtem účastníků podle § 144 správního řádu, kdy se rozhodnutí může týkat většího množství osob na území více obcí*“.

⁶¹⁷ K tomu poznamenává KOPECKÝ, Martin. *Doručování ve správním řízení. Právní rádce*, 1998, že zveřejnit rozhodnutí bude vhodné i např. „*na úřední desce obecního úřadu, týká-li se řízení nemovitosti v jeho obvodu, i když řízení ve věci vede jiný správní orgán*“.

⁶¹⁸ Viz § 25 odst. 3 poslední věta správního řádu: „*Jinak platí ustanovení odstavce 2 obdobně.*“

⁶¹⁹ Viz § 25 odst. správního řádu

⁶²⁰ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 306–307. ISBN 978-80-7273-166-4. Názor potvrzen judikaturou NSS i ÚS např. rozhodnutí NSS ze dne 19. 1. 2007, sp. zn. 4 As 68/2005, usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 5. 2004, sp. zn. 6 A 100/2002 - 74.

⁶²¹ Viz náleží ÚS ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. II. ÚS 487/03. Poučení shledal ÚS za nepřesné, neboť rozhodnutí bylo vyvěšeno na úřední desce Ministerstva pro místní rozvoj ČR, které je vydalo, a zároveň na úřední desce Úřadu městské části Praha 4, neboť správní orgány na doručení aplikovaly § 48 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb., přestože rozšířený senát NSS judikoval její rozpor se zákonem, a „*v tomto směru též poučily (stěžovatele) tak, že rozhodnutí se vyvěšuje na úředních deskách obou zmíněných orgánů a že poslední den lhůty (pro vyvěšení) je dnem oznámení rozhodnutí. V souladu s tímto poučením a v dobré víře pak stěžovatel zjevně jednal,*“ a podal odvolání v souladu s občanským soudním řádem ve lhůtě pozdější, plynoucí od vyvěšení na úřední desce Úřadu městské části Praha 4.

pouze na vyvěšení na vlastní úřední desce doručujícího správního orgánu a zveřejnění u příslušných obecních úřadů má pouze informativní charakter.^{622,623}

Veřejná vyhláška musí být uveřejněna též v jazyce národnostní menšiny, týká-li se práv národnostních menšin a „*je-li ve správním obvodu správního orgánu zřízen výbor pro národnostní menšiny⁶²⁴ nebo jiný orgán⁶²⁵ pro záležitosti národnostních menšin*“.⁶²⁶

K fyzickým osobám vykonávajícím působnost v oblasti veřejné správy, jimiž jsou zejména tzv. veřejné strážce,⁶²⁷ stanoví § 25 odst. 5 správního řádu, že tito „*doručují veřejnou vyhláškou prostřednictvím úřední desky obecního úřadu v místě výkonu jejich působnosti*“.

Při doručování opatření obecné povahy veřejnou vyhláškou je třeba brát ohled na zvláštní povahu tohoto abstraktně konkrétního správního aktu, v důsledku čehož se oznámení opatření obecné povahy zásadně liší od doručení individuálního správního aktu, neboť „*doba mezi vydáním opatření obecné povahy a nabytím účinnosti je pak jakousi kvazilegisvakanční lhůtou, která je stanovena objektivně (...), a po jejímž uplynutí opatření obecné povahy nabývá vždy účinnosti, aniž by na její běh mohla mít jakkoli vliv procesní aktivita účastníků předchozího řízení či nějaké jiné skutečnosti (...)* Lze si skutečně jen stěží představit, že ohledně stanovení okamžiku, kdy opatření obecné povahy nabude účinnosti a začne způsobovat právní účinky, nebude panovat právní jistota, a to např. v důsledku vázanosti takového okamžiku na aktivitu stovek aktérů, či

---

⁶²² viz rozhodnutí NSS ze dne 19. 12. 2014, čj. 7 As 143/2014-29

⁶²³ Srovnej VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 310. ISBN 978-80-7273-166-4.310. Vedral k důsledkům nevyvěšení na úřední desce některé z obcí uvádí: „*I když s vyvěšením písemnosti podle § 25 odst. 3 zákon (SŘ) žádné procesní důsledky přímo nespojuje, lze si představit, že pokud by k vyvěšení písemnosti podle tohoto ustanovení v některé z obcí vůbec nedošlo nebo se tak stalo až na poslední chvíli a některá z dotčených osob v důsledku toho zmeškala procesní úkon, které se písemnost týkala, např. ústní jednání (§ 49) bylo by možné požádat podle § 41 o prominutí zmeškání úkonu (...) pokud by dotčená osoba prokázala, že neměla žádnou jinou reálnou možnost, jak se o konání ústního jednání včas dozvědět (§ 41 odst. 4).*“

⁶²⁴ Zřizovaný podle § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení, ve znění pozdějších předpisů, § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 78 odst. zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 6 odst. 7 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶²⁵ Koordinátor pro romské záležitosti podle § 67 odst. 1 písm. f) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁶²⁶ viz § 25 odst. 4 správního řádu

⁶²⁷ Například myslivecká stráž podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, nebo rybářská stráž podle zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů.

dokonce samotných jeho adresátů (obcí), jak by to předpokládalo právě použití § 20 odst. 1 stavebního zákona.^{628,629}

5. DORUČOVÁNÍ DO CIZINY

Úpravu⁶³⁰ nalezneme v § 22 správního řádu: „Adresátům, kteří se zdržují⁶³¹ v cizině nebo jejichž sídlo⁶³² nebo pobyt,⁶³³ popřípadě jiná adresa pro doručování podle § 19 odst. 3 je v cizině, lze doručit prostřednictvím provozovatele poštovních služeb⁶³⁴ nebo prostřednictvím příslušného orgánu státní správy pověřeného k doručování písemností do ciziny. Pokud se tímto způsobem nepodaří písemnost doručit, ustanoví jim správní orgán opatrovníka [§ 32 odst. 2 písm. d)].“

Avšak i při doručování je třeba respektovat územní působnost zákonů, tedy i dikci ustanovení § 22 správního řádu.⁶³⁵ Forma a způsob doručení je vázána na jejich přípustnost v dané zemi.⁶³⁶ Doručování do datové schránky je vázáno výhradně na řízení dle právních předpisů České republiky, vzhledem k přístupnosti ISDS „celosvětově“ s využitím internetu nelze doručování prostřednictvím datové schránky považovat za doručení na elektronickou adresu v zahraničí.

U fyzických osob může nastat situace, kdy má daná osoba trvalý pobyt v České republice, ale zdržuje se nebo má faktický pobyt v cizině. Správní orgán by jí pak na

⁶²⁸ viz rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2012, čj. 9 Ao 7/2011- 489

⁶²⁹ K tomu rozhodnutí NSS ze dne 5. 5. 2004, čj. 6A 100/2002-74: „Praktické důvody, které svědčí výkladu, že doručení se má odehrát v jediném okamžiku, jsou nasnadě. Na doručení se upíná běh různých lhůt – mezi jiným i běh lhůt pro podání správní žaloby, a také další právní důsledky. Učinit okamžik doručení nejistým tím, že bude „doručováno“ v různých dnech mnohdy s velkým rozptylem, možnost i záměrné manipulace s okamžikem vyvěšování atd., by pak vedlo jen k úvahám, jsoucím už zcela mimo rámec zákona – zda totiž ono „správné“ doručení, na které se budou upínat právní důsledky, je „prvním“ nebo „posledním“ atp. Zákonodárci nelze podsouvat zájem na vytváření právní nejistoty.“

⁶³⁰ Úpravu doručování do zahraničí upravuje § 15 zákona o poštovních službách.

⁶³¹ Adresátem je fyzická osoba, která se pouze krátkodobě zdržuje na území jiného státu. Pokud by se jednalo o dlouhodobější stav, hovoříme spíše již o pobytu. VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 208. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁶³² Adresátem je právnická osoba.

⁶³³ Adresátem je fyzická osoba, která má faktický nikoli trvalý pobyt na území jiného státu ve smyslu zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů. VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 208. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁶³⁴ Viz čl. 100–113, o poštovních zásilkách do zahraničí podmínek České Pošty platných k 1. 4. 2015.

⁶³⁵ K tomu VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 281. ISBN 978-80-7273-166-4. Autor upozorňuje, že „na doručovatele písemností v jiných zemích se proto nevztahují např. ustanovení o uložení písemnosti a překážkách při doručování a nelze tak vycházet z fikce doručení podle § 24 odst. 1“.

⁶³⁶ Viz Metodika doručování správních písemností prostřednictvím poštovních zásilek, zpracovaná legislativním odborem Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spravni-rad-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu-metodicke-pomucky-ke-spravnimu-radu.aspx>.

adresu v cizině doručoval, pokud by o to požádala. Možnost požádat o doručování na adresu v cizině vyplývá z § 19 odst. 3 správního řádu, který umožňuje fyzické osobě zvolit si adresu pro doručování, přičemž nestanoví žádná omezení ohledně této volby.

Nepožádá-li tato osoba o adresu pro doručování podle § 19 odst. 3 správního řádu, bude jí správní orgán doručovat podle pořadí doručování u fyzických osob, bez ohledu na její zahraniční pobyt.^{637,638}

Do ciziny nelze doručovat fikcí podle § 24 odst. 1 správního řádu, adresátovi nacházejícímu se v zahraničí bude nutné ustanovit opatrovníka.⁶³⁹

Speciální úpravu, použitelnou při doručování do ciziny, obsahuje daňový řád. Ten stanoví, že pokud by si osoba neznámého pobytu nebo sídla nezvolila zmocněnce, bude jí správcem daně ustanoven zástupce z moci úřední. Podle § 28 odst. 5 daňového řádu si musí zmocněnec, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu EU, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, pro doručování zvolit zmocněnce se sídlem nebo místem pobytu v České republice. V opačném případě budou pro něho písemnosti ukládány u správce daně a účinky doručení nastanou již dnem vydání rozhodnutí. V ostatních případech dnem písemného vyhotovení dokumentu.

6. VADY DORUČENÍ

Vady doručení mohou nastat při doručování prostřednictvím obou forem doručování, tedy jak elektronické, tak i listinné.

6.1. Vady při doručování do datové schránky

Poměrně nové zavedení přednostního doručování do datové schránky sebou přineslo i mnoho úskalí, které musí správní orgán rozpoznat a vyhnout se jim. V praxi se bohužel doposud dopouští správní orgán mnoha vad při doručování prostřednictvím ISDS, proto se jim budu věnovat podrobně v následujícím textu.

---

⁶³⁷ Viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 280–281. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁶³⁸ Tedy primárně do datové schránky, máli ji adresát zpřístupněnou.

⁶³⁹ Shodně PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 2013*. Praha: Leges, s. 78. ISBN 80-875-7635-7.

6.1.1. Záměna datových schránek

K vadám doručování může snadno dojít, pokud má jedna a tatáž osoba více datových schránek, například advokátovi bude ze zákona obligatorně zřízena datová schránka advokáta a vykonává-li praxi i jako insolvenční správce, bude mu i pro tento předmět činnosti zřízena příslušná datová schránka, přičemž zároveň může zažádat o zřízení datové schránky fyzické osoby, v důsledku čehož budou v úvahu při doručování, připadat tři datové schránky. Bude-li vadně doručeno, bude se opět řešit otázka, zda bylo doručeno, či nikoli, posuzovat s ohledem na materiální funkci doručení, tedy zda se adresát s obsahem písemnosti fakticky seznámil. Vyloučena je fikce doručení, dojde-li k doručení do nepřislušné datové schránky, neboť nesprávný úřední postup nemůže jít k tíži adresáta.^{640,641,642} Zmíněný postoj potvrdilo i Generální finanční ředitelství v daňovém řízení a Česká správa sociálního pojištění pro oblast sociální zabezpečení.⁶⁴³

6.1.2. Záměna subjektů

Odlišná je situace, kdy bylo doručeno účastníkovi řízení, přestože dle procesních předpisů upravujících řízení mělo být doručeno jeho zástupci. Doručuje-li správní orgán jak účastníkovi, tak i zmocněnému zástupci, ač mělo být doručováno pouze zástupci, nelze tuto vadu přičítat k tíži účastníka. Odvozoval-li tento účastník běh lhůty (např. lhůty k podání odvolání) od okamžiku doručení písemnosti jemu samotnému, přestože podle zákonných ustanovení o zastupování je relevantní pro běh lhůt okamžik doručení zástupci, bude se jednat o řádné podání, podá-li jej tento ve lhůtě takto odvozené.⁶⁴⁴

Lze shrnout, že má-li být doručeno účastníkovi i jeho zástupci, nebo jen jednomu z nich, a správní orgán nedoručí písemnost tomu, komu podle znění zákona

---

⁶⁴⁰ Viz Právní účinky doručení podle správního řádu v případě, kdy mělo být doručováno do datové schránky a právní účinky doručení do nesprávné datové schránky. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2009, č. 86. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

⁶⁴¹ Shodně viz JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 73. ISBN 978-807-4004-018.

⁶⁴² viz rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 58 A 19/2010

⁶⁴³ viz Pokyn GFR D-7 čj. 35136/11-2110-011826 a tisková zpráva ČSSZ

⁶⁴⁴ viz usnesení NSS ze dne 12. 6. 2007, čj. 1 Afs 39/2006-79

doručit má, a místo toho doručí vadně adresátovi či zástupci nebo oběma souběžně, nelze tuto vadu v žádném případě přičítat k tíži adresáta.^{645,646}

Při doručování do datové schránky právnické osoby je třeba rozlišovat dokumenty určené právnické osobě a dokumenty určené⁶⁴⁷ jejímu statutárnímu orgánu či zaměstnanci, neboť se jedná o zcela odlišné osoby.

6.1.3. Nedodržení pořadí doručování

Vadou je samozřejmě i nedodržení priority doručování do datové schránky, nejčastěji se budou vyskytovat případy doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb namísto do datové schránky adresáta. I v posledním zmíněném případě se ale uplatní zásada materiality.⁶⁴⁸

6.1.4. Nereflektování postavení subjektu v řízení

Při posuzování, zda nedošlo k vadě při doručování, je třeba rozlišovat nejenom subjekt, ale i postavení tohoto subjektu v konkrétním řízení, neboť i fyzická nebo právnická osoba může za určitých okolností vykonávat působnost v oblasti veřejné správy a její datová schránka se při výkonu této působnosti považuje rovněž za datovou schránku OVM.

Na osoby pověřené výkonem v oblasti veřejné správy se vztahuje § 5a ZDS. Jako příklad lze uvést servis současně plnící funkci stanice technické kontroly, kterému je doručena stížnost na výsledek provedené technické kontroly nebo odvolání proti výsledku technické kontroly.⁶⁴⁹

Na druhou stranu i na OVM se bude v některých řízeních aplikovat úprava doručování do datové schránky osob. Například když bude krajský soud žádat o

⁶⁴⁵ Viz rozhodnutí NSS ze dne 28. 3. 2013, čj. 7 Afs 11/2012-80 a náleží ÚS ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. IV. ÚS 239/03, ohledně doručení pouze zástupci s plnou mocí omezenou na odvolací řízení, ač mělo být doručeno i účastníkovi řízení, jak to vyžadoval již neúčinný zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, v § 17 odst. 7 pro případ omezené plné moci. Podle nyní účinného daňového řádu se dle § 41 odst. 1 doručuje pouze zástupci v rozsahu jeho oprávnění k zastupování, nikoli souběžně oběma.

⁶⁴⁶ K tomu SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 100. ISBN 978-80-7201-777-5. Autoři uvádí: „Účastník a jeho zástupce sice tvoří jedinou procesní stranu, ovšem pro účely doručování mají postavení samostatných adresátů.“

⁶⁴⁷ Viz Datové schránky a činnost správních orgánů: Doporučení pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby. 2012. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>.

⁶⁴⁸ viz rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010-95

⁶⁴⁹ Při provádění technické prohlídky silničního vozidla podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

stavební povolení na obci. Zamítnutí stavebního povolení dojde soudu, který je v tu chvíli v postavení soukromé osoby.

6.2. Vady při listinné formě doručování

Část vad je shodná jako u doručování elektronickou formou, část vyplývá ze specifik této formy doručování.

6.2.1. Záměna formy

Vadou bude především, jak je uvedeno výše, doručování listinnou formou, ač mělo být doručováno do datové schránky adresáta.⁶⁵⁰ Problémy s doručováním zástupci, namísto účastníkovi, a naopak mohou stejně dobře nastat i při použití listinné formy doručování, a otázku neúčinnosti takového doručení bude třeba zodpovědět s ohledem na zásadu materiálního doručení.

6.2.2. Další vady

Dalších vad, kterých se může doručující orgán dopustit, je zejména záměna adres pro doručování, tj. nedodržení zákonného pořadí, aplikace náhradního doručení, ač jej správní orgán vyloučil, neuložení písemnosti u příslušného orgánu nebo neuložení po patřičnou dobu, nepoučení adresáta o právních následcích fikce doručení, popř. odeření písemnosti a nepoučení o okolnostech nevyzvednutí písemnosti nebo poučení nesprávné.

6.2.3. Účinky vad na doručení

Z judikatury NSS vyplývá, že při určení následků vad na doručení je především třeba přihlídnout k dopadu této vady na postavení účastníka v řízení, neboť jak bylo řečeno v předcházejícím textu, nikoli každé pochybení správního orgánu při doručování bude mít za následek podstatnou vadu řízení. NSS výslovně judikoval, že o podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem s následkem nezákonnosti rozhodnutí se jedná jestliže *„pochybení správního orgánu I. stupně při doručování rozhodnutí ztížilo žalobcovu možnost účinné, zákonem zaručené, obrany ve správním*

---

⁶⁵⁰ Viz JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 72. ISBN 978-807-4004-018.

řízení, přitom toto pochybení nebylo následným průběhem správního řízení před žalovaným nijak zhojeno.⁶⁵¹ Stejně následky shledal NSS i v případě, kdy nejdříve soud doručoval účastníkovi, ač mělo být doručováno zástupci a následně doručoval sice již i zástupci, ale nikoli do jeho zpřístupněné datové schránky, nýbrž poštou.⁶⁵² Tedy i ve druhém případě NSS shledal, že: „pochybení městského soudu je vadou řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé“ přičemž „k takové vadě je Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti.“

V odborné literatuře pojednávající o doručování v civilním řízení je používán pojem absolutní neúčinnost doručení v soudním řízení. Ta je shledána např. tehdy, pokud soud doručoval na adresu pro doručování účastníka, ač mu tento sdělil a doložil, že krátkodobě na ní nebude moci písemnosti přebírat z důvodů jím nezaviněných (např. hospitalizace v nemocnici), neboť: „soud nesmí institut doručování fikcí vědomě zneužívat“ a naopak musí respektovat právo účastníka na spravedlivý proces, tedy i práva „být slyšen“. Podle odborné literatury: „K neúčinnosti doručení přímo ze zákona dojde i tehdy, když soud omylem doručí písemnost uložením na jinou než doručovací adresu účastníka nebo doručí účastníku, který je zbaven způsobilosti k právním úkonům.“⁶⁵³ Domnívám se, že absolutní neúčinnost analogicky nastane i ve správním řízení tehdy, doručuje-li správní orgán například zesnulému zástupci účastníka nebo nesvéprávnému účastníkovi řízení.⁶⁵⁴

7. ZÁVĚR

Ve výše uvedeném textu jsem se pokusila nejenom o komparaci jednotlivých forem a způsobů doručování, ale i osvětlení některých právních a technických problémů, které každodenně nastávají při doručování správních dokumentů.

Institut doručování doznal v posledních pár letech významných změn souvisejících především s nastupující digitalizací veřejného prostoru. Projekt datových schránek do tohoto institutu přinesl potřebu rozlišovat už nikoli pouze osobu, jíž má být doručováno, nýbrž i postavení této osoby v konkrétním řízení. Došlo i k rozšíření osob, které se

---

⁶⁵¹ Viz rozhodnutí NSS ze dne 28. 4. 2004, čj. 7 A 125/2001-39.

⁶⁵² Viz rozhodnutí NSS ze dne 28. 3. 2013, čj. 7 Afs 11/2012-80.

⁶⁵³ Viz SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 48–49. ISBN 978-80-7201-777-5.

⁶⁵⁴ Srovnej úpravu vztahující se na civilní řízení SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 90. ISBN 978-80-7201-777-5.

mohou, v rozsahu svého pověření, s doručovaným dokumentem seznámit a vyvolat tím nastoupení účinků doručení. Převratné změny v doručování sebou nese i rozšířené používání elektronických podpisů v emailové komunikaci. Elektronický podpis má oproti prostému podpisu vedle funkce autentizace podepisující osoby i funkce další, především fixaci obsahu dokumentu a zaručení jeho nezměnitelnosti, což je bezesporu velký skok od po staletí používaného podpisu na hmotném nosiči. Je více než zjevné, že existenci těchto nových technologií, existujících paralelně vedle sebe, sebou nese i určitá rizika a přenáší větší míru zodpovědnosti nejen na subjekty tyto technologie vytvářející, ale i na občany, kteří se s nimi dostanou do styku. Nicméně při závratné rychlosti, kterou pokračuje vývoj dnešní společnosti závislé na elektronických prostředcích, není možné, aby tak významný institut jako institut doručování zůstal pozadu.

Domnívám se, že valná část komplikací v této oblasti vzniká v důsledku nejednotné právní úpravy, neboť novelizace jednoho zákona nejde ruku v ruce s úpravou ostatních právních předpisů, jak by tomu mělo ideálně být. Naštěstí již není představa sjednocení právní úpravy doručování natolik nereálná, neboť se v odborných kruzích zvažuje vytvoření „jednotného zákona o doručování“.⁶⁵⁵

Hladkému fungování doručování by pomohlo i zvýšení právního povědomí a edukace občanů ohledně nově zaváděné formy elektronické komunikace. Tento úkol náleží především do působnosti Ministerstva vnitra ČR, na jehož internetových stránkách můžeme nalézt informace týkající se eGovernmentu a správního řízení.⁶⁵⁶ Přesto se nemohu ubránit pocitu, že v začátcích elektronizace veřejné správy, tedy především spouštění provozu ISDS, ministerstvo tuto svoji úlohu nedocenílo. Doufejme, že v budoucnu se budou otázky s takto zásadním dopadem na právní postavení účastníků řízení brát zodpovědněji.

Vývoj rázně směřuje k nahrazení listinné komunikace její elektronickou formou.⁶⁵⁷ S pozitivním pohledem na věc si troufám říci, že to povede k usnadnění komunikace subjektů řízení a ke zvýšení vymahatelnosti práva v České republice, nikoli bez

---

⁶⁵⁵ Dostupné z: <http://www.egov.cz/clanky/pripravuji-se-jednotna-pravidla-pro-dorucovani-soudnich-i-urednich-rozhodnuti>.

⁶⁵⁶ Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/>.

⁶⁵⁷ Např. zavádění elektronického trestního spisu. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/ministr-spravedlnosti-pelikan-do-konce-roku-chceme-snizit-naklady-exekuci-20150925.html

komplikací, ale za podpory ze strany státních orgánů a vstřícného přístupu, můžeme reálné naplnění tohoto cíle v budoucnu očekávat.

SEZNAM ZKRATEK

EU	Evropská unie
ISDS	Informační systém datových schránek
NSS	Nejvyšší správní soud ČR
OVM	Orgány veřejné moci
ÚS	Ústavní soud
ÚSC	Územní samosprávní celky

SEZNAM ZKRATEK NĚKTERÝCH POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Listina základních práv a svobod	zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
ZOE	zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů
ZDS	zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů
správní řád	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
daňový řád	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
občanský soudní řád	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
zákon o poštovních službách	zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů
zákon o azylu	zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů
zákon o archivnictví	zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů,

zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů.

zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 263/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech

vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování

POUŽITÁ LITERATURA

Neperiodická literatura

BUDIŠ, Petr; HŘEBÍKOVÁ, Iva. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010, 287 s. ISBN 978-80-7263-617-4.

DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, 1424 s. ISBN 978-80-7400-107-9.

DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád I*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006.

JEMELKA, Luboš; PONDĚLÍČKOVÁ, Klára; BOHADLO, David. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, 690 s. ISBN 978-807-4004-018.

LECHNER, Tomáš. *Elektronické dokumenty v právní praxi*. Praha: Leges, 2013, 255 s. ISBN 978-80-87576-41-0.

MATES, Pavel; SMEJKAL, Vladimír. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. 2., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Leges, 2012, 456 s. ISBN 978-80-87576-36-6.

PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1. 1. 2013*. 464 s. ISBN 80-875-7635-7.

SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-381-0.

SVOBODA, Karel; SUK, Milan; ZEMAN, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, 267 s. ISBN 978-80-7201-777-5.

SVOBODA, Petr. *Ústavní základy správního řízení v České republice: Právo na spravedlivý proces a české správní řízení*. Praha: Linde, 2007. ISBN 8072016761.

ŠÍNOVÁ, Renáta a kol. *Doručování v civilním soudním řízení*. Praha: Leges, 2009. ISBN 978-80-87212-20-2.

VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, 1446 s. ISBN 978-80-7273-166-4.

VODIČKA, Milan. *3D: Data, daně digitálně, aneb, Ajtákem i proti své vůli*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 192 s. ISBN 978-80-7478-671-6.

Periodická literatura

BURDA, Zdeněk. Judikatura k doručování. *Daně a právo v praxi*, 2011, roč. 2011, č. 6. Dostupné z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34057v43534-judikatura-k-dorucovani/?search_query=\\$issue=1I418](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34057v43534-judikatura-k-dorucovani/?search_query=$issue=1I418).

KORBEL, František; PRUDÍKOVÁ, Dana. Změny v systému doručování po 1. 7. 2009. *Právní rozhledy: mimořádná příloha*, 2009, č. 17, s. 12. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=7453>.

KORBEL, František. Datová schránka a doručování. *Česká advokátní komora: Prezentace pro advokáty*. Praha, Brno, 2012. Dostupné z: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=8135>.

VODIČKA, Milan. Digitálně se správcem daně. *Daňový expert*, 2015, č. 2.

VODIČKA, Milan. 2012. Datové schránky II. *Bulletin Komory Daňových poradců České Republiky*. 2012(2).

VODIČKA, Milan. 2012. Datové schránky I. *Bulletin Komory Daňových poradců České Republiky*. 2012(7-8).

VODIČKA, Milan. 2013. Můj týden v datové schránce. *Bulletin Komory Daňových poradců České Republiky*. 2013(2).

KOLMAN, Petr. Zajímavá a aktuální judikatura na úseku správního řízení. *Epravo.cz*. 2012. Dostupné také z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zajimava-a-aktualni-judikatura-na-useku-odvolani-v-ramci-spravniho-rizeni-80702.html>

POTMĚŠIL, Jan. Sporné přestupkové judikáty NSS IV. *JINÉ PRÁVO*. 2011. Dostupné také z: <http://jinepravo.blogspot.cz/2011/08/jan-potmesil-sporne-prestupkove.html>.

Sdělení Českého telekomunikačního úřadu: 32 Zpráva o plnění povinností České pošty, s.p. v oblasti základních služeb za rok 2011. *Poštovní věstník: Český telekomunikační úřad*. 2012, 2012(7). DOI: 1211–2704.

POUŽITÁ JUDIKATURA

rozhodnutí NSS ze dne 28. 3. 2013, sp. zn. 7 Afs 11/2012
rozhodnutí NSS ze dne 29. 8. 2012, čj. 1 Ans 7/2012-43
rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010-99
rozhodnutí NSS ze dne 1. 11. 2006, čj. 3 As 54/2005-185
rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2009, čj. 1 Afs 148/2008-73
rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 As 90/2010-95
rozhodnutí NSS ze dne 22. 6. 2010, sp. zn. Vol 31/2010-7
rozhodnutí NSS ze dne 28. 12. 2005, čj. 6 Azs 528/2004-92
rozhodnutí NSS ze dne 29. 11. 2012, čj. 7 As 130/2012-29
rozhodnutí NSS ze dne 31. 10. 2011, čj. 8 As 16/2011-83
rozhodnutí NSS ze dne 29. 8. 2008, čj. 4 Ads 83/2008-39
rozhodnutí NSS ze dne 3. 2. 2010, čj. 1 As 78/2009-76
nález ÚS ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. II. ÚS. 157/03.
rozhodnutí NSS ze dne 27. 5. 2010, čj. 9 As 55/2009-45
rozhodnutí NSS ze dne 16. 5. 2013, čj. 5 Afs 76/2012-28.
rozhodnutí NSS ze dne 12. 5. 2008, čj. 5 As 44/2007-93
rozhodnutí NSS ze dne 8. 6. 2011, čj. 2 As 43/2010-42
rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 Afs 32/2009-105
rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 As 26/2009-67
rozhodnutí NSS ze dne 23. 12. 2009, čj. 5 Afs 113/2008-50
rozhodnutí NSS ze dne 20. 5. 2010, čj. 9 As 42/2010-49
rozhodnutí NS ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. 32 Cdo 3981/2011
rozhodnutí NSS ze dne 7. 1. 2015, čj. 52 A 48/2014-45
usnesení ÚS ze dne 30. 6. 2010, sp. zn. II ÚS 1308/10
rozhodnutí NSS ze dne 5. 11. 2008, čj. 7 As 9/2008-70
nález ÚS ze dne 1. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 92/01
usnesení ÚS ze dne 21. 7. 2011, III. ÚS 1513/11
nález ÚS ze dne 1. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2594/11
rozhodnutí NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 7 Afs 46/2010-51
rozhodnutí NSS Boh. A 779/21
nález ÚS ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3807/11

rozhodnutí NSS ze dne 29. 6. 2011, čj. 8 As 31/2011-88
rozhodnutí NSS ze dne 14. 3. 2007, čj. 8 Afs 25/2006-67
rozhodnutí NSS ze dne 13. 2. 2008, sp. zn. 2 As 56/2007-71
rozhodnutí NSS ze dne 11. 7. 2006, čj. 7 Afs 79/2005-52
rozhodnutí NSS ze dne 16. 7. 2008, čj. 3 As 6/2008-96
rozhodnutí NSS ze dne 23. 11. 2011, čj. 5 As 102/2011-61
rozhodnutí NSS ze dne 15. 7. 2010, čj. 9 Afs 28/2010-79
nález ÚS ze dne 10. 1. 2012, sp. zn. II. ÚS 3518/11
nález ÚS ze dne 6. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 750/06
rozhodnutí NSS ze dne 3. 3. 2011, čj. 9 As 90/2010-58
usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 13. 5. 2011, sp. zn. 15 Co 337/2011
usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2012 čj. 47 Co 71/2010-249
rozhodnutí NSS ze dne 17. 2. 2012, čj. 8 As 89/2011-31
rozhodnutí NSS ze dne 27. 10. 2004, čj. 3 Azs 277/2004-70
nález ÚS ze dne z 13. 5. 2013, sp. zn. IV ÚS 4787/12
nález ÚS ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. II. ÚS 3042/12
rozhodnutí NSS ze dne 16. 12. 2010, čj. 1 Ans 5/2010-172
rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 5 As 26/2009-67
rozhodnutí NSS ze dne 28. 5. 2010, čj. 2 Afs 125/2009-104.
rozhodnutí NSS ze dne 25. 8. 2011, čj. 7 As 53/2011-77
rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 4. 2012, čj. 17 A 19/2011-50
rozhodnutí NSS ze dne 31. 3. 2010, čj. 9 As 65/2009-61
rozhodnutí NSS ze dne 27. 4. 2006, čj. 2 Afs 158/2005-82
rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 17 Co 64/2010
rozhodnutí NSS ze dne 22. 12. 2010, čj. 5 Afs 55/2010-92
rozhodnutí NSS ze dne 1. 3. 2006, čj. 1 Afs 43/2005-103
rozhodnutí NSS ze dne 23. 6. 2011, čj. 5 As 72/2010- 60
rozhodnutí NSS ze dne 20. 7. 2010, čj. 8 As 65/2009-111
rozhodnutí NSS ze dne 30. 5. 2013, čj. 6 As 13/2013-33
rozhodnutí NSS ze dne 30. 9.2010, čj. 5 As 44/2010-56
rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2011, čj. 53 A 2/2011-27

rozhodnutí NSS ze dne 31. 5. 2011, čj. 2 As 28/2011-131
usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 2. 2007, čj. 2 As 64/2005-108
náleží ÚS ze dne 30. 9. 2010, sp. zn. II. ÚS 2317/10
viz rozhodnutí NSS ze dne 20. 7. 2010, čj. 8 As 65/2009-111
náleží ÚS ze dne 14. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 687/2006
rozhodnutí NSS ze dne 30. 5. 2013, čj. 6 As 13/2013-33
náleží ÚS ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08
rozhodnutí NSS ze dne 29. 4. 2009, čj. 1 As 32/2009-58
rozhodnutí NSS ze dne 18. 8. 2005, čj. 2 Afs 202/2004-43
rozhodnutí NS ze dne 6. 7. 2011, čj. 20 Cdo 4660/2009
rozhodnutí NSS ze dne 30. 9. 2003, čj. 5 Afs 4/2003-23
rozhodnutí NSS ze dne 11. 6. 2009, čj. 1 As 43/2009-52
NSS ze dne 29. 4. 2009, čj. 7 Azs 21/2009-60
rozhodnutí NSS ze dne 17. 12. 2008, čj. 1 As 100/2008-61
rozhodnutí NSS ze dne 29. 4. 2010, čj. 8 As 11/2010-163
náleží ÚS ze dne 13. 9. 2012, sp. zn. II. ÚS 2185/12
náleží ÚS ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. II. ÚS 817/11
náleží ÚS ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 565/03
náleží ÚS ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. I. ÚS 2052/08
náleží ÚS ze dne 9. 6. 2008, sp. zn. III. ÚS 2308/07
rozsudek Městského soudu v Praze, ze dne 22. listopadu 2007, sp. zn. 11 Ca 27/2007-75
rozhodnutí NSS ze dne 28. 8. 2008, čj. 8 Ao 1/2008-102
rozhodnutí NSS ze dne 19. 12. 2014, čj. 7 As 143/2014-29
rozhodnutí NSS ze dne 24. 10. 2007, čj. 2 Ao 2/2007-73
rozhodnutí NSS ze dne 9. 12. 2009, čj. 1 As 86/2009-47
rozhodnutí NSS ze dne 27. 6. 2007, čj. 3 As 45/2006-87
náleží ÚS ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. II. ÚS 487/03
rozhodnutí NSS ze dne 6. 3. 2012, čj. 9 Ao 7/2011- 489
rozhodnutí NSS ze dne 5. 5. 2004, čj. 6A 100/2002-74
náleží ÚS ze dne 12. 2. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1829/13

POUŽITÁ ROZHODNUTÍ A STANOVISKA SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

Často kladené dotazy ke správnímu řádu. *Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor legislativy a koordinace předpisů*. Dostupné také z: <http://www.mvcr.cz/clanek/casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu-casto-kladene-dotazy-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Datové schránky a činnost správních orgánů: Doporučení pro orgány veřejné moci i pro právnické a fyzické osoby. 2012. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-a-cinnost-spravnich-organu-871401.aspx>.

Právní účinky doručení podle správního řádu v případě kdy mělo být doručováno do datové schránky a právní účinky doručení do nesprávné datové schránky. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2009, č. 86. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>

Určení okamžiku učinění podání orgánu veřejné moci prostřednictvím datové schránky. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2009, č. 84. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Počítání lhůty podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2010, č. 93. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Doručování fyzickým osobám na adresu ohlašovny. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2013, č. 123. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Vztah ustanovení § 21 odst. 3 a § 32 odst. 2 správního řádu. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2007, č. 55. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

Vztah ustanovení § 32 odst. 3 a § 25 správního řádu. *Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu*, 2006, č. 28. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>.

SEZNAM PŘÍLOH

1. Volby rozsahu pověření osob ve vztahu k datovým zprávám v datové schránce (s. 34)

Stát
Česká republika

I státy, kam se nedoručují přístupové údaje

Oprávnění
Typ oprávnění
Pověřená osoba

Číst zprávy Zobrazovat seznamy a dodejky
 Číst zprávy do vlastních rukou Vyhledávat schránky
 Posílat zprávy Mazat zprávy v trezoru

[Přidat](#)

Zdroj: vlastní

2. Nastavení datové schránky – upozornění na dodání datové zprávy (s. 39)

 datové schránky

Přihlášený uživatel:
Tereza Drábková

Poslední přihlášení:
7. 4. 2015 v 15:03:30

Oprávnění:
číst zprávy, číst zprávy do vlastních rukou, posílat zprávy, zobrazovat seznamy a dodejky, vyhledávat schránky, měnit nastavení

Doplňkové služby:
Přijem poštovních zpráv
Odesílání poštovních zpráv
Datový trezor
Zjistit stav kreditu

Zprávy **Ověření datové zprávy** **Nastavení**

Informace o schránce
Zabezpečení a změna hesla
Notifikační centrum
Přístup externích aplikací
Seznam uživatelů
Poštovní datová zpráva
Datový trezor

Notifikace e-mailem
Upozornění e-mailem Vám doručíme zdarma.
E-mail pro zaslání upozornění:
cachermv@seznam.cz

SMS notifikace
Cena za jednu odeslanou SMS je 3 Kč včetně DPH.
Telefonní číslo pro zaslání upozornění:

Notifikace systémovou zprávou
Upozornění systémovou zprávou Vám doručíme zdarma.

Upozornění při přijetí zprávy do vlastních rukou
 Upozornění při přijetí zprávy, která není určena do vlastních rukou
 Upozornění, pokud nebylo možné doručit zprávu příjemci

Nové zprávy, které nejsou určeny do vlastních rukou:
 Upozornění neposílat
 Posílat jednou denně
 Posílat pro každou zprávu zvlášť

Nové zprávy do vlastních rukou:
 Upozornění neposílat
 Posílat jednou denně
 Posílat pro každou zprávu zvlášť

Jiné možnosti:
 Upozornění, pokud nebylo možné doručit zprávu příjemci

[Změnit nastavení](#) [Změnit nastavení](#) [Změnit nastavení](#)

Zdroj: vlastní

3. Doručení datové zprávy

Dodané zprávy > Detail zprávy > Doručenka		Vytisknout Uložit Další možnosti ▾	
Věc: Ostatní vlastní písem. v daň. řízení zejména vyznám. upozor. a potvrz	Události zprávy: 11. 7. 2012 v 17:03:15 EV0: Datová zpráva byla podána. 11. 7. 2012 v 17:03:16 EV5: Datová zpráva byla dodána do datové schránky příjemce. Je-li příjemcem datové zprávy orgán veřejné moci vystupující v postavení orgánu veřejné moci, byla datová zpráva tímto okamžikem doručena. 12. 7. 2012 v 20:52:47 EV11: Přihlásila se oprávněná osoba ve smyslu §8, odst. 1 až 4 zákona č.300/2008 Sb. v platném znění. Datová zpráva je nyní doručena. Případné dřívější datum doručení fikcí nebo doručení dodáním do schránky orgánu veřejné moci není dotčeno.	Odesílatel: Finanční úřad pro Prahu 6, Nábř.Kpt.Jaroše 1000/7, 17000 PRAHA 7, CZ	Zmocnění: Nežadáno Odstavec: Nežadáno Naše čís. jednací: 373256/12/006934106456 Naše spisová zn.: Vaše čís. jednací: Nežadáno Vaše spisová zn.: Nežadáno K rukám: Nežadáno Do vlastních rukou: Ano Zakázáno doručení fikcí: Ne
ID zprávy: 92229348		ID schránky: jejhfv Typ schránky: OVM	
Typ zprávy: Přečtená zásilka do vlastních rukou		Odesílající osoba: Nespecifikovaný	
Datum a čas doručení: 12. 7. 2012 v 20:52:47			

Zdroj: vlastní

4. Identifikace odesílatele datové zprávy (s. 48)

datové schránky		Krok 1 Vyhledejte adresáta nebo jej vyberte z adresáře	Krok 2 Vyplňte náležitosti zprávy, případně přidejte dalšího adresáta	Krok 3 Připojte ke zprávě možné přílohy a zprávu odešlete	
Zprávy		Ověření datové zprávy	Nastavení		
Dodané zprávy	Odeslané zprávy	Vytvořit zprávu			
Adresát jejhfv, Finanční úřad pro Prahu 6	Náležitosti zprávy				
	Věc	RE: Sdělení výsledku postupu k odstranění pochybností			
	Zmocnění	[ ] / [ ] § [ ] odstavec [ ] písmeno [ ]			
	Naše čís. jednací	[ ]		Naše spisová značka	[ ]
	Vaše čís. jednací	300041/12/006934106		Vaše spisová značka	[ ]
	K rukám	[ ] ☐ Do vlastních rukou			
<input type="button" value="Smazat"/>	<input type="button" value="Přidat dalšího"/>	☐ Přidat identifikaci odesílatele			

Zdroj: vlastní

5. Časové razítko (s. 48)

Software602 Form Filler zpráva je platná

Informace pro pokročilé uživatele:

kliknutím se vrátíte zpět na jednoduchý výpis

Podpis zprávy:

Elektronický podpis	Vystavitel	Platnost od	Platnost do	Stav
Informační systém datových schránek - produkční prostředí	PostSignum Qualified CA 2	12.1.2012	11.1.2013	

Časové razítko podpisu - CADES T:

Datum vystavení	Sériové číslo	Miniatura	Algoritmus
2012-10-03T06:36:55Z	87502408127227	kxulZD2d/lz3baGW8n+RRQj1GvkpuB0oBR222CDQ/mk=	SHA-256

Certifikát časového razítka	Vystavitel	Platnost od	Platnost do	Stav
PostSignum TSA - TSU 6	PostSignum Qualified CA 2	10.11.2011	10.11.2014	

Archivní razítka CADES A:

Časové razítko - CADES A:

Datum vystavení	Sériové číslo	Miniatura	Algoritmus
2013-05-12T19:44:05Z	88622729682982	ur3+N ZegHjTki9Vx81gpSvdKLRHvP2Tur0XhVNuW/1g=	SHA-256

Certifikát časového razítka	Vystavitel	Platnost od	Platnost do	Stav
PostSignum TSA - TSU 5	PostSignum Qualified CA 2	1.10.2012	1.10.2018	

1 / 1 PŘES

Zdroj: vlastní

6. Odeslání dokumentu k autorizované konverzi dokumentů (s. 50)

Zprávy   **Ověření datové zprávy**   Nastavení

Dodané zprávy > Detail zprávy > **Konverze** Vytisknout

Dodaná datová zpráva	Číslo zprávy v úložišti	Datová zpráva byla odeslána ke konverzi na Czech POINT.
ID: 91153913	615304533666265721255	
Datum vystavení: 30. 7. 2012		
Konverze nejpozději: 29. 8. 2012		

Zpět

Zdroj: vlastní

7. Ověřovací doložka analogového dokumentu (s. 52)

Ověřovací doložka konverze na žádost do dokumentu v listinné podobě

Ověřuji pod pořadovým číslem **101006_001505**, že tento dokument v listinné podobě, který vznikl převedením z dokumentu obsaženého v datové zprávě, skládajícího se z 2 listů, se shoduje s obsahem dokumentu, jehož převedením vznikl.

Autorizovanou konverzí dokumentu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.

Vstupující dokument obsažený v datové zprávě byl podepsán zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb a platnost zaručeného elektronického podpisu byla ověřena dne 01.10.2010 v 16:57:28. Zaručený elektronický podpis byl shledán platným (dokument nebyl změněn) a kvalifikovaný certifikát byl v době ověření expirován.

Údaje o zaručeném elektronickém podpisu:
Číslo kvalifikovaného certifikátu **03 85 B8**, kvalifikovaný certifikát byl vydán akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb **PostSignum Qualified CA, Česká pošta, s.p. [IČ 47114983]** pro podepisující osobu (označující osobu) **Kateřina Kubošová, Czech POINT 23738, Česká pošta, s.p. [IČ 47114983]**.

Údaje o časovém razítku:
Datum a čas **01.07.2009 14:33:25**, číslo kvalifikovaného časového razítka **03 CF 13**, kvalifikování časové razítko bylo vydáno akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb **PostSignum Qualified CA, Česká pošta, s.p. [IČ 47114983]**.

Subjekt, který autorizovanou konverzí dokumentu provedl:
Česká pošta

Datum vyhotovení ověřovací doložky:
01.10.2010

Jméno, příjmení a podpis osoby, která autorizovanou konverzí dokumentu provedla:
Renáta Karpíková

Otisk úředního razítka:

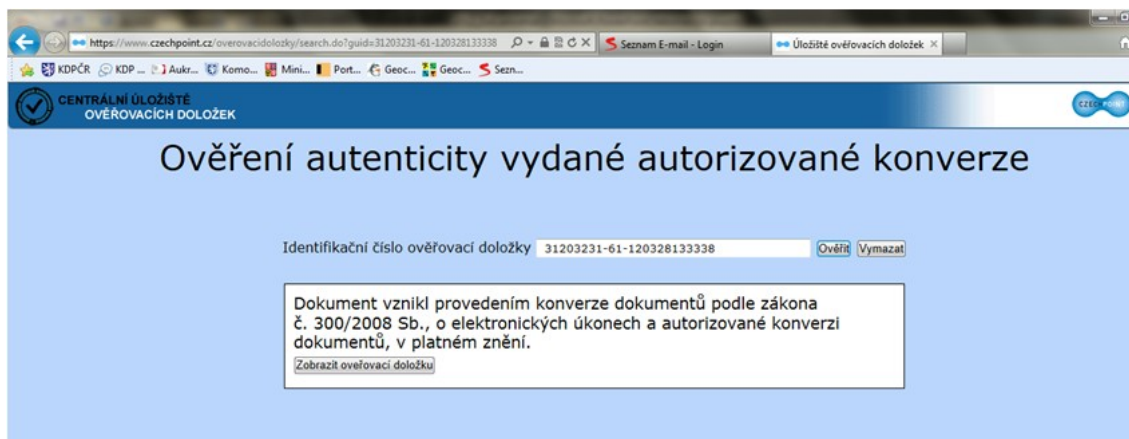
11970587-15574-101001165718

Poznámka:
Kontrola této ověřovací doložky lze provést v centrální evidenci ověřovacích doložek přístupně způsobem umožňujícím dálkový přístup na adrese <https://www.czechpoint.cz/overivacidoložky>.

Zdroj: vlastní

8. Ověřovací doložka digitálního dokumentu (s. 52)

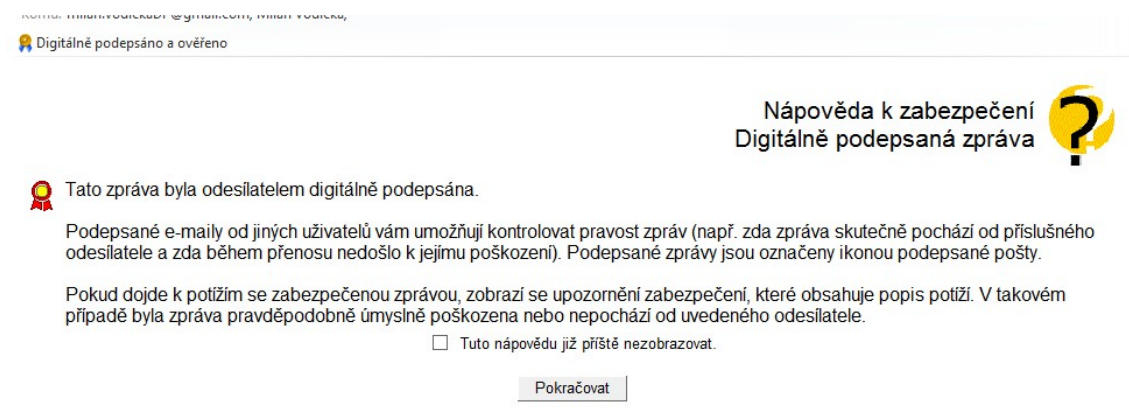
Zdroj: vlastní

9. Připojení elektronického podpisu k dokumentu (s. 54)

Zdroj: vlastní

10. Datová zpráva podepsaná elektronickým podpisem (s. 54)

Zdroj: vlastní

11. Vzory obálek při doručování v soudním řízení (s. 60)

Místo pro pečeti nálepky

Odesílatel:

Místo pro adresu služby

Adresa:

DO POSLEDNÍ DO VLASTNÍCH RUKOU
 VYHRANĚNÍ JEDNOUZEMÍ
 NEVOLÁNÍ DO STŘEDNÍ

DORUČENKA DO VLASTNÍCH RUKOU
 VYHRANĚNÍ JEDNOUZEMÍ
 NEVOLÁNÍ DO STŘEDNÍ

Příjemce:

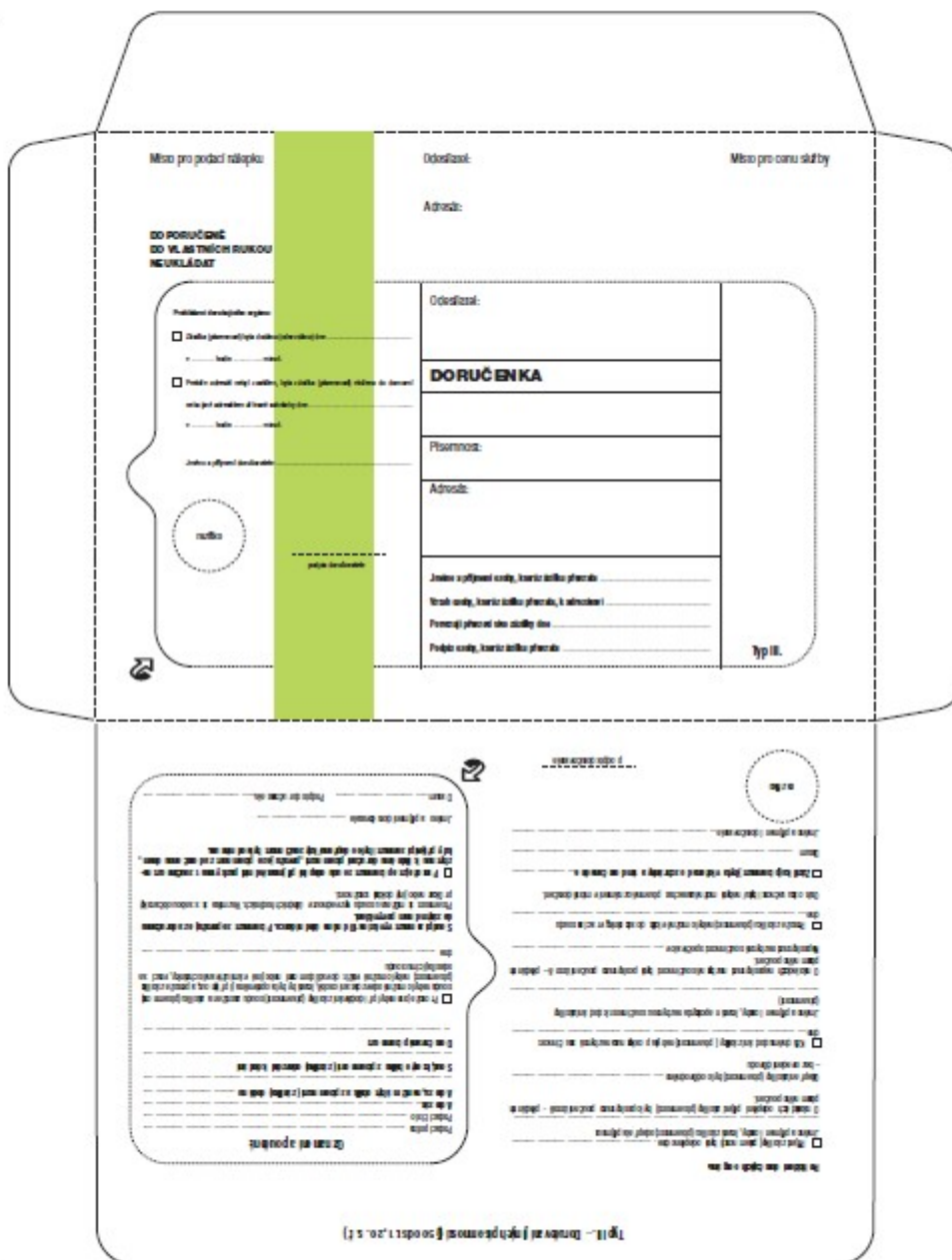
Adresa:

Jedno a půlpeň území, kterou náležá předmět
 Druh území, kterou náležá předmět, a adresát
 První a poslední území území území
 První území, kterou náležá předmět

Typ 1.

Typ 1 - Odesílatel a příjemce (s. 60)

Zdroj: Instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 27. 9. 2011, čj.145/2011-OD-ST, kterou se vydávají vzory obálek pro doručování písemností soudů a státních zastupitelství, potvrzení o přijetí, vzory výzvy a sdělení pro vyvěšení na úřední desce soudu a státního zastupitelství.

12. Tabulka forem, typů a způsobů doručení a jejich atributů.

PEČLIVĚ USCHOVEJTE

Podací lístek se používá pro všechny druhy poštovních zásilek s výjimkou obyčejných zásilek (jejich podání pošta nestvrzuje) a poštovních poukázek. Podací lístek vyplňuje odesílatel shodně s údaji na zásilce. Nesmí být vyplněn obyčejnou nebo inkoustovou tužkou a jeho údaje nesmějí být měněny. Bez stvrzení údajů je neplatný. Bez podacího lístku nelze žádat o pátrání po správném dodání, ani uplatňovat nárok na náhradu.

Upozornění

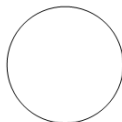
Peníze zasílejte poštovní poukázkou. Jiné hodnoty včetně peněz zasílejte v Cenném psaní nebo v Cenném balíku.

Uvedením telefonního čísla/e-mailu odesílatele a adresáta umožníte České poště poskytovat Vám k některým službám informace o dodávaných zásilkách.

NEZAPOMÍNEJTE UVÁDĚT
poštovní směrovací číslo
a název adresní pošty
v adrese každé poštovní zásilky!

Reklamační:

čj. ....

Zdroj: Česká pošta

RESUMÉ

Diplomová práce se zabývá tématem doručování ve správním řízení. Na začátku práce jsou vymezeny používané pojmy a vymezena ústavní východiska. Nejobsáhlejší část práce pojednává o dvou základních formách doručování, kterými je elektronická a listinná forma. Elektronické části se práce věnuje velmi podrobně, a to z důvodu převážného používání elektronické komunikace v dnešní společnosti. Dále je v práci pojednáno o doručování do ciziny a vadách, které mohou při doručení nastat. Cílem práce je komplexně zmapovat oblast doručování ve správním řízení po právní i technické stránce a poskytnout vodítko, jak se vyhnout možným vadám doručení. Mnoho nejasností a otázek sebou přineslo především zprovoznění informačního systému datových schránek a používání datových schránek při komunikaci subjektů s orgány veřejné moci, proto je této problematice v práci věnována značná pozornost. V souladu s evropskou legislativou byl i v české legislativě upraven institut elektronického podpisu, kterým se práce také zabývá. Při zpracování diplomové práce

vycházela autorka především z právních pramenů, odborné literatury domácí i zahraniční, a veřejných informačních zdrojů.

The thesis focuses on service of documents in administrative proceedings. At the beginning of the thesis, the used terminology and constitutional framework are defined. The main part deals with the two main forms of delivery, an electronic and a documentary form. Regarding the excessive use of electronic communication in today's society, the electronic form is described in detail. Afterwards, the thesis deals with the issue of the service of documents to foreign countries and defects that may occur during the delivery. Many uncertainties and questions have arisen putting an information system of data boxes and using of data boxes for communication between entities and administrative bodies into operation. The author therefore dedicated a considerable attention to this topic. Attention is also paid to the institute of electronic signature. This institute was adopted in the Czech legislation in accordance with European legislation. Elaborating this thesis, the author used primary legal sources, literature both domestic and foreign origin, and public information sources.

NÁZEV PRÁCE/ TITLE

Doručování ve správním řízení/ Service of documents in administrative proceedings

KLÍČOVÁ SLOVA/ KEYWORDS

Doručování dokumentů/ Service of documents

Datová schránka/ Data box

Neplatnost / Nullity